

EUGEN JEBELEANU

SCRIERI

I

EUGEN JEBELEANU

POEZII

INIMI SUB SĂBII

București — 1974

EDITURA MIHERVA

Coperta: *Constantin Guluță*

*Lui
Pablo Neruda*

ZĂPADA

[In loc de prefață]

Nu pot decît să cad, să mă aștern pentru voi, să fac trepte dim creșterea propriei mele căderi.

Sînt iarba iernii. Semănată din golurile dintre stele, din durerea fără sfîrsit a lumii, din speranțele tremurătoare, din orizonturile în care omul singur se afundă ca un semn de întrebare și-n care, der veacuri, armatele beznei se prefac în făină, pentru foamea neantului.

Tremur, căci sînt o harfă în mina vibrînd de frig a omenirii, îți învălui mormîntul iubitei cu o pulbere de marmoră provizorie.- Nu pot mai mult. Eu sînt gresia și catifeaua.

Fac liniște pe unde mă aștern.

Sînt bufnița de ghiociei a iernii, cu fulgi mulți și cu inima cît un purice, căci strînsă am fost totdeauna între dispariție și înviere,, între geamătul toamnei și leagănele de nuiete ale primăverii.

Nu sînt făcută să durez (ce durează?). Dar feld-mareșalului încruntat îi țes o bonetă pe o ureche și bustului marelui demagog chel — pletele rîvnite tinerilor.

Trebuie să bandajez oamenii căzuți luptind pentru puritate. E datoria mea, și miinile mele tremură atingându-i. Inșă cei a căror îngîmfare este, uneori, mai lungă decît înșăși statura lor, cu pieptul lor strălucind de oglinzi, se saltă totdeauna deasupra mea, maculîndu-mă.

Destinul meu e să fiu palidă, de-a lungul atîtor meridiane, îngrozită că trebuie să învălui atîta mizerie, atîtea noi masacre, atîta neagră prostie, atîtea crime. Trebuie să acopăr sînge. Cît e de greu sîngele, cu toate că-l suge pămîntul prin atîtea guri. Pămîntul care durează, căci vampir e pămîntul.

Aud cîntecele Anului nou, dar și geamătul roșu al răniților, dîr-dîitul celor rămași fără de case, rostogolitul de plumb și pucioasă al războiului dus acolo departe, simt neliniștiiții sîni ai omenirii umflîndu-se, puternici, sub vălurile mele, ca sub răsufierea unei îndelungi speranțe.

Parașută a lumii aș vrea să fiu, legănîndu-mă în zare, coborînd deasupra așezărilor omenești, anonimă păpădie, mesaj liniștitor.

Culege-mă în pumnul tău, strînge-mă tare, dă-mi focul sîngelui tău, fă-mă bulgăre incandescent, mai fierbinte decît o grenadă care ia foc, și aruncă-mă în inimile oamenilor nepăsători, ticăloși, inconștienți sau lași.

Și dacă în inimile acestora se va mai găsi o sămînță cu aripi, oricît de ascunsă, — voi face să izbucnească, poate, un bujor.

Iar brațului celui care, neapărat, îmi ascultă îndemnul, îi voi da strălucirea marmurii, conturul luminii.

V ^ / ^ - A A M ^ H A & ^ d > y J ^ ^
j i ^ O ^ / ^ A s . / H ^ * 4 K k j L ^ (A ^ .

Ç ^ A ^ ^ * - ^ ^ ~ / W A A W ^ M * M f ' < A v ^ v T t C .

INIMI SUB SĂBII

POEME

(1934)

EV

1186

Patruzeci de goarne tari.
Slavă-n fiecare. Toți
poartă-n munți frunți de cezari.
Totuși, cîntec li-i de hoți.

Puncte iată-n groasa zare ;
ei sînt. Ți-ar veni să rîzi :
mici pioni pe-un șah de mare,
ei, Împărăției gîzi.

Cresc ca florile. Rași pași
se aud. Cinci sulitași
drum deschid, și, mici de stat,
arme mari doar i-a-nălțat.

(Cîntul lor a fost să fie,
dus pe leaturi, de urgie.)

în săltatul blînd, de cai,
alb rotind floritul strai,
văd și-acum rotita palmă :
înălțare și sudalmă.

Ceilalți toți aceiași par :
frîu-n mîini, ca un pahar.
Sub sprîncene-unite-n frunte,
aripi frînte-n sus să-nfrunte.

Soarele s-a prins aprins
ciucure-n vîrf de opincă ;
cred și-n ei să fie, și-ncă
încrestînd mîinii, nu lins.

Ochii lor, ca secerile,
le deschid drept trecerile.
Trecerea lor o leșie
lasă țară grea — pustie.

Acum ani cam vreo opt sute,
pe-o împărăție veche
slăvi sunau, necunoscute.

Mai departe,
dăinuiesc doar în ureche
și în carte.

SENIOR DE CEAȘCĂ

în evul sur (Domn : Dagobert),
lucea un principe incert ;
cu ochi de ape și victorii,
calm brațu-n șold, în unghi de glorii.

Treaz, părul fin de stele mușcă.
La cizme, de cocoși albi creste.
(Zăresc din turn sărind neveste,
să moară lîngă piept și pușcă.)

El reteza cu brațul drept
floarea din stînga, de sub piept,
și-o arunca peste oblînc
cu ochiul drept pe sînul stîng.

(Calul de gheață și tăcere,
săltînd prin burguri blestamate,
cu-o fugă-n dinți și cu-o muiere
cu deltă de lalea, pe spate.)

Mari degete de ornic, gene
priveau și fecioreau izvoare.
Dar ochii scoici clipind alene, —
se răsturnau, plutind, fecioare.

Văd timp de bătălii. Leat mediu.
Cu alții-n fier și-n gânduri grave,
dădu si prințul un asediu,
pe undeva, prin mlaștini slave.

Rentors în timp pribeag. Schimbat.
Prințul : sluțit în bătălie.

Sfîrșitu-acesta nu l-am dat ;
el plînge-n smalț și-n veșnicie.

SFÎRȘIT PRINCIAR

Și pajurile de rugini întoarnă
o primă toamnă. Coastele, ca naiuri
trec prin brocarturi. Peste rîpi, o goarnă
va aștepta de-acum ogari și-alaiuri.

Prin slab sideful pleoapei, spart : un lac ;
fără-adîncimi și trist de-albastru încă.
De mușchi, coturni aduși din țară frîncă,
ieri : blînzi și mici. Azi, cad și se desfac.

Un praf de-argint mîngîie pieptul. Însă
dantele pal s-au risipit. Un rar
opal la dreptul inelar,
între sprîncene, o tăcere plînsă.

Un snop de aur crud desprins de craniu, —
drag filfiit de steag. Calm zbor, de cretă,
întoarce peste frunte frunze straniu,
rotind afund o trestie de floretă.

Iar umbra care se reîntorcea,
ca minutarul unui ceas, pe tîmple,
a stat acolo, să nu se întîmple
) vestejire în palori de nea.

CIUMĂ

Flori de aramă negre răsar pe pîntec : cupă
mai albă decît pînă cînd au cernit-o soli ;
au nefiresc sfîrșitul blînzi, mortuari atoli.
Iată, trupul se-afundă ; ei — pată — cresc și după.

Ochi de venin cresc ca o halucinație, printre
alăturate două clopote de zăpadă
și fără glas. Mă caut. Dar regăsesc la vintre
o spaimă cunoscută. Un tîrg. O canonadă.

Fricile galopează, cad, se înalță : fluturi.
S-arunc mîinile, ca pe niște mănuși, aș vrea.
O moarte peste suliți de timp. Paftale scutur ;
sfîrșitu-afară-n săbii ; în tîrg : de hîdă stea.

Un trup cimpoi, aprinse cratere-n mătrăgună,
un fum de boală și de cărbune. Peste ziduri,
durere cunoscută și azi, cu gropi și riduri,
această-afurisită rotulă-n brume : luna.

ANOTIMP ARMAT

Leagănă toamna fesuri — cești roșii —
cu flotele norilor pe cerul cianură.
Ca o cenușă, pletele spahiilor căzură
din crengi, cu frunzele-n inimi.

În zale verzi, cresc brazii, ca să-i văd
la subțiori cu cruci legitimați,
în toba din azur, bate-un prăpăd
de beznă arabă. Iarba dă soldați.

Ma clatină cămile de paragini,
prin oaze de oglinzi să dea-n hegiră.
Văzduhul din atlazuri îmi resfiră
steaguri de muzici veștede, în pagini.

Jerbele-n cimitir urzesc turbane
și-mi strigă ochii de captivi din vii.
Stinsele bătălii
numai prin jar de savane
pîlpîie-n somn cu făclii*

Adoarme în crăciunul filelor
fruntea și nici o pasăre de batistă.
Din reîntoarceri numai ofilirea-aici stă,
uimită ca un cor.

ARC

ÎNDEM N

Havuzul cerului stropește spadă ;
încremenitul cavaler sub ea.
Bronz înverzit sub rece acoladă,
plecat grumaz tăceri nu străpungea.

Fruntea cădelniță nu-i vitejească.
Bufonul stă, nu senioru-n rugă.
Coif soarele, nu dungile de slugă.
Neagră, sutana e călugărească.

Rostogolirea piatra o cunoaște.
Săgeata melci nu vrea să contureze.
Călugării prin vulpi și prin asceze
te-or silnici să faci din oase, moaște.

Rotește-arătătorul de lumini,
din bărbi ia-ți mătură pentru coturn
și dîrz smulgînd inelul lui Saturn,
din popi fă constelații de jivini.

TĂLMĂCIRE

Scuturarea roșie în seară,
printre-argintării din fag de cer.
Stelele căzînd se fac de fier ;
din pămînt, fîntîni se desfășoară.

Sub sprinceană muntelui urnesc
ochiul viu. Trupul îngheață-n noapte.
Vechile, întrebătoare șoapte
întretaie spade și rănesc.

Luna-n cerc o lebădă tăcută ;
nuferii o rotunjesc în joc.
E un evantaliu-n istm de foc, —
stinsă-n zori și-n noapte desfăcută.

Jos, se naște viața prin sfârșire,
spre a săvârși un cerc deplin ;
zorii vor izbucni un crin
cu cenușă-n gura lui subțire.

IN ZORI, VEDENIE

Terestra toropeală, stelara agonie.
Cum zarea — brațe frunte — nu le cuprinde-n clește.
Purpură-n zori, în noapte o catifea tîrzie,
spre slava cui, cînd încă luceafărul sticlește ?

Inelul frînt, o parte gravează pași de beznă ;
păduri de aer verde închid tălăngi de vînturi.
Cealaltă jumătate spre zori desfoaie gleznă,
în deșteptări de codri cu-aripi și de avînturi.

Cascade — grîu — pe pod (tuciu de umbre) mor, delfini.
Moi palmi de trepte arcate sunt con ospitalier.
De sus cînd va ajunge cristalu-n roți de spini,
mori crud vor măcina-n gînd faini de-argint spre cer.

Un măr căzu greu — ghioagă — 'ntre ochi de-Apocalips.
Cine-i ? — străjer nu strigă. Luceafăr : stea codată.
Cînd albia s-o-ntoarce-n spirală încă o dată,
va arde jar stelar iar, sub sîn, alib, mat, de ghips.

NELĂMURIT

Tălmăcitori de semne sînt prea mulți.
Grele-ndoielile ; apar ca faruri.
Multiplicat același gînd ascuți, —
față de clown voalată sub calcaruri.

Vreau puritățile din ape și din cer.
Albastrul depărtat fuge și minte.
Gînd haiducește înflorite flinte
descarc, nu cad cortine de eter.

în diamant, incendii. Stinse-n noi.
Sufletele răstoarnă și sluțesc.
Ochii de-otravă-n hrube amîndoi,
reflux vioriu chemînd, îl înverzesc.

Apus — flori oxidate — prin lentile.
(Nimeni nu știe). Ștergeți acuarela.
Cum calcă seara, e și nu. Gazela
se șterge cu copite ude-n file.

NECUNOSCUȚ

Clipe sub cupe boltite
trec. Blînd, seara-i o coamă
clătinătoare de-aramă.
Stelele : nedumerite.

Lespezi. Vuirea sub ele
neuzită-i să țipe.
Nedumerite aripe
las întrebărilor mele.

Cînd luna-i spic sau pălărie,
deasupra, cu galbeni în fund,
cînd cască o ușă rotund
și-ntoarse plecări întîrzie ;

izvor să fii, și cu hangere,
cînd tot rămîne precum fu,
acestei seri sîni de mistere
să-i afli sau să-i tai, de nu.

Iar aerul ca o ferigă
apleacă-ți-l cu anii tăi ;
primi, nesunații zurgălăi,
suna-vor sub zări ce nu strigă.

MULATRA

Părul roșu de-ntomnări :
plîns de zări, șerpi de cavaleri.
Degete în fluturări :
palmieri în vînt, în valuri.

Pentru-acest lianîc lac,
toată smoala veacurilor.
Rîs a dat șiragurilor
albul platinei un vrac.

Golfuri de aramă-n joc :
tuciu de seri pe albul cîntec.
Sună luni rotunde-n pîntec
pentru-mpărății de foc.

Pentru clara lume, ca
vis de nea, un nor înalt :
fruntea. Porumbeii-n salt,
lin pălind, vor luneca.

Darabane-n bani dansînd,
flăcări armele în ceartă.
Spre apus, se sting pe rînd
reci garoafe. Nunta-i moartă.

Căci te vor sori și ninsori,
sfișiindu-te. Și latră
jderi de-argint în închisori,
pasăre în vis de piatră.

BURĂ DE DIMINEAȚĂ

Oglinzi domoale-n rotogol albeau
și aburite fiecare-n parte.
Ca toate diminețile, aceleași, moarte
și reci și mătăsoase, calm pluteau.

Străbaterea-i curata-n marmori, reci
ca sinul norilor în zori de gheață.
Fîntînă-i jucătoare mers săltat,
întruchipare mare pod în față.
Prin trecătoare trebuie să treci.

Iarnă de stele, zid, albă pădure,
cum n-a mai fost. Ultimul lor călcii
e vîrf clătinător. Ajung întîi.

Șterg ochii lor. Dar mie cine ? Pure
loviri. Nu plîng. Lacrimă orice stea.

iii

Cum preschimbat e tot. Rîd clar în ape.
Aicea eu, afară raza mea.
Mie nimic. Ga sidefate clape,
o dimineață oștile-și schimba.

SCHIMBARE FINALA

Lumini serale liniștite
și cer același nu mai vreau.
Să cadă pieile-osîndite
în închisori, ce nu mă au.

Iar mîna, care scie, fie
stea verde cu degete cinci,
ca suliți sfînd, nu ca opinci
în mlaștinile de vecie.

Cîntec ce-o să se frîngă lîngă
turn lung lucind, va fi ceas mort.
La ora fără număr plîngă
cei ce-au știut că n-o să-l port.

In mine am destule ; dor.
Și sînt mai strimt. Brîu — le~nconjor.
Stau și privesc : orbite mici
cuib drag tăcutelor furnici ?

Nu. Drept cred vieții gemene
și-n lumi ce n-or să pregete
și-n osu-acestor degete, —
semn tare, clar, de cremene.

BAL DE MOARTE

AUTOPORETRET

Gura surîde-n mini.
Garduri dinții căzuți.
Viață, pierdută pe-o stea,
nu, să nu mă săruți.

Arcul din braț nu mai știe
corbi să rotească în păr.
Fumegă ninse ca melcii
bucle de var fără scări.

Și în uitatele poze,
printre platani, în ocheane,
bolțile aeriane
veștede-n apoteoze.

Rochia stea stins foșnea.
(Poate-un frunziș cu un tril).
Glasul de-atunci nu mai mi-l
simt aburind ca o nea.

Norii-n volane marchize
dau evantalii de moarte
mîinii facînd semn departe
pașilor mici, de caise.

Fruntea pe umerii cumpeni
lin subțiază arare,
pe sub reci suliți de tușuri,
cîte-un incendiu, o mare.

Leprei din soare-mpărat,
de toate razele tuns,
capul se pleacă surpat
pletelor lungi ca un plîns.

SE ÎNTRECEAU PĂDURILE

Se întreceau pădurile de-amurguri
în foc, cu celelalte, altădată
lăcuste verzi. Era o toamnă beată.
Se clătina văzduhul peste ruguri.

Cerul de cărămizi trecea-n garoafe
și-ucideri filfîiau sub piei de unde,
încît pe drum chiar, ars de jar, nu praf
ci limba cerului de sfeclă se ascunde.

De pom, iată, se-atîrnă în miresme
lîncede și în iarba ca o ploaie
tăcută, pieptănată : omul. Iezme
frîng fruntea ca pe-un snop
si sfoara o îndoiaie.

Cucul se miră apoi două luni
și le coboară, ca pe un capac.
Acuma, zările sunt grele de tăciuni ;
sunt blestemate, poate. Toate tac.

Doar vîntul și-a-ntocmit din trestii
harpe de sticlă încă verde.
Cîntă subțire și lung, ca pe oase.
Omul din pom are acum un cer de
cocleală, peste pleoapele lăsate — storuri joase.

Cînd însă vînt pluti-n păr cu galere
mai putrede ca amintirea-n mort,
ca o caisă capul se desprinse în tăcere
și a oftat ecou sub toamna cort.

Dar trupul sus fără de cap a stat
și-a legănat pe gît, ca pe-o columnă,
o rază și o boltă de cobalt.
Dinții porumbului i-au rotunjit cunună.

j

MOARTE

Osîndiți în umbre toți,
poposim pe țărături ude.
Soarele să-l prinzi de roți
vrei. Și fuge și n-aude.

Trup ceșos. Atît de sprinten
ieri (azi mai ușor e parcă),
roagă norilor o barcă,
agățată-n roșu pinten.

Fuge. Și fugim cu ea.
Apele cu bani cocliți
sună peste tălpi de stea
fugi de ieniceri pieriți.

Toți necunoscuți. Și singuri.
Nu mai e nici plîns. Doar zece
palide, din soare, linguri
ne mai vin. încolo, rece.

CÎNTEC CU MINE

*Don Rodrig
Diaz
de Bivar
plîns de frigul
din iaz
și din var*

Iarna pereților trecu aseară
prin mine, să mă lase alb de spaime.
Beteli de drum cu călăreți de ceară
păreau că vor din zbor să mă îngaime.

Vorbii cu mine, bănuind : Dar dacă ?
(în pom, foșneau cu limbi de liniști ore)
Nu mai eram, nici cît în madreporă
sepia soarelui cînd se îneacă.

în staniu, zîmbetul chema alt glas,
de sfîșieri, prin nord cu căprioare.
Ca raza-n spadă scăpătam. Rămas
bun coastelor palmieri clătinătoare î

Cipreși în iriși îmi cerneau cu ploii
doar morți de brom, plutind fără de steme.
O trenă de urît mă lua-napoi
cu pasări de tornade și de vreme.

în fiecare-albeam și eram el,
ferestre nu puteau să mă cuprindă,
încremeneam în umbra din oglindă,
sub estuar cu frigul de oțel.

(în marmori, codri-nscriu cu crengi furtuni
și le-albăstresc cu fulgere și șarpe ;
să-mi tai arterele și ca pe harpe
un cînt să sui — frunză-n crep de cărbuni).

Cîntec din două strofe : sarcofag
din mîngîieri, ca triste piei de ciute.
De opt ori fulger fugen scări tăcute.
Grafitul stă la jumătăți de prag.

Doar pentru mine hohot de corolă,
cînd vin paji negri-n stația a treia
Și-un bot de goarnă umedă-n cameea
de lacrimă-nflori o luciolă.

Munții urcînd ca bouri, suflă cu-același stol
de var deasupra coamei. Flautul e-n mesteceni
și plînge cu zăpada din coaje, care trece-n
elanii foști aicea, cîndva, sub cerul gol.

Dar nu se mai pot prinde cuvinte, care-acum
împodobesc falange de leș cu reci brățări,
cînd trec în curcubeie otrăvile cu mări
și oasele-n inele sînt șterse de simun.

TIMPUL MORT

Stelele au patine și sparg, trecînd, ferestre.
E-n orișice caisă cîte-un apus cu liră.
Toată grădina cîntă. Păsări tac și se miră.
Arcușul stelei plînge pe viola din poveste.

Părul pădurii umflă cimpoaie. Umbre mor
ca preșurile. Frunzele cad, ca niște palme.
E o holeră-n toamnă. Tăcerile își vor
lăsa baletul, ca să uimească lacuri calme.

Țările tremurate frunze sub ape-acu,
întoarse, spun legenda cu gnomii cît o cușmă.
Cucul a luat parfumul copilăriei cu
văzduhul, smuls din urmă repede ca o pușcă.

In ochi, ca-n ghioc greu de oceane, stă strîns
sunetul doar, trist bucium de mare,
al somnului florii fără deșteptare,
al pașilor dusului mînz.

AMINTIREA

Ca un răsuflet, cobor, înalt
cîmpia cu caii tot mai depărtați.
Se sting sub ierburi fără argași,
ca o singurătate de smalț.

Harapnicul și-a pierdut șopîrlele toate
și curge-n gîrlele plînsului. Arar
mai sclipesc coifurile turelor înecate.
Codri, cît zborul ieri, par azi de mărar.

Orele moarte-au căzut în monede,
în care mai bat uneori tobe ducale.
Dar săniile trec peste bărbi, se prăvăle
treptat vulturul și nu se mai vede.

De ceară, urechile vor
căuta-n scoici arse tipare,
dinții petale-n izvor
lunecînd printre mărgăritare,

Pămîntul, luînd de pe buze
macii-n apus îi va trece,
amfiteatru-n ceruze
întristînd gura cu rece.

Găsindu-mă fără chimval,
mă voi vrea, de groază,-n tablouri,
spre a lua din culori steaguri și ecouri,
pentru timpul rămas singur pe cal.

^pQj

Nu-mi va rămîne pasu-n lespede,
nici cît pantoful lunii-n foi de ape,
cînd balul cerurilor veșted e.
Sprîncenele în mușchi or să se-ngroape.

Ochi stinși — cișmele — vor dormi sub arcuri,
ca niște amfore sub brațe danaide.
Vor spune mai mult decît noi în parcuri
mestecenii cu rîuri și silfide.

Cînd din melancoliile
chipului cu mască de luturi
se vor încolăci
flori în spirale pe scuturi,
fără glas fi-vor soliile.

CÎNTECELE REGILOR DE JOS

(1932 - 1944)

RĂSCOALA

Revoltat sînt pe mine că am răbdat atît.
Pe țara asta, că rabdă încă.
Lațul mi-a ajuns pînă sub gît,
prostia ne pune juguri și ne mănîncă.

Cerul e ca o cerneală și nu am scris
nici unul dreptatea cu el sau cu sînge.
Pumnul stă doar în cuget închis...
Ajunge !

Astăzi am văzut întors orașul,
sprijinindu-se ca un scaun pe turlă.
Nu știu de ce în mine vrăjmașul
măririi a sunat furtună pe surle...

Haideți ! Caii aplecați ca o prăbușire
ne vor sălta trupurile ușoare,
dar săbiile fi-vor raze amare,
cunună punînd fiecărui mire.

Merele de pe umeri să zboare
în coșurile marelui seceriș !
Coasele clar cîntătoare
fulgere ochii deschiși !

Steaguri — o hemoptizie —
incendieze copacii.
Pușca o vreau ciocîrlie,
ciocănind zărilor crăcii.

Ca pe niște popi îmbătați,
sub mitraliere să clatine
dreptii noștri soldați,
oamenii vechi, strîmbe datine.

Ceru-l vreau smuls ca o piele,
ca un apus sîngerînd.
Pentru oricare gînd,
cîndva ucis, latre stele !

În pieptu-mi va răsări
un ceas de fier și veninuri.
Inimi n-au fost. Nu vor fi
Foc ! Pentru alte destinuri.

Astăzi, conduși. Dar de cine ?
Otravă, nu lotuși scuipt silnic.
Decoratelor ruine
le dau cu tocu-n dos, zilnic.

Mîine ? O știți. De Dreptate.
Pentru tine, pentru oricine,
pentru suflet și pentru cea care vine,
pentru Libertate !

Șiruri de-armată, ca-n carte
rînduri de slove drept puse,
vor repezi — tare tușe —
gloanțele-n putreda parte.

Ah, cum vor curge vitrinele
care-și rîd azi de mațe !
Vor țîșni-n sus ca albinele
domnii cu burtă de rațe.

Și-odraslele lor, domnișoarele,
ca-ntr-o apă corăbiile,
vor fi găini bune-n săbiile
lungi, scăpărînde ca soarele.

Fraților, văd numai sînge —
Și fețele noastre-ascuțitele...
Foame ? Să rîd... nu mai plînge !
Mîine, la șolduri,
ca peștii zvîcni-vor cuțitele...

1932

INVITAȚIE

Surîsu-ntinde aripi, să prindă din urechi
grădinile-amintirii cu șoapte și cu lac ;
dar inima ta piere-n durere ca un rac
în chihlimbarul unui ostrov cu-amurguri vechi.

Întinde-mi mîna ca pe-un regat capitulat.
Seniorii-și iau panașul din cozile de cai,
tu ți-ai pierdut colanul, inelele și n-ai
să-mi dai decît brățara unui surîs uitat.

Să spînzurăm poezii de harfele din limbi
sub darabana primului soare cu săgeți,
din rochia ta să sfișii flamuri cu-aprinși ereți,
doamnă curtenitoare, și pulpele să-ți schimbi.

În loc de șaluri bete-n parfumuri foarte scumpe
și-n loc de coliere, la gît să punem funii.
Afară, scuipă cîțiva mușcate, pe cînd unii
iubesc de la etaje trotuarele în tumbă.

Zambilele din carne împrăștie-le, ca o
prințesă crinii de pe blazon sub ghilotină,
cînd moartea vine-n noapte, negresă de Cacao,
pe nuferii din tîmple cu mîini ca o morfină.

Sirenele, iubire, nu-s doar în mări virgine
pentru melancolia-ți cu cearcăne de fier.
Coșuri de fabrici suie virilități spre cer,
țipînd spre burta bolții-n sirene de uzine.

Ridică-te din ierburi, privește cerul și
înalță-n vîntul aspru splendidul tău oval,
cînd norii-și liberează negrele herghelii
să poți opri din fugă trăsnetul ca pe-un cal.

Și pinteni dînd tăcerii, prefă-te în ecouri
ca să te-mparți în codri, pe cîmpuri și-n orașe
cu-o dărnicie plină, de ploaie uriașe,
din care-or să răsară cîmpiile cu bouri.

1934

TRECUT

Cascade — agonii ale apelor,
batiste — hohot al primei despărțiri,
primăverile duse pe bulevarde,
filfiiie lîngă voi, subțiri.

Nu m-am uitat decît pe mine,
niciodată pe voi, niciodată.
Risipiți oglinzile, care mi-arată
arborii stinși.

O, și durerea de-a crede
că iubitele se mai gîndesc
la vremea ce nu se mai vede.

Orele-ngălbenesc.

Poate-ntr-o țară de foc,
călătorind întotdeauna,
statuile-ar păstra fața
iubitelor, nestinsă ca luna.

Cîntăreții-ar muri mult mai simplu
în brațele lirelor, decît între paranteze,
oprind pe umerii-amantelor timpul,
întors din trecut, să ofteze.

decembrie 19 3 4

Primiți-mă, blinde fecioare,
ca-n anii în care-mi dictați
salbe de rînduri supuse
pentru părinții uitați.

Noi nu așteptăm nici un răspuns ;
pentru
iertarea
păcatelor
noastre.

decembrie 1934

REÎNTOARCERE

N-ați mai murit, frumoaselor,
din cabaretele roșii de țipete.
Sîinii voștri surpați
imploră, »palizi, un scripete.

Să vă ridice nu poate
nici cel mai plecat gentilom.
Toamnele,
toamnele voastre prădate
cad în oceanul de rom.

Razele moi din jartieră
sue doi sori în hoteluri,
cînd pulpele se deschid ca o tabacheră,
cu plînsul incendiind pernele.

ARS POETICA

Nu se mai vede sub hîrtie
din inimă mai mult, decît
o gură, ca o rană vie,
în goana unui tren de fumuri.

Rămîină zîmbetul așa :
pasăre afundată-n aer,
cu cîntecu-ntors fără ea,
mișcînd păduri în dezolare.

Fața-necată-n ceara zilei
își pierde-n toamne-adînci tiparul.
Pe-obrajii clătinați în file,
umbroși,
caută-ți tăcut masca și varul,

aprilie 1935

ATLAS

Spre fluviile cu fluire lichide
îmi curge mîna, să-ți mîngîi fața de brume,
iată de o mie de ori pierdută
sau întîlnită-ntr-o amară neștire.

Renaști pe-o insulă, stăpînită
de-o niînă mai vie decît amintirea.
Eu te înconjur ca lacrima
cearcănul stins al copilăriei.

Negresă ești sau melancolizezi soarele,
vărsîndu-ți-l în valuri pe umărul oval ?
Lasă-mi urechile ca niște scoici să le-ascund
lîngă picioarele mai lungi decît așteptarea.

Totdeauna, poate ar fi trebuit să fim
mai aproape de noi cu un pas.
Noapte bună, dragoste de atlas.
Să dormim.

aprilie 19 3 5

ALTFEL

Nori de cămăși, pat și hîrtie.
Nimic mai mult, cînd sîntem goi
și plictiseala întîrzie.
Ceasul alunecă-napoi.

E toamnă, pomii-și desfrunzesc
mătășurile obosite.
Ai plînge — și rămîne plînsul
un plic închis peste orbite.

De-ar trece-acuma cineva
încet, ca timpul, pe sub casă,
de lîngă tine-aș luneca
să-mi caut pașii-n umbra joasă.

Steaua de zori se face sură
și piere-n vesta mea, deșartă.
Dar ochii, încă... —
Ochii-mpletesc câte-o armură
pe fiecare haină moartă.

august 1935

OSPICIU

Și mama sta pe-o bancă neagră,
eu o chemam cu mîna mea.
Și mama sta pe-o bancă neagră,
privea tăcut și n-auzea.

Grădina lin rotea zîmbind
statui de oameni și de fauni,
la pîndă stînd calmi după pomi,
c-un scaun marmora să-și spargă.

k
Cuminte, mama aștepta
să vină ora — și să plece.
Apusul încerca s-o-nece —
și nu puteam s-o fac să vadă.

Mîna pe inimă țineam ;
clipea ca pleoapa mamei mele.
O lacrimă cădea pe geam,
eu nemișcat după perdele.

Și mama sta pe-o bancă neagră,
eu o chemam cu mîna mea.
Și mama sta pe-o bancă neagră,
privea tăcut și n-auzea.

Ea nu știa — și aștepta,
noaptea-ncepuse-ncet s-o ude.
Poarta de fier îmi închidea
mama topita-n întuțeric.

— Să nu-i șoptești nici un cuvînt,
e obosită — și așteaptă.
I-a-ntunecat fruntea un vînt,
a lunecat o treaptă.

1935

L U M I [^] P I [^] E [^] R D [^] U T E

Pădurile verzi ale mării
mă cheamă tulburătoare,
cu legănătoare frunzișuri,
cu-adînci cornuri de vînătoare.

Lungi fructe cu solzi lin alunecă
sub frunzele marilor ape,
ce-și filfie fosforescente
ramuri ce-n veci nu se-ntunecă.

O, codrul de valuri din mare
mă cheamă la balul uitării,
la balul tăcerii mă cheamă,
s-adorm în hamac de uitare.

Și știi că e totul acolo ;
sînt ochii iubitelor moarte
sau numai ai celor văzute
în vis sau într-o cetate.

Neruginite de toamne
se clatină frunzele-albastre,
fluide și surîzătoare,
în seninătate de astre.

Eu, însă, un pom al pămîntului,
o neagră plantă amară,
născut cu o mie de-alți arbori
sub fum și lavă murdară,

Îmi scutur tăcut cîte una
din frunzele mele de scrumuri,
și-aștept să mă smulgă din noapte,
din lacrimi și hohot furtuna,

Privind spre lumile mării
ce cheamă legănătoare,
cu nemuritoare frunzișuri,
cu-adînci cornuri de vînătoare.

1937

j
|

|

I

I

•

PLOILE LUMII

să fug aș vrea din orașul uriaș,
pe c a r e - n oapte ploaia-și revarsă zdrențele
ș i u n c j e orbi cu surîsuri timide
cumpără tainic, cu bețele, pași.

Vai, toate stelele-au pierit înecate,
nici o geană de-argint nu mai clipește
prietenos, făcînd semn cerșetorilor :
Somn bun, regi ai Azilului de noapte !

Un vînt de-nnoptare mi-aduce
triburi de lacrimi — și pleacă.
Veniți, vă cuprind eu pe toate,
profunde susure de sare...

Vă simțeam de mult rătăcind
de la un capăt la altul
al lumii, neînțelese, plutind
pe-atâtea fețe obscure.

Duhuri tremurătoare,
o, voi, lacrimi căzute
în ceaiu-nghețat al săracilor,
vă strîng în mine pe toate.

Lacrimi tăcute și grele
șterse cu palma, furiș,
lacrimi — mărgele amare,
sclipind lîngă ochii închiși —

Să fug aș vrea, dar rămîn
în mine cu voi, nevăzute
ploi, șipote grav desfăcute
de pe un cer de suspine —

șoptind : surioară lună,
luminile nu-ți mai răsfrînge,
cînd trupul meu e un singur ochi,
un ochi imens care plînge...

1938

[
j

DUPĂ LUPTĂ

Da, va veni iarăși vremea,
dar atunci va fi mult prea tîrziu
cînd pe-ntinsul pămîntului
vor filfi iarăși macii.

Plecîndu-se ca să-mi șoptească,
unu-mi va spune : — Trezește-te...
De jos, de sub frunzele veștede,
leneș voi cere : mai lasă-mă...

— Acuma e mult prea tîrziu
și n-aș mai putea să mă scol
așa cum sunt, aproape gol,
doar c-un veston de pămînt.

— Nu vezi ? îmi scapă inelul
din deget, de parcă-i o frunza,
dar dacă-o să stau jos, cuminte,
iarba-mi va țese o pînză —

și tot ce a fost voi uita :
și anii puțini și pustiul
și lacrima care-a sclipit
sub astrul de fier stins al căștii

și macii tîrziu fluturînd
atît de tîrziu reveniți,
ca niște păsări trimise
de un crepuscul uitat..

1 9 4 0 (după căderea Franței)

\

j

î

'

j

I

I

|

i

CÎNTEGUL LOR

Oh, vom mânca și astăzi, ca să trăim...
Gîrboviți, atenți, deasupra blidului,
necunoscuți de palmierii de aur
ai soarelui, oh, vom mânca
și astăzi, ca să trăim...

Numai atît, totdeauna ?...
Aud, într-o lume de piatră,
de pretutindeni, un vaiet :
Așteaptă, așteaptă...

Cîte-o manta-ntunecată
din cea mai scumpă tristețe
ne-au dat la toți — și ne vine
pe osul golaș, de minune.

Ei și-au păstrat câte-o blană
lucioasă ca luna, pământul
cu roade, și cerul și vîntul
ca să le mîne corăbiile...

Iar noi așteptăm, oglindiți
în apele tulburi din bliduri,
un crin să răsune odată,
o trîmbiță neprihănită

prin secol de-aici să ne cheme,
mai sprinteni ca luciul săgeții,
scăldați în oceanu-aurorii,
mai drepți ca porfirogeneții !...

Și-așa cum stăm aplecați
deasupra mesei, ca sălciile,
adeseori, pe nesimțite,
si lacrimi amestecă fălcile..

1 94 1

VESTITOAREA

Cerul cu pleoapă de viorea
se-apeacă, aproape s-atingă pământul,
și-o pasăre, ciripitoarea mea stea,
îmi spune : îți va veni și ție rîndul.

Fii binevenită, lumină cu pene,
slăvit să-ți fie pliscul de aur,
sînt learcă de lacrimi pînă la gene
și-o să îngheț de-o să stau mult așa.

Apleacă-te blîndă asupra mea
și-așează-te mică pe umărul drept,
nu peste frunte și nici peste piept :
mîinile cruce-l apasă destul.

Oh, sînt de viață amar și sătul,
și copleșit de cruci și pămînt.
Du-mă-n leagănul tău blînd de vînt,
pasăre, inimă filfitoare !

Ciocănitorele astea de fier
fruntea mi-nconjură cu frunze de tuci,
și-n arbori, cucii sînt muți și năuci,
nu ne mai țîn socoteala de mult.

Mai spune-mi vestea, cu drag te ascult,
bulgăr de foc cu ochi de mărgele,
veni-mi-ar să-mi vie mai repede rîndul,
să-mi steie carîmbii cu vîrful spre stele !

1942

QUASI-FRIVOLĂ

Un cîntec delicat ți-aș scrie
la fel mînușii de-antilopă
în care-ascunzi petala mîinii
rîvnită de o Europă,

Și care-n părul tău feeric
e-un nufăr rotunjind rubine,
o lună mică-n întuneric
aprinsă numai pentru mine...

Dar se deschide o fereastră
în casa joasă de alături
și văd acum o mîină-albastră
cu degetele niște mături,

cerșind, îmbătrânită, viața,
neîntilnită niciodată
pe sub hamacuri de păianjeni,
pe lângă soba înghețată,

printre fotografii pălite
sau lângă soarele, ce nu e
în încăperea întristată
decît o palidă gutuie —

Și simt atunci că spre-al tău soclu
să zbor nu pot de-aș fi chiar zeu.
Oh, lasă-mă-n loc de monoclu
lungi fulgere să port mereu !

1 9 4 2

VEACUL DE GRATIE

⁹
În memoria lui Sergiu Ludescu

N-am cunoscut decît vîrtejul frunzelor
pe-o Europă cuprinsă de flăcări...
Ascuns după gratii de lacrimi,
simțeam la călcîi legănată
ghiuleaua tăcută a lunii.

Ocaș în cămașa tărcată
de umbrele-albastre ale naiului,
cînd lumea lucea înzăuată
priveam prin ferestrele umede,
visînd escadroane de stele...

Năuc sub prăvala trompetelor,
în toamnele reci și cețoase,
plecam cu amica mea Inima

la balul paltoanelor roase,
ca să dansez totdeauna
după o orgă de plînsete...

Mereu răsunau de afară
un ropot de tobe, o grindină-n vînt,
orașe culcînd la pămînt.
De liră-mpiedecîndu-mă-n rînd,
pe-o pîine băteam toba mare...

Oh, dar mai mult ca de toate,
la fiecă pas mă loveam
de mormintele voastre, prieteni lunateci,
de absențele voastre, zei tineri sălbateci,
zburăți de pe ram înspre noapte.

Vă risipeați luminoși ca florile, roată,
și erați florile cele mai straniu :
căutați printre lacrimi neregăsiți niciodată,
creșteți în jos ca năzdrăvanii...

Arar, mai revenea cîte unul din voi,
dar jocul de foc cumplit îl vrăjise.
Plecate, visînd la basmul lui Ulise,
cu ochii lucind ca stelele-n plop —
și se-napoia tăcut și ciclop.

Și cel ce la codrul cu fauni visase
și ia licornul pierdut printre stele —
scăpat din vîrtejul de frunze-nroșite,

mă ajungea — azi el însuși un faun —
trăgîndu-și piciorul răpit dintr-un scaun.

Doar ne priveam și pășeam înainte,
împrăștiați ca făina orbilor,
pe sub un cer de foc și nisipuri,
călăuziți de planetele corbilor —
și ne-nflorea o rouă pe chipuri.

Pe toți îi pierdeam, pe toți i-am pierdut...

Și-acum,

un fluviu de lacrimi de-aș fi, n-aș mai putea
să-ntorc pe nimeni din drum,
de după codrul de scrum la lumină,
decît vîrtejul cu frunze de fum —
doar adierea zădărniceii...

Ghiuleaua lunii mi-atîrnă pătată,
durerea înalță, pustie, o stîncă
și ochii mi se-mpăienjenesc deodată.

Prefă-te, liră mohorîță,-n lopată
și sapă-mi o groapă tăcută și-adîncă...

1942

SFÎRȘIT

Nu mai pot să scriu nici un rînd
și nu-mi mai vine-n gînd nici un gînd.
Simt oboseala lumii-ntregi în mine
și-aștept să vină moartea — și nu vine,
cu cai de negură și cu căpestre,
creionul ăsta să i-l dau de zestre,
să scrie ea ce văd și nu pot scrie
din lume, printre lacrimi, pe hîrtie...

1 943

TREBUIE

Dac-aș muri și-aș fi pămînt,
ar crește iarba pe mine.
Totul ar fi
cît se poate de bine.
Dar mai trăiesc,
tot mai trăiesc
în lumea asta ca fiara
și trebuie
vai, trebuie

s-apăs eu lutul cu gheara.

1943

CEEA CE NU SE UITĂ

(1945)

CEEA CE NU SE UITĂ

Dacă voi uita tot ce-am îndurat,
Nu voi mai urî niciodată.
Dar cum singurul meu bun e memoria,
O memorie de optsprezece carate,
Și cum ura-i singura iubire
Cu care m-ați învățat voi, capete-ngrășate,
N-am să uit niciodată nimic,
Sub luna aceasta, și ea îndopată.

Nimic, niciodată — e tot ce ați dat
Tinereții noastre scuturată de friguri,
Clătinată de foame ca marea-ntre diguri,
Subțire și slabă ca o umbră de vânt,
Purtându-și inima-n pumni ca pe-o flacăra,
O inimă sfișiată și fără cuvânt
Printre bijuteriile voastre, ce țipă și scapără,

Inima noastră-ngropată de voi
De mult la Capul Bunei Speranțe.

Cum voi putea, schiloade stanțe,
Prin voi să răzbun în veci de veci
Plînsul acela din ochii reci
Ai mortului tînăr în albe sandale,
Sandalele sparte și fără aripe,
Hainele roase, pe care-anotimpul
Cu sceptre de apă și plete de jale
Le destrăma și el încă o dată ?...

Nu, nu fugiți, amintiri din tenebre,
Amintiri ale mizeriei mele !
Nu pot să uit nici patul de-atunci,
Patul acela fără saltele,
Care-mi săpa gratii pe spate,
Trecîndu-mă-n Africa, zeu peste zebre.

Flămînd, m-aruncam în somn ca sinucigașii,
Legănat în fiecă noapte de-un gînd
în plasa lui de-adîncă răcoare :
De nu m-aș mai trezi,
De nu m-aș mai trezi nicicînd...

Tîrziu, nălucile somnului mă cuprindeau.
Sfere visam lunecînd peste mine,
Cai de izvoare, oameni-tulpine
Cu gene de vînt, la mesele pline...
La mesele pline î...

Gemînd, mă trezeam
Certîndu-mă : „Nu plînge-n somn.
E rușine...”

Cu foamea-n brațe mă deșteptam...

Un ceai de soare luam c-un corn de lună
Și-apoi, mai străveziu decît un geam,
în zorile ce abureau a pîine
Trudit mă coboram din Calea-Laptelui
Pe bulevarde sure, ce răsună
Ca un galop de herghelii de piatră.

De la ferestre-mi trimiteați saluturi,
Surori de chinuri, prietene flămînde,
Cu ochii mari și somnoroși de fluturi
Mîngîietori ai frunții mele triste,
îmi amintesc de voi,
De voi și de mîhnirea
Cu care urmăreați cum talpa-mi ruptă
Cu dărnicie împărțea cetății
Napoleoni turnați în huma toamnei...

îmi amintesc, o, și de tine, Stela,
De saltul tău în gol de la mansardă,
De părul aruncat ca un blestem,
De pumnii strînși și acuzînd pe cine,
Și de poșeta larg rîzînd alături,
Cu patru lei în gura ei de umbră...

Și iarăși mă revăd plecînd spre seară
La marginea orașului ce-adoarme.
Lin ațipesc colibele, pe rînd ;
Broaște țestoase-ncremenite tainic ;
Adie vîntul, le sărută ochii
Și le vrăjește... Singur, într-o curte,

Stă ceferistul orb. E-n întuneric
De cincisprezece ani. Salcîmul lasă
Un pumn de lacrimi peste ochii-albaștri.

Fochistul se gîndește-acum la flăcări,
La flăcările care l-au orbit,
Surîde și oftează : „Asta-i viața...”
Lui i s-a dat lumină mult prea multă...
O scară-l suie apoi pe-acoperiș
Și-acolo, printre umbre, orbu-ascultă
Cum — fluierînd încet, ca din trecut —
Se-ndepărtează trenurile-n noapte.

Glasuri pierdute, răsunați în mine
Ca bulgării pe un sicriu de lemn
Purtat peste o lume de ruine...
Vieți risipite, vă păstrez cenușa
Fierbinte-n pumnii mei ca într-o vatră...

Și iată-mă din nou în alt văzduh.
Sui scările clădirii pînă-n cer,
Tocmit să stau închis într-o cabină
A celui mai măreț dintre ziare
Și, rezemat în coatele lucioase,
Să glăsuiesc la megafon mulțimii.

Suflete, nu te frînge cînd — superb —
Răsună glasul meu, străin de mine,
Și-mparte lumii pe sub stolul stelelor
O pleavă de reclame comerciale !...

Crunt orator al veacului de zgură,
Priveam în jos talazurile-orașului
De oameni, de lumini ce se roteau,
De umbre filfiînd, de zbateri mute,
Un uriaș ocol de blănuri ninse,
Purtate legănat pe umeri goi,
Mîini mlădiate scăpărînd comete,
Pîntece grase ferecate-n aur —
Un rîu fosforescent de putregaiuri,
O preumblare calmă și rotundă...

Și am văzut apoi
Cum, tunete pornind din zare, rîul
Unda cea grasă și-o schimbă în grabă
Ca pe o blană care-a năpîrlit.

Pe străzile orașului treceau,
împinși spre fronturi, tineri cot la cot,
Mînați de-un răpăit de darabane,
Și-n drumul lor ce se topea în zare
Se risipeau cu toții ca un fum,
Un fum amar neridicat la cer,
O ceață strecurată printre cruci...
Să nu mai văd, mîna la ochi duceam.
Dar fluviul, dedesubt, purta din nou
Pe groasa-i piele vechile vedenii
Calm revenite la aceeași viață,
Cu fulgerări de pietre și cu blănuri,
Cu solzi de-argint, cu rîsuri de cristale,
Un rîu fosforescent de putregai,
Un cerc knens zîmbind ca o brățară,
O fericire calmă și rotundă...

Dar eu nu uit nimic. Eu sînt strigoiul
Din plină zi, cu buze de cenușă,
Gel ce-și deschide vinele și vede
Că nu mai curg în ele decît lacrimi
Din plînsul celor răstigniți de voi.

SURÎSUL HIROSHIMEI

(1 9 5 8)

Priviți-mă, dar nu vă mai mirați :
Părul albit la douăzeci de ani
Sînt crengile copacului tristeții,
Prin ale cărui umbre se resfiră
Fantoma primăverilor pierdute,
Năluca tinereții gîtuite...

Ați aruncat capetele noastre
Ca pe niște zaruri sub pămînt,
Niște zaruri cu trei găuri albastre :
Gura și ochii ce nu mai sînt
Și care-azvîrlite, în orice chip,
Vă ies totdeauna cu noroc bun.

Gurile noastre de vînt învelite
N-au prețuit cît o gură de tun...

Ca să trăiești cumplit numai o dată,
.Să mori ești nevoit de mii de ori.
Inima mea ascultă-nfiorată :
Cei ce s-au dus nimica nu mai vor...

Morți neștiuți, purtați-mă pe yînturi,
Căci eu sînt cel ce vrea și pentru voi
Topor să fie, flacăra cu gheare
Sau o pădure-n mers răzbunătoare !...

:martie-august 1 9 4 4 București-Naipu.

ÎNTÎLNIREA CU HIROSHIMA

Lui Kaoru Yasui

Pământ, pământ tăcut.
Tăcută,
cu pielea pîrjolită, cu statura goală,
iertare, Hiroshima...
Iertare pentru fiecare pas
ce-atinge-o rană, rupe-o cicatrice...
Iertare pentru fiecă privire,
ce — chiar de-i mîngîioasă — doare...
Iertare pentru fiecă cuvînt
ce tulbură vîzduhu-n care-ți cauți
copiii,
noroadele de prunci pe veci pierduți.
Mormînt
inexistent... Vînt... vînt... vînt... vînt...

Și glasul lor, acum încet sunind,
dm zi în zi mai stins,
numai în amintire...
O, cimitire
inexistente... inexistente...
De vrei să plîngi, să nu poți strînge-n brațe
măcar o urnă, un mormînt măcar...

Unde ți-s pruncii, Hiroshima ? Poate
în oceanul
de-argint nepăsător...
Poate-n cavoul infinit
al cerului...
Sau, poate, chiar pe-acest pămînt
pe care-l calc...

Fiece pas ce-l fac, îl fac cu teamă...
Fiece palmă de pămînt
ascunde-un catafalc...
Parc-a strigat pămîntul
călcat de mine : — Mamă...

Oh, aripi dă-mi, văzduhule de smalt,
să fiu ușor ca tine, să mă-nalț,
să nu ating cu pasul nici o rană,
să taie-aripa-mi cerul, îngerește...

...Dar, scăpărînd din miile-i de răni,
se-apropie de mine Hiroshima,
se-apropie și se înclină lin
și-mi face semn :

— Poftește, prietene,
și vezi ce-a fost,
ce e,
și povestește...

SFÎRȘITUL ZILEI
(5 august 1945)

Se înserează. Zi fierbinte, pleacă !...
Desculță, umbra de pe munți coboară
și-ți tot cosește pletele de foc.
Fugi, zi fierbinte, fugi !... Coboară, seară..

Fierbinte zi, infern portocaliu,
pecetie curgînd pe-orașul, learcă
de nădușală, du-te... Soarele în mare
și-afundă și el răsturnata barcă,

din care — sfîrîind pe mute ape
ce-ncep să-nvie încet ca niște plante
de arșiță culcate — se răstoarnă
poveri, poveri de-aprinse diamante...

Printre coline,-orașul stă privind...
O mamă e orașul ce privește
și vrea să vadă totul... Iată unul
din rîuri scăpărînd : ai zice : un pește

sclipindu-și solzii, bot în bot c-un altul,
la fel de marc ca și celălalt,
doar mai posac, căci fratele-i răsfrînge
o școală în șerpuitoru-i fald ;

o școală de copii, atîta tot...
dar dimineața cînd se prind de mină
cîntînd, copiii — rîde-ncet și rîul
și-ntinerește apa iui bătrînă.

Lin își rotește-orașul ochii lungi,
ca niște-aripi de umbră, desfăcute,
ce către mare-alunecă încet.
Orașului i-s toate cunoscute,

și vrea să știe de-s la locul lor.
Apune soarele ca-ntotdeauna,
și rîurile-s șapte lungi beteli
de aur moale : nu lipsește una..

Respiră marea... văluri străvezii...
Mai fulgeră din soare cîte-o rază
scurt săgetînd. Orașul stă, privește..
Pe cine l-a rănit ? Un om oftează.

își șterge fața gânditor pescarul...
Cu o batistă atîrnînd pe frunte,
e rege-acestor ape nesfîrșite,
în zdrențe și cu tîmplele cărunte...

Din cîrpa-i de pe frunte, grea coroană,
pe chip i se prelinge nu sudoare,
ci plumb topit, plumb, boabe ale trudei,
ce, șiroind ca plînsul, pică-n mare...

Pești de mătase, pești pumnale-albastre,
pești de opal, de vînt, pești lungi de-oțel...
De vină cine-i că pescarul are
năvodul rupt și peștii-i fug din el ?...

Stă Hiroshima și privește mută :
pescarul e în apă ca oricînd
și ca oricînd sudoarea-i pică-n boabe
și cearcăne-are apa, tremurînd.

Iar a oftat. „De ce oftează omul ?”
se-ntreabă Hiroshima tresărînd...
Și-acum din valuri se ridică luna
și — jumătate — omul e de-argint...

Și plasa lui tîrîtă înspre casă
e-o pînză de paing de-argint curat.
Și se întreabă iarăși Hiroshima :
„De ce-a oftat ? De ce ? De ce-a oftat ?...”

Nici un cuvînt. Cu marea stînd în față
înveți să taci într-una, an de an...
Că ești — oftatul doar îți amintește...
E scump cuvîntul pentru cel sărman.

Tu, noapte blîndă, ce întinzi o plasă
de stele pe muncita lume, noapte
liniștitoare-a trupurilor, soră,
ce faci din vuietele zilei șoapte,

te-apropie... Acuma, ca să vadă,
se-nalță Hiroshima-n raza lunii,
și se oprește pe cetatea veche
cu umbrele rotindu-și mut păunii.

Umbre și oameni. Zgomotele zilei
ce, înainte de-a pieri, cresc încă.
Umbre și oameni. Umbre gîrbovite
ce poartă în spinarea lor o stîncă :

bătrîni din aziluri... se întorc
la casa care nu-i a lor, pustie,
ținîndu-se de mîini cum fac copiii
speriați și muți, fără copilărie.

Trist Hiroshima își întoarce capul...
Umbre și oameni. Oameni înhămați,
trăgîndu-și ricșele de plumb spre grajduri,
pe jumătate morți și dezbrăcați.

Roți ce-amețesc, roți, umbre iuți de roți,
roți de mașini, lung fulger diavolesc,
ce-și rîd de goana bietului om-cal
și pînea de la gură i-o răpesc...

Amurgu-și țese umbrele grăbit.
Lungi umbre de oameni-umbre. Umbre-adînci
de case-nalte, umbre de cutii
de lemn, în care te tîrăști pe brînci.

Albastră seară... Templele lucesc
cu solzi de-aurării și lac roșcat.
Surd vuiet de uzine, mări închise...
Privește-adînc orașul nemișcat.

Dar cine trece podul-curcubeu
ce-n apă salbe viorii aruncă ?
De-abia se mișcă... Hiroshima-l vede :
„Nici azi bătrînul n-a găsit de muncă...”

Cresc stele-n apă... Tremură tăcute...
Cînd n-ai mîncat, ce chin e să le vezi...
O transparentă farfurie-i apa
cu mii și mii de boabe de orez.

— Vino,-l îndeamnă apa... Tainic, șoapte
de el doar auzite. Șoapte... — Vino...
Noapte de august... ape cu sirene...
Se smulge-ncet bătrînul. — Nu. Lumino,

spre tine-mi trag povara, zi de mîine...
Pași depărtîndu-se... om fără vatră...
Harfe-ale foamei, coaste străvezii,
întindeți-vă acum pe-un prag de piatră !.

Privește către stele muncitorul
bătrîn, zăcînd pe patu-i de granit.
Cu pumnii descărnați e-un zeu de fildeș,
de lumi făuritor și părăsit...

Se-ntoarnă spre zeița-Stea. Din pipă
trei nori albaștri-i dă. Tușește-ncet...
E haina-i șah de petece, sub cerul
de stele-nmiresmat ca un buchet.

Nisip de oameni curge din uzine...
Se trag obloane, scrișnete de fier...
Și negustorul întorcîndu-și cheia
cu grijă-o ia ca pe un giuvaer...

NOAPTEA, SOMNUL

Dorm orașele lumii... satele lumii dorm.
Dorm
cu nările-n somn dilatate
de-nnebunitoarea
duhoare-a cadavrelor,
cu coastele frînte de bombardamente,
cu chipul sfișiat de reflectoare...

Se-ntorc gemînd în somn
și căutînd
un adăpost mai bun
decît sub casca infernală-a cerului.
Se-ntorc gemînd și dorm
înăbușindu-se,
cu capetele-n grote de beton,
asupra cărora se prăbușesc,

ca pe capacele
a mii și mii de mari sicrie-ncălecate,
munți grohăind.

Au mai rămas pe străzi,
doar felinarele,
îndoliate
ca niște văduve fără nădejde.
însingurați,
copacii
înebunesc de spaimă
în sfișiatele cămăși de forță
ale frunzișurilor...
Nimeni,
vai, nimeni
nu-i ia cu ei în adăposturi...
ar vrea să se smulgă din loc,
își scutură capetele,
își blestemă vitriolați
rădăcinile.

Oh, noapte bună !
Fie măcar această noapte
o noapte bună...

Dorm orașele lumii... satele lumii dorm...

Pe cine va izbi în noaptea asta
sabia ?
Oh, Doamne Dumnezeule !
Pe nimeni...

sigur că pe nimeni... Războiul
e sătul...
Dorm orașele lumii... satele lumii dorm.

Văzduhul își caută chipul,
își pipăie rănilile.
Încearcă tremurînd să se tămăduiască.
Electricieni transparentî
se-nalță pe stîlpi nevăzuți,
acordă sîrmele-albastre
legînd între ele stelele,
le-ascultă oftatul,
le șterg de praful de pușcă.

Noaptea cu mască de cloroform
răsufală tăcută.
Dorm orașele
și satele lumii...

Pe-o rogojină de culoarea lunii,
adoarme Hiroshima...

VISELE ORAȘULUI

Visează-acum orașul
vise
născute din Durere sau
din Bucurie,
căci și una,
și cealaltă visează...
Senină,
Bucuria vrea să zămislească prunci
care să-i semene,
în vreme ce Durerea,
schimonosită de atîtea chinuri,
să nască vrea
prunci mai frumoși decît amara-i față...

VISUL PESCARULUI BĂTRIN

Oh, oasele... picioare... și mâini
și ochi...
și somnul însuși...
durere, doar durere...
înșelătorule... te știu...
Dă-mi peștii-n veci neprinși...

Sînt și eu un copil,
un prunc,
nelegănat de nimeni,
decît de valuri,
de valurile batjocoritoare...

O luntre sînt
de oase...

alunecă pe lîngă mine peștii
și mă ating
și eu răsun
din toate fluierile albe —
un cîntec,
un cîntec de durere și de viață.

Fără tristețea mea,
cum ar putea să fie
atîția oameni fericiți ?

înșelătorule,
dă-mi peștii
în veci neprinși...
O luntre sînt,
de oase...
de zeci de mii de ani
eu stau
în valuri,
cosit mereu de-albastrele lor coase.

O luntre sînt, ce-i smulsă de furtună
și clătinată ca un om
ce-i gata să vomite
de foame...
Bureți îmi sînt picioarele
de gheață...

Ce grea e marea...

Cum îmi apasă pieptul...
Ce grea e

pentru-un pescar
cu plasa ruptă
și tălpile
ca pielea roasă-a stîncii care geme.
Cum îmi apasă pieptul
clătinătoarea fiară verde...

Fiară, o fiară, fiară, fiară !
Dă-mi peștii mei puțini
în veci neprinși,
dă-mi tinerețea mea, amară
cum ți-i sărutul,
însă întreagă, neclătinătoare,
dă-mi tinerețea mea
învăluită într-un singur
năvod,
însă întreg...
dă-mi zalele
de sfoară
ale trudei mele...

Dar ce aud ?
Din buciume vestindu-mi,
și-aruncă marea peștii ne-ncetat
către bordeiul meu...
De pești,
răsună-ntreg bordeiul ca de bani...
Și iată-acuma,
iat-o...
și umbra tinereții mele.
Apropie-te, vino,
mereu spuneași că ți-este foame...
Bine-ai venit...
ia pești cîți vrei, ia pești cît poți căra...

Mie mi-i silă, nici să nu-i mai văd...
Prea mulți sînt,
mult prea mulți...
Uite, năvodul chiar,
el însuși fuge, să nu-i vadă,
se-ascunde pe-unde poate. E prăpăd
de pești...

Oh, nu doresc atîta,
nu, n-am dorit atîta...

Înșelătorule,
dă-mi doar atîția pești cît e nevoie
să pot trăi,
și-un pește de orez pe lîngă ei,
și două cizme-nalte pîn-la șold,
și-o stea de mare ca să-mi lumineze
adîncurile verzi, în care
m-afund din ce în ce...
Și-n inimă,
surșul pruncilor ce-adorm sătui...

VISUL MUTILATULUI DE RĂZBOI

Se leagănă odaia, lunecînd...
Parc-ar avea picioare, odaia...
Desigur, are...
Nu le zărești... dar să se miște
cum ar putea altfel ?
Odăile-au picioare
ce-**l** poartă ușurel...

Se leagănă odaia lunecînd
spre rîpi de-oglinzi ce curg,
rîpi de oglinzi,
cu line rîuri care merg și ele
(nu-i rîu să meargă fără de picioare...).

Rîpi de oglinzi ce curg, rîpi de oglinzi
cu line rîuri unde poți să prinzi
argint, din care ies păuni cu ochii
de șerpi, de floare, de femei, cu rochii
de pajiști roze-albastre, surzînd
ca marea...

— Treci acuma înotînd
în mare chiar...
„Și-n viață nu știam...”
— Cum ?... nu știaî să-noți ?...
Poți și prin geam...

Surfșuri... șoapte... alge legămate...

Și trupul printre ele-ncet străbate...

— *Dar mi-am lăsat picioarele-n război..*
— Picioarele ? Dar altele ai, noi...
încearcă...

Raze-i curg, tăcut, mănunchi,
pe fruntea asudată, pe genunchi,
și din genunchi, ies trandafiri, cresc foi,
și-i înfloresc genunchii amîndoi
și rîpile de-argint se-nflăcărează...

— Vezi, nu credeai... înoată,
nu-nțelegi

Rîpi, fluvii, șoapte...
— *Picioarele-s întregi... întregi...*
întregi...
— Da, sînt întregi...

Dar, Doamne, vin acuma către ele
puști, rînduri-rînduri... Cu picioare grele,
vin puștile spre el...
— Fugi !
— Stai !
— Fugi !
— Stai !

Voci ce se-nfruntă : blînde, mînioase.,

— înoți lin printre puști...
Nu scoate-o vorbă !
Esti mîntuit...

Prin rîpi de-argint înoți,
o, fericire î
Picioarele-s întregi... întregi... întregi.

Și-n urmă, undele melodioase...

VISUL OMULUI-CAL

(Un drum fără sfîrșit, pe care merg, cu pași egali, atrase ca de o țintă pe care numai ele o cunosc, herghelii fără de număr. **Omul-cal** se află, simultan, **în** urma cailor, pe drumul necunoscut, și pe străzile cunoscute din Hiroshima).

Cai, frați ai mei... copite, cai... copite...
voi care mergeți zi și noapte, cai...
copite... cai... ochi care nu privesc
decît doar înainte...

Nu azvîrliți în mine
cu grindinile voastre de copite.
Sînt omul-cal,
sînt numai bătăături,
fiece deget
e un inel cu-o piatră de granit.

Taifunurile, arșița și ploaia
și un sobor cu gheare nevăzute
mi-au smuls
tot ce aveam :
un nor de haină ruptă
și patru
cămăși de piele bine jupuită
și carnea, cîntă-a mai rămas sub ele.
Mi-au mai lăsat călcîiele,
călcîiele-copite,
nepotcovite și îndurerate
și scăpărînd ca pintenii de stele.

Nu mă goniți, priviți-mă în ochi,
cu ochii voștri de femeie, mari,
și arătați-mi
cum să-nvăț
să-mi bată inima din nou
în ritmuri regulate,
cum s-o pornesc cînd *simt* că nu mai bate
sau — cînd răsună ca un clopot — cum
s-o fac să nu se sfarme-n cale.

Trec roțile pe lîngă mine,
trec roțile acestui timp turbat,
sălbatec ca un leopard,
cu pete de ulei și de benzină,
pătat de sînge...
Trec roțile și, fără să m-atingă,
mă nimicesc.

Oh, cai... copite... cai... copite... cai...
oh, sunetele clare de copite...

copite cu potcoave,
potcoave care-oricum vă apără
și care, uneori, cînd sînteți odihniți,
răsună argintiu precum
o dimineață după ce-a plouat...

Nu pot,
nu pot,
nu pot să mai alerg
ca oamenii !
E prea mult
pentru două picioare
de om.
Mi-s sfîșiate tălpile
de colții pietrelor-cățele
și arse
de mucerile de țigări aprinse,
spinarea mi s-apleacă zi de zi,
nu pot să mai alerg ca oamenii...

Luați-mă-ntre voi
și-adăpostiți-mă în grajdul vostru,
alături
de scuturile crupelor lucioase.
Nu cer nimic,
doar, poate, un pumn de-ovăz —
dar arătați-mi cum să fac
să-mi bată inima din nou
în ritmuri regulate,
cum s-o pornesc cînd simt că nu mai bate
sau — cînd răsună ca un clopot — cum
s-o fac să nu se sfarme-n cale.
Fiți voi măcar îndurători,
voi care mă priviți

cu ochii voștri înțelepți și blînzi,
cu ochii voștri mari, de flori deschise,
Primiți-mă-ntre voi...
Mă mulțumesc cu orișice,
stați, cai, stați, frați ai mei !

Am șase mînji acasă...
Am șase,
șase mînji...

(Caii s-au oprit, căci — și omul-cal de-abia acum își dă seama — au ajuns în fața lunii. Luna e o găleată cu apă argintie. Hergheliile se adapă. Fiece cal, îndată ce bea, e înghițit de lună. Nici unul se pare că n-a auzit cuvintele omului-cal. Ultimul, însă, întoarce capul spre om, cu înțelegere, făcîndu-i semn că poate să-l urmeze. Apoi, își apleacă grumazul, se adapă și el și se face nevăzut. Omul-cal e gata să bea, dar, în timp ce s-a aplecat asupra găleții, zărește reflectat printre stelele clătinate în apă, Pămîntul și pe cei șase copii. Întregul trup îi e zguduit. Dacă va bea din lună n-o să-și mai revadă niciodată copiii și Pămîntul. Se ridică și, îndepărtîndu-se de lună, pornește, gîfînd, înapoi spre casă. Ecoul pașilor săi acoperă muzica sferelor.)

VISUL NEGUSTORULUI

Toamnă și frunze de aur...
frunze picînd
pe două
case de fier,
pe două case de bani
ce cresc ne-ncetat.
*(„Creșteți, oh creșteți
pînă la stele,
fermecătoarelor !”
„Stelele-au zimți...
ce scăpărătoare monede fără stăpîn !”)*
Sună văzduhul întreg tulburat :
— Le va-ngropa și pe ele-n tezaur !
*(— Taci! nu te privește !
Unde-s contabilii ? Uite, începe să plouă...)*

Și cade o ploaie
 pe una din case,
 duruie-o ploaie de oase,
 de cranii, de tibii

j („*Se-ntorc de pe câmpul de luptă.
 Cine spunea că n-or să revină ?*”),
 și e un ropot de tobe, de tobe,
 de cranii și tobe,
 și osemintele galbene-au luciu de aur
 și tobele bat, și ropotul
 ploii tot bate, tot bate,
 și osemintele toate
 în ropot de tobe căzînd,
 pe-acoperișul casei de fier,
 cum îl ating,
 se preschimbă-ntr-o ploaie de aur,
 într-o fecioară ploaie de aur
 cu plisc de erete,
 cu plete învăluind, șerpuitoare,
 casa de fier,
 păzind-o cu gheare de aur.
 Pe pieptul pătrat cu sîni monstruoși de aramă
 al casei de fier,
 lucește-o emblemă de aur
 pe care stă scris :
 „DE NEDOBORÎT”.

Și lin,
 cum ai purta
 din creștetul cerului
 pîn-la pămînt
 un piepten de ape,
 ploaia se mută lucind pe cealaltă casă
 și — melodioasă acum — începe să cînte
 cu altfel de glasuri,

f

i

f

;

j

I

|

j

!

,

!

I

j

I

I

!

și cade pe cealaltă casă de fier ce crește într-una
 o ploaie de-orez și de perle,
 o ploaie de stropi de orez și de perle,
 de-orez și de lacrimi,
 de lacrimi și perle,
 de lacrimi, de lacrimi, de lacrimi...
 Și casa de fier le bea
 și tot crește spre stele,
 tot crește ca sora ei bună...
 Și-orezul, și lacrimi, și perlele,
 căzînd pe acoperișul
 casei de fier, se preschimbă
 într-o fecioară ploaie de aur,
 fără de ochi și fără urechi,
 păzind cu ghearele-i
 casa de fier...
 Și-adînc îngropată
 în pieptul de fier
 al casei de bani,
 o emblemă de aur
 arată cuvintele :
 „DE NEDOBORÎT”.

Surde brîie de piatră
 păzesc colosale
 ca niște mamuți
 grelele case,
 în vreme ce-o muzică
 de milioane
 de neobosite mașini foșnitoare
 de calculat
 țese-o maramă de cifre și semne
 cetății ce, bînd ploi de aur,
 s-avîntă mereu, să soarbă și stelele —
 și muzica, iată, șoptește și ea

stăpînului caselor negre
aceleași tainice vorbe :
„DE NEDOBORÎT”,

Un crîncen atlet
cu cap de granit,
nepăsător,
cu mușchi ondulmd de monede,
stă-ntins de-a curmezișul cetății
ca un al doilea zid
și-n ochii lui se răsfrîng
cuvintele :
„DE NEDOBORÎT”.

Un vuiet, însă, ca din mii de trombe
de vijelii se-abate pe oraș
și-acum — privește ! — casele de lemn
ale săracilor
sînt smulse ca niște aripi de fluturi
și azvîrlite
în oceanu-n spume.
„Războiul” — se gîndește negustorul,
în timp ce grindini, ploi arzînd, de-obuze,
încep să curgă și peste cetatea
în care se-află casele de fier.

Cad pe cetatea-i ploile de-obuze
și nu o pot pătrunde
dar, atingînd-o,
se preschimbă, iată,
în grele pungi rotunde,
ce zuruie și se rostogolesc

ca niște capete,
ca niște capete de oameni,
umplînd de-o liniște fără de margini
stăpînul,
care se-afundă adînc, tot mai adînc,
ca-ntr-un hamac legănător,
în plasa
de muzici ademenitoare,
în plasa foșnitoarelor mașini de calculat..

! :
!

} :
:

cu o putere aceeași, într-una,
fără sfârșit.

VISUL POETULUI

*În amintirea poetului Sankitshi Togue,
victimă a bombardamentului din Hiro-
shima.*

(Înconjurînd cu privirea munții Japoniei, poetul vorbește cu el însuși).

Munții aceștia-s de cremene,
frunțile lor înfruntară
milioane de ani, cutremure —
aspră tiară nepăsătoare
ce sfișie norii.
Nimic nu-i în stare
să dea un altfel de chip
cremenii, stîncii, granitului,
să le prefacă în altceva.
Muntele-i munte
(cutremuru-i poate schimba numai jețul)
închis în granița lui,

Privește și cheamă, de nu crezi în toate acestea,
de nu crezi în statornicia
Muntelui,
cheamă odată,
cu glasul celei mai mari,
al celei mai lungi dintre văi,
cu trîmbița cea mai adîncă a văii...
de nu crezi în ceea ce-ți spun,
strigă odată (să vezi, să încerci),
strigă odată, din toți plămîinii ecourilor,
cheamă odată, cît poți de tare,
din toate umbroasele goarne
ale prăpăstiilor,
strigă odată, hai cheamă,
să vezi dacă poți să trezești,
măcar pentru-o clipă,
Ciclopul,
ciclopul de piatră
al muntelui...
încearcă,
răcnește !...

Tăcere, căci strig :
— Hei, Fujiyama !...
(Ecouri... ecouri...
stîncile-mi înapoiază,
nepăsătoare,
inelele vocii...)
Nelogodit,
în lumină,
muntele stă neclintit.

sieși egal,
pururi același, bătrîn
și totuși de-a pururea tînăr,
cu pletele lui de cascade,
pletele lui de zăpezi, revărsate
pe umeri...
Statornicie a pietrei, salut !
Așa vei rămîne de-a pururi
ca însăși încrederea-n viață a omului.
Tu poți fi sfărmat, Fujiyama,
dar nu prefăcut...
Piatra rămîne-va piatră.

I
|
|
j
i
j

!

j
[
I

GLASUL DEMONULUI DIN A XX-A VALE

Nu !
Pot să prefac într-o vale
orișice munte.
Pot să prefac orice munte
într-un nimic răsturnat,
o piramidă a golului
cu creștetu-n jos,
o colosală
cupă de beznă !
Din fluviile ce împart, încete,
tipsii adînci de umbră și răcoare
sau din cascadele
sărind ca niște iezi din stîncă-n stîncă,
pot face, la un semn,
splendori nebănuite,
încremenirea însăși,
silex și oase,
argintii schelete...
Sînt cel ce poate face
să curgă pietrele,

cel care poate să preschimbe
un munte
într-un monstru
de gelatină,
meduză
ce tremură pe-o plajă muribundă...

POETUL

Cine ești tu ?
Cine e acel ce-mi vorbește
cu glasul minciunii ?

GLASUL DEMONULUI DIN A XX-A VALE

Sînt cel ce cască pîlnii-n epiderma
planetei,
umplîndu-le c-un vin neprețuit
din vițele albastre-ale arterelor...
Fosforescentul plantator sînt,
al codrilor stufoși de dinamită...
Sînt fermierul
artezienelor fîntîni
de țândări de orașe
și de rubine-n flăcări, și de oase.
Sînt plantatorul
miraculos
al palmierilor exploziilor...
Nu e meridian,
de la banchize la ecuator,
pe care să nu pot
să fac să crească
penajele plantațiilor mele.
Zămislior sînt

al unei alte lumi,
cu pîlnii fără fund
și oameni mai puțini.
Eu însumi
sînt Pîlnia ce suge,
polipul
celei de-a douăzecia vîi
a vremurilor noastre.
Prăpăstiile
pline pîn' la buze
de noapte
mă-mbată.
Urăsc tot ce e munte.

POETUL

Urășți lumina.

GLASUL DEMONULUI DIN A XX-A VALE

Dacă vrei...
Urăsc ce suie,
urăsc ceea ce-ncearcă
să se-nalțe.
Strîng dinții
cînd aud
cum ciripind luminile în zori
și filfînd din aripi crude încă —
se-nalță
și poleiesc
pereții verticali —
oglină sclipitoare,
țîșnind din fum și ceață,
spre care milioanele de oameni
privesc reînviata

și-și regăsesc
surîsul.

Surîsul lor... cît îl urăsc de-asemeni...
E-n el atîta
nesăbuită-ncredere-n lumină,
atîta
credință-n ceea ce
li se năzare că-i statornicie
în drumul lor ducînd pe strimta scară,
pe care eu
neîncetat le-o rup
și care, totuși, suie-ntr-una...
Urăsc surîsul
care plutește
chiar și pe fața
muribundului,
ce speră
să mai trăiască dacă nu o zi,
măcar un ceas.
Urăsc surîsul vostru,
căci și el
se-nalță
cu aripile gata să-și ia zborul.
Iată de ce arunc
asupra voastră
blestemul dezolării !
Blestemu-ngrijorării ne-ncetate,
de care-atîta sufăr !
Asupra voastră, semnul
neliniștit
al Văii î

POETUL

(vrea să spună ceva însă renunță ; ochii îi sînt înlăcrimați, dar sursul nu-părăsește. Noroade de păsărele s-avîntă sfîrîind din lacrimile sale, si poetul le privește, surîzînd, pînă undeva unde știe că el nu va mai ajunge...)

ZORILE
(6 august 1945)

|
i
|
j
i
;
|

Senină, dimineața... Acum, pornesc la drum
cu spițele de soare speranțele. Acum,
foșnind își spală marea mătășurile-albastre,
din care țărmlul smulge lungi broderii de astre...
Acuma se deșteaptă orașul șuierînd :
_ Te pomenești că-s oameni ce-n pat or mai fi stînd..
Hamalii unde-s ? Ziua nu se năștea din noapte
cînd ei porniră,-n cîrcă ducîndu-și cîte șapte
poveri, ca șapte turnuri de fier zăcînd pe fier...
Și unul, înainte, cînta, zîmbind la cer...
Acum, din scoica roză a beznelor ies zorii...
în vuiet de metale, acuma muncitorii
nasc fulgere, cascade, și strîng tăcut din dinți
sub ploile de stele ce-i cărunțesc, fierbinți.
Ca de-un galop, sonore, pavajele răsună.
Trec mamele cu pruncii-n spinare, împreună,

și boncăne galenții de lemn, ducînd spre munci
femeile grăbite cu somnoroșii prunci.
E dulce greutatea și mică ești, distanță,
cînd știu că în spinare povara e speranță.

Speranțe se-ntretaie cu zorii prin oraș :
speranțe fără margini, cu pasul uriaș,
speranțe mici ce-ajută să te mai ții în viață,
speranțe-iederi care în jurul tău se-agață,
în zori, iar către seară te părăsesc din nou.
Speranțele tăcute, speranțele-ecou,
speranțele crescute cu pruncii,-o viață-ntreagă,
tari rădăcini, speranțe care de viață leagă...
Speranțe zămislite de ochi de muribunzi,
nespusele speranțe pe care le ascunzi...

Speranțe... Mutilatul, ieșind din vis, tresare
și-i tot pe-o rogojină, și tot fără picioare.
Și-ar vrea în vis să-noate din nou și să viseze
ce nici în zorii-aceștia nu i-au trimis : proteze.
Și plînsu-n gît îi suie, dar îl sugrumă : nu !
Și-l doare amintirea picioarelor acu...
Se vede-ntreg în luptă... război... în Filipine...
E el acel ce-aleargă ?... și-aleargă pentru cine ?...
Și-n urmă prăbușirea... spitalul... și apoi...
Oh, unde-i cel ce teafăr plecase la război ?
De-atunci, în el se zbate un zumzet ca de muște,
întunecate gânduri ce-așteaptă doar să muște,
și care și acuma greoi îi dau ocol...
Privește mutilatul, tăcut privește-n gol...
...Dar pe tavanul negru — minune ! — crește-o pată
de soare cît o frunză de toamnă legănată,
o pată de lumină, ușoară ca un duh...
— E soare bun afară și-albastru în văzduh...

Și mutilatu-acuma privirile-și aține
spre frunza-i de lumină, și parcă-i e mai bine.
I-anină-un strop de soare, pe frunte, în sălaș..

Speranțe se-ntretaie cu zorii în oraș...

Acuma, ambulantul, bătrîn din cale-afară,
ce n-a mîncat nici dînsul și nici nepoții-aseară
și-orezul în bomboane-aurii la prefăcut —
și-mpinge căruciorul și iese la vîndut.

Pe biciclete-n goană, în gură cu o goarnă,
trec slugile la treburi, revin și iar se-ntoarnă,
ca niște îngeri negri căzuți, dar căutînd
în pulberea din zare Speranța tremurînd...

Depart, unde munții împăduriți și-arată
spinarea sub lumina de toamnă argintată,
în inima pădurii, acolo unde nu-i
nici zi și nu-i nici noapte, și n-ai putea să spui
dacă-i afară soare sau se întinde bezna,
lumini fac tăietorii însîngerîndu-și glezna.
Le sîngerează talpa, un cer de bătături,
le sîngerează pumnii pe iutile securi.
Sub piele, omoplații lucesc ascuns ca niște
securi, ce pot toți codrii pămîntului să-i miște.
Și dîrele de sînge-n pădure fac cărări
și iată-acum și zorii vin după ei călări...
Cum ar putea în beznă tăind să-nainteze
de nu ar fi aceste lumini de-a pururi treze,
ce scapără din sînge, din ochi, din dinții strînși
din cremenea izbită de pumn, din ochii plînși,

și care, istovindu-și puterea, fac să-nvie
din arborele negru cosit de fier, făclie,
din noaptea izgonită — un răsărit trufaș ?...

Speranțe se-ntretaie cu-nsîngerații pași...

în mare despicîndu-și cărare, bărci se-avîntă
și fiecare barcă-i lăută care cîntă.
Și, muți, sau împletindu-și cîntarea cu a lor,
pescarii-și desfășoară năvodul lucitor
ce-n gîndul lor se-ncarcă de-o pradă grea cum nu e
și nu va fi vreodată sub soarele ce suie...
Gă-s pînzele zdrențoase pe putredul catarg ?
Le peticește cerul cu-albastrul lui în larg
și poate că din marea ce sălbile își sună,
în asfințit sui-va un templu ud de lună
din care-o să se-audă mîngîietor un glas :
— Ți-i greu năvodul astăzi... poți face un popas...
Vezi, sînt și zile-n viață ce trec fără de jale...
Te du la tine-acasă, bătrîn și frînt de șale,
și-umflatele picioare întinde-le cît vrei,
și dacă simți că truda te ține în bordei,
că tremuri din tot trupul cînd mîna pui pe plasă,
și că ți-ar face bine de-ai sta o zi în casă
și ai rămîne-alături de-ai tăi o zi, — rămîi
cu toți copiii-n preajmă veghind la eăpătîi..."

„Copiii..."

CĂLĂII

în partea cea mai neatinsă-a lumii,
acolo unde n-a trecut războiul,
acolo unde
se știe despre ceea ce-i războiul
din cifrele înscrise în registre,
acum,
stăpîinii lor treziți își iau cafeaua
cu gesturi măsurate, de echere.

Nu-i unul să zîmbească, nu mai poate
nici unul să zîmbească, demult...
fiece zîmbet costă o avere,
fiece zîmbet poate să stîrnească
oricăruia din ei
hemoragii de aur,
fiece zîmbet poate-oricînd să surpe

secretul echilibru al acestor
cetăți fără de stele,
imense orgi de piatră-n care suie
un sînge monoton de ascensoare...

Fiece pas al lor uimește-ntocmai
cum ar uimi un pas făcut de-un idol
cu pulpele de marmoră, prin care
— după milenii lungi de-ncremenire —
ar luneca șopîrle mici de sînge
și-n care mușchii minerali ar prinde viață...

în fiecare seară,
mașinile-i conduc pînă la paturi,
le scot cu gesturi măsurate haina,
îi iau în brațe, îi întind cu grijă
și le cronometrează-n taină somnul.

Un sînge ordonat le-mbujorează
arareori, cu mare chibzuință,
profilurile de metal cromat.

Acum, își beau cafeaua și privesc,
toți în același timp,
din cînd în cînd, tăcuți spre cronometre
privesc din cînd în cînd spre cronometre.

(Văzduhu-nspăimîntat își schimbă fața...)

își beau cafeaua și vorbesc cu glasul
unor profesori care pregătesc
serbarea de sfîrșit de an
spunînd : — *Vor fi
fără-ndoială numeroși copii!*

(În cuibul lui de raze transparente,
lucefărul de zi e mut și palid.)

— *Deocamdată* (spune cineva)
*e doar o încercare. Nu vor fi
mai mult de..,*

(Albi de groază stau pereții,
o nădușeală rece-i înfioară !...)

— *Iar cei ce-or să rămînă-n viață* (spune
același glas echilibrat) *vor face,
doar arătîndu-și fața celorlalți,
să nu mai fie om în univers
ce-ar îndrăzni să ni se-arate altfel
decît sub chip de fiară-ascuțitoare...*

(Aleargă vîntul deznădăjduit
și caută s-aducă, nori de piatră,
răgaz să pună timpului, să stea.
Un ocean văzduhu-ar vrea să fie,
să-nece timpul care-l săgetează,
să-nece aripa morții ce-l străbate.
Oprește timpul ! E un urlet cerul.
Oprește timpul !

Dar timpul zboară, stelele pălesc,
și-s toate cronometrele cu el
și toate cronometrele bătînd
la fel, la fel, la fel, la fel, la fel,
cu-aripi de aur alergînd tăcute,
cu dinți de aur viața măcinînd-o...)

(Oh, blestemată fie ziua, ceasul...
căci le-am trăit și eu fără să știu,
fără să știu, vai, ce se pregătește,
fără să pot să urlu din o mie
de guri : — Feriți copiii ! Duceți-i în grabă
acolo unde botul căprioarei
nu-i încă ars de nitroglicerină,
acolo unde ochiul de metal
al monștrilor tăcuți n-ajunse încă,
acolo unde pruncii
cu cozi de mînji și cu breton cuminte,
ucișii prunci,
nu pot să mai ajungă niciodată...)

Privindu-și degetele terminate
în lungi butoane roze, transparente,
un mag al cifrelor vestește calm :
— Mai au întocmai încă trei minute.

NOAPTEA SOARELUI

(Speranțele aleargă cu pumnii strînși la tîmple,
speranțele se-ntreabă din ochi : „Ce-o să se-ntîmple ?”
speranțele ducîndu-și la buze-un deget pal
se-ndepărtează...)

— Taci !...)

Ca un pumnal ce sfișie o piele,
un avion alunecă pe cer.

Opt și un sfert !
Mai mult, nici o secundă.

Un trăsnet !
Deodată, toate ceasurile-au stat,

cu limbile-nghețate ca-ntr-o gură
încremenită.

Timpu-a murit.

Cine

dărîmă cerul
și oceanul
și orașul ?
— Taci !...

O gheară-a scăpărat
și-a sfișiat din creștet
pin' la talpa lui albastră
muiată-n apa mărilor
văzduhul.

Urlînd, încovoiat, împotrivindu-se,
văzduhul zămislește
sicrie de cenușă, mari dricuri ce se surpă*
flăcări și cenușă,
și leagă cerul și pămîntul
cu stîlpi de flăcări și cenușă.
Plouă cenușă pe orașu-n flăcări.

Nourii-nuferi au încremenit.
O moarte
nemaicunoscută
i-a prefăcut nu-n ploaie,
ci-n jerbe de cenușă otrăvită.
Unde-s copiii ce-i priveau ?
(„Taci, taci !”)

Piatra — blestem ! — se umflă, putrezește,
își clatină puterea, nu mai poate,
nu mai e în stare, nu, să se păstreze
în frontierele-i de milioane
de ani... Un animal e-acum și ea
cu pori, un animal ce-agonizează,
topindu-se sub apăsarea morții...

Lungi, rîurile toate au plesnit
ca niște-artere,
încearcă bîjbîind prin beznă,
sugrumate-ncearcă
prin bezna arzătoare
să-și regăsească albia pierdută.

Oștirile tulpinelor de bambus
gem secerate, arse,
se chinuiesc zadarnic
să se ridice
ca niște colosale coloane vertebrale
ale pădurii —
care nu mai e...

Un sînge negru-ntunecă văzduhul...
văzduhul,
la față vînăt, gata-i să-și dea duhul,
se-neacă...
plîngînd, leșie varsă peste-ai lui,
peste orașul lui,
și-și caută prin iadul
de flăcări negre
ochiul,

pierdutu-i ochi de aur. ,

Vai, unde
sînt oamenii
și unde, unde sînt
și așezările-omenești :
de lemn sărac, de piatră, de beton ?
Cheamă văpaia, să răspundă ea,
cheamă pe ucigași...
și cheamă Crima
cu pletele de flăcări,
cu mîinile-i de ștreanguri,
cu capu-i de satîr ascuns în beznă !
Ele să-ți dea răspunsul.
Nimic nu văd... doar simt
cum se topește totul...

Pînă
și platoșele caselor de bani
curg ca o lavă neagră
din care aurul se scurge-alunecînd
și se strecoară
în vipere lichide
acolo de-unde a fost răpit :
în măruntaiele ascunse-ale pămîntului...

Orașul nu mai e...
Taci, nu striga...
Ți-s buzele de scrum.
Orașu-i, tot, în beznă,
ecourile-s toate de cenușă...
Dar nu !
Privește !
Smulgînd-o
din caierul de întuneric și de vaiere,
cu o sforțare care face

să clănțăne de spaimă dinții beznei,
o mie
de brațe omenești arzînd
înalță
ca o mie de torțe
fruntea
cu colosale tîmple de lumină,
a soarelui,
o suie, lin o suie,
o mîngîie,
o șterg de nădușeală și de sînge,
și-o pun să lumineze chipul
orașului ucis
și să dezvăluiească fața Crimei...

VOCILE

CÂNTEC DE POMENIRE
PENTRU MORȚII NEȘTIUȚI

Oh, pomeniți-i pururi pomeniți-i
pe morții neștiuți din Hiroshima :
pe gîrbovul pescar ce-și împletise
un nou năvod făcut din ochi de soare,
prin care
petalele oceanului sclipeau
ca niște violete parfumate ;
pe omul-cal căzut în fața casei
în clipa-n care surîzînd spre prunci
le arăta un animal ciudat,
o veche bicicletă cumpărată,
spunînd : — Cu ea, mai pot s-alerg un
pe mamele ucise lîngă leagăn ;
pe cei uciși în vreme ce munceau ;
pe fata care peste-un sfert de oră
și-ar fi văzut logodnicul, plecat
de patru ani pe front și-ntors rănit

pe cei nefericiți ce se rugau
în templele cu umbre de izvoare ;
pe pruncii care nu s-au mai întors
din școli și ale căror șorțuri mici,
ce-acum se leagănă în vînt orfane,
cu mult mai triste-s decît însăși moartea...

Oh, pomeniți-i, pururi pomeniți-i
pe morții neștiuți din Hiroshima...

Și nu uitați pe cei ce i-au ucis.

UN GLAS

Lăsați-mă să plîng, căci a murit

Speranța...

I
i
I

A fost asasinată hi plină zi, acum...

Aduceți-mi din beznă cea mai cernită haină
și-așterneți-mi pe față un văl imens, de fum î

A vrut să-mbrace pruncii, și iat-o : goală, mută,
ucisă-n fața noastră sub reci dărîmături...

Un ocean mi-aduceți fierbînd, greu, de cucută,
să-l beau, să-mi stingă sila mîhnitei mele guri !

O, mare ! Împrumută-mi să-mbrac a tale zale
si-naintînd cu ele, sclipind spre ucigași,

i

să-i scuip cu milioane de valuri infernale,
să-i îngenunchi în fața Speranței moarte — lași !

Tăcere. Marea tace. Tac zările. Pustiu.
Și ucigașii-n taină, ca viermii grași, se zbat
grăbiți să o ridice, s-o zvîrle în sicriu.

Dar inima Speranței din mâini le-a și zburat !

GLASUL UNEI FEMEII

Dați-mi copilul
— orișicum ar fi —
de-ar fi să fie :
cu chipul
de fiară,
oricum ar fi să fie —•
dați-mi copilul
orișicum ar fi,
de nu se poate pentru-ntreaga viață
(pentru această jpcătoasă viață
și-atît de scurtă, chiar de-ar fi de-un veac),
măcar pentru o zi,
pentru o zi,
atîta cît să vie
spre mine, cum venea,
cu brațele întinse, ca de orb,
cu degetele pale, de petale.

Dați-mi copilul,
chiar de-ar fi să fie
cu chipul ca de fiară :
îi voi ieși în cale
și-mi va surîde...
îmi va surîde...
de-ar fi la chip ca fiara chiar,
îmi va surîde,
și-i voi deschide ușa,
de-ar fi să-i fie chipul
oricum...

Dați-mi copilul,
dați-mi copilu-oricum,
dar nu cenușa,
dați-mi copilu-oricum,
dar nu nisipul.

Știu, s-ar putea
să-i fie altă față,
dar când va plînge,
îl voi recunoaște,
și, ca să nu mai plîngă,
voi stinge luna
(în întuneric chipul nu se vede),
și dacă va zîmbi,
un zîmbet cît de mic,
îmi va preface lacrimile toate
în cerul înstelat...
Dar nu-mi dați cerul fără el,
albastrul cer de-oțel neîndurat,
nu, nu mi-l dați...

Dați-mi copilul...
Fără de el, sînt stelele nisip,
fără de el, sînt stelele cenușă :
o pleavă-nșelătoare ce se scurge
fără de rost
de mii de ani
din sacul destrămat al nopții...

Dați-mi copilul,
dați-mi copilu-oricum,
dați-mi copilul, orice fel de chip
ar fi să aibă...

Stau în dulap hăinuțele
și-așteaptă...

li vor rămne mici...

Și sîntem goi și ne cuprinde teama.
Unde e tata ? Unde este mama ?

Nu ne vedem nici între noi deloc
și jocul nu ne place, nu e joc.

Ce deasă ceață, vai ce ceață mare.
Oh, azvîrliți-ne, voi, o cărare.

Nu mai cunoaștem drumul către casă
Și ceața este deasă, deasă, deasă...

CORUL COPIILOR UCIȘI

Ce deasă ceață, vai, ce ceață deasă...
Nu mai cunoaștem drumul către casă...

Sîntem ușori și ceața e ca fumul,
Vai, unde-o fi, unde s-ascunde drumul ?

Ce deasă ceață, vai, ce ceață mare.
Unde-i cărarea, doamnă-nvățătoare ?

Sub talpă n-avem nici un drum... plutim...
Vai, unde-i casa ? cum să nimerim ?

VOCILE PASĂRILOR DIN HIROSHIMA

— Unde, unde-s ?
— Cine ?
— Unde, unde-s ?
— Cine, cine ?
— Unde-s ?
— Cine, cine ?
— Oamenii...
— Nu știu. Uite fulgi de cenușă...
Au zburat toți...
— Unde, unde ?
— Nu știu. Să ne facem cuibul.
— Unde,
unde,
unde,
unde,
unde ?...

CINE-A VĂZUT... ?

Cine-a văzut pe ucigaș șezînd
și după ce-a ucis,
alătura de victimă, ani lungi ?
Cine-a văzut pe cei ce-au sugrumat
copiii-n fașă,
plimbîndu-se fumînd nepăsători
și ochii ațintindu-și surîzînd
în ochii mamelor orbiți de lacrimi ?

Cine-a văzut pe cei ce, prefăcînd
într-o sahară de cenușă
nu o cetate, nu doar case,
nu străzi doar, nu doar templele
de veacuri,
ci prunci de-o zi —
mai vîntură și azi cu pașii lor

cenușa sfântă,
stîrnind nori grei, rîzînd,
cu genele împovărate,
nu de polenul lotușilor, nici
de rouă,
ci *de cenușă* ?

Cine-a văzut un om,
dar om,
un om
ce-ar mai putea să umble
și nu s-ar prăbuși
ca un copac trăsnit,
știind că praful
ce i se-așterne
pe botul cizmelor, nu este praf,
ci pulberea copiilor uciși ?

Cine-a văzut făptura
care să fie-n stare să mai treacă,
fără să simtă că e gata
să înlemnească,
pe locul unde-aprinși de torța sa,
în jețurile roase țintuiți,
în scrum se prefăcură paralizicii...

Cine-a văzut,
cine-a văzut pe omul ce-i în stare
s-arunce focul *peste surdomuși*
și-apoi să stea ascuns, privindu-i cum
sînt sfîșiați de flăcări și cum plîng
și vor cu lacrimile lor să stingă focul ?

Cine-a-ntîlnit un om care-a ucis
și care-n urmă face
statisticile propriilor crime,
chemîndu-și victimele
la radioscopii
ca să le vadă
palmierii măcinați ai coastelor
și-apoi c-un gest să le arate drumul
— Plecați acasă,
sînteți morți...

GLASUL CELOR OPTZECI DE MILIOANE

Noi l-am văzut,
noi îl cunoaştem,
noi îl vedem şi-l auzim mereu,
noi, cele vreo optzeci
de milioane.

Noi îl cunoaştem,
îl ştim prea bine şi-l simţim,
căci stă în casa noastră nepoftit,
călcînd prin ea-ncălţat şi pîngărînd-o,
scuipîndu-ne amuletele străvechi,
sfărîmînd surîsul zeilor
şi presărînd peste cerneala
scrisorilor pe care le trimite
în ţara lui
cenuşa celor ce ne-au zămislit.

Noi nu-l scăpăm din ochi,
căci îl cunoaştem.
E cel ce lasă pe argintul plăjii
mari urme, gropi amare,
cel ce-i obişnuit
să calce, sfărîmînd fără-ncetare...
E cel ce cariază
măselele pămîntului
şi le plombează-apoi
cu cranii, cu rotule omeneşti,
cu tibii, c-un ciment de cimitire.

Noi îl vedem mereu.
Noi îl cunoaştem. El e
acela care
ne-ntinde nervii
ca să-i prefacă, după plac, în harfe,
să-i bucure urechea...
el e
acel ce face
din nervii-ntinşi, cînd vrea,
sîrme ghimpate, coarde
cu spini,
pe care cîntă moartea
cu-arcuşul ei de-obuze şuierînd.
El e acel ce face din tranşee
sicrie —
şi giulgiuri foarte ieftine
din voaluri moi de gaze-asfixiante...
El e acela ce ne făureşte
manşete
civilizate, .
manşete de fier,
stropite cu vreo patru stropi
de levănţică...

El e acel careta stirpit bizonii
cu bărbi de magi asirieni
și a făcut
din scurtele pumnale ale coarnelor—
cuiere.

El e cel ce ucide poezia.
El a stîrpit pe indieni.
c-un uragan de foc
luînd trofee glorioase : arcuri
și-un fluviu lung de sînge și de pene...

îl știm, e-același, el e :
cu pieptul albăstrit de tatuaje,
cu călcătura grea ce lasă
pe plaje
mari urme, gropi amare.
Noi îl cunoaștem,
îl cunoaștem bine—

el, însă, nu, pe noi !

GLASUL CENUȘII

• Nu știu a cui sînt, toți s-au preschimb
în mine; Nu știu cine sînt, sînt însă.
Ușoară sînt și grea ca un blestem,
sînt piatră și..sînt viață neajunsă.

Nu vă jucați:, cu mine, ucigași,
v-alunec printre degete, sînt vie,
zvîrliți-mă-n ocean ; e-n van : ,
în cupa voastră sînt, și sînt leșie.:

Fugiți ! Căci sînt cenușă, pot intra
ca umbra lunecîndă pe sub ușă
și să mă cern pe chipul vostru-n somn,
și să vă dau sărutu-mi de cenușă.

și — în sfârșit ! — când falnic mi te-ai ivi în șa,
lin m-aș tîrî spre tine, mi-aș face blana blîndă,
și, surîzînd, la pieptu-ți căzînd —
te-aș sfișia !

CUVINTUL JAPONEZULUI CĂTRE ASASINI

Nu pot să fiu prieten cu tine,-n veci nu pot !
Mi-ar crește, dac-aș face-o, lungi gheare, aspru bot,
mi-ar crește colți de fiară prădalnică, mi-ar crește
îa cele patru labe apucătoare clește —
și m-aș tîrî cu ele-n păduri, și aș pîndi
an după an, și lună de lună, zi de zi..
Urlînd aș sta acolo, sub mutul corn de lună
cu inima-mi ca iadul în care jalea sună
și-ni care, despletite, scrișnesc tăcute furii
ce propria lor carne și-o dau mîncare gurii...

Pîndind aș sta, ferindu-mi făptura-ntunecată
de soare și de lună, de apa ei curată..
Cu ochii mei de fiară, lungi ani aș sta la pîndă

GLASUL MUNCITORULUI

Pentru *Marie-Claude Vaillant-Couturier*

Voi înălța cetatea din nou... Cuprindeți-vă mîinile,
și iată pumnii mei : sînt arși
mai de demult. S-au învățat cu focul,
cu varul nestîns, cu gurile de iad
ale cuptoarelor. Războaiele-au trecut
peste coloana-mi vertebrală
de mii de ori, și-n locul fiecărei
vertebre sfărîmate, au crescut
o sută de inele mai mult, o sută
de sclipitoare
șenile de calcar.
Urăsc războiul, însă nu și lupta.
Spinarea mea e-un arc subpămîntean
ce-azvîrle lumii
planetele de fier și de cărbuni,
dar creștetul mi-i neîncovoiat,
grumaz îmi e furnalul

bătut de vuituri libere,
iar păru-mi șiroind de nădujeală
lucește-n noapte, uneori, ca stelele...
Sînt și fierarul,
încununat de-un pașnic nimb de jar
în care pîlpîie
garoafe, umbre, fluturi, constelații...
Potcoavele pe care
le făuresc
așteaptă ca niște
danturi de uriași
să-nfîmpine c-un zîmbet
galopu-nvingător al aurorei.

înlănțuiți-vă, voi, brațe arse !

Voi face
din mîinile-mpletite noduri
de fier
și poduri o să fac
din strigătele voastre de durere,
pe care-o să le-ntind
peste oceane.

Iau zîmbetul tăcut de pe obrazul
ucișilor — și-l reînviu, și fac
din el din noii surîsul vieții.

Iau scrișnetul mîniei
și fac din el oțel călit, ce zbirnîie,
și roți dințate, ce sfărîmă crima.

Iau amintirea
și fac din ea beton,
făclii și scuturi.

Iau lacrimile orbilor și fac
din ele ochi de veghe-ai lumii-ntregi.

Iau sângele nevinovat, nu-l las
pământul să ni-l soarbă,
și fac din el o oaste
de steaguri și le filfi
de-a pururi vii, pe lume.

Iau tot ce-i suferință, tot ce-i muncă,
și le prefac în bucurie
și într-o nouă
speranță...

Eu nu pot fi ucis. Sînt pretutindeni.
Cu toți cei care suferă și luptă
voi înălța cetatea din nou.
Inlăntuiți-vă, voi, brațe arse !

Și, iată, primul zid se și înalță !

SE-NALȚĂ OCEANUL

...Și iată oceanul se înalță
cu coasta lui lucind din milioane
de răni și amintiri, smulgînd marama
cenușii — și se zguduie văzduhul,
clintindu-și cărămizile-i albastre,
și, plăgile surpîndu-și, îi răspunde
fratele Hiroshimei : Nagasaki,
cu golful lui cătușă-n loc de brîu,
și sora-i roabă și ea : Yokohama,
Shimonoseki, iadul de furnale,
cu mii de coarne împungînd tăria,
dragoni de-aprins metal, ce-și ondulează
solzi de pucioasă, de venin și fier...

Și hohotește marea cea mai mare
din cîte sînt, înalță pîn' la cer*

Marea Sudorii,-amară și sărată,
mereu crescînd din rîuri milioane ;
din vadu-atîtor chinuite frunți :
de minieri ce-și scuipă la Jawata
plămîinii ; de țărani, stînd îngropați
ca niște zei ai foamei, pîn' ia brîu,
în tristele plantații de orez ;
de sclavii japonezi din Okinawa,
de palii oameni-cai ce trag la ricșe
pe ocupanții-n perne răsturnați...
Și oceanul, nechezînd, se-nalță
cu furie, spre cer zvîrlindu-și șaua,
și oceanul scînteie de zale,
de zale și de trîmbiți, înspumate,
de gurile-i turbate, infernale —

și iată-acum pe asasini se-abate !

Se-abate oceanul pe-asasini,
ștrigînd spre rîurile de desculți*
spre cei nevinovați, tăcuți și mulți :
— Luați-mi armele, izbiți în ei !
întreaga mea otravă, tot veninul,
turbarea mea luați-o din adîncuri,
amarul meu, veninul meu perfid,,
prăpășiile-mi negre-ale mîniei !

Priviți-mă ! Arterele-mi deschid,
să curgă tot veninu-mi, să-i"înece' !...
Și urlă oceanul înspumat :
— Să plece ucigașii !

Și-și zvîrle-n hohot armele la mal !..,

SURÎSUL PESTE MOARTE

Pentru *Chieko Watanabe*

Și iată-aud acuma glasul celor
trecuți prin flăcări <
cum se-mpletete într-un singur glas,
un singur glas sunînd cum sună fierul*
cum sună stolurile de oțel fierbinte
și fiecare glas e ca o sabie
încovoiată care se-nvîrtește
deasupra ucigașilor, sclipind—
și toate împreună se înalță
peste cenușă ca un nimb al vieții...

Și iată-le (o, vulturi mari și-albaștri,
suiți, suiți !) cum prind să se rotească,
cum se rotesc crescînd fără-nctare,
cum se răsfrîng în ocean, săpîndu-i
mari guri rotunde, veșnic rotitoare,

ce dau porunci talazului să crească,
să suie stâlpi de trombe pin' la stele,
ca să măsoare înălțimea Crimei.

Și iată cum
zbuclind deodată ca din milioane
de arcuri zbîrnîind —
ca milioane de săgeți, sărmanii
se-adună într-un singur snop de fier,
ce se rotește pe pămînt de strajă,
cu ochi de raze lungi zvîcnind spre tîmple,
și îndreptați mereu spre ucigași.

Și vin desculții, ne-ncetat, sorbind
cu-o nemaiîntîlnită sete cerul,
ca pe un vin din struguri de azur.
Și cei mai mulți nu de pe creste-apar,
ci din adîncul văilor, dini, neguri,
acolo unde munca naște-n chinuri
o zeităte-n veci nepieritoare :
Speranța-Luptă,
Visul de ne-nfrînt,
Speranța ce se-nalță ne-ncetat,
Speranța care nu poate să fie
ucisă niciodată,
Speranța pentru toți cei strînși în lanțuri.

Și cei mai mulți se cațără din văi,
din văile unde-s cărbunii beznei,
pe care milioanele de oameni
îi scot scrișnind, mereu amenințate
de rînjetul mitralierei,
îi scot gemînd de veacuri, ca să stoarcă

din ele sîmburi lungi de diamante,
lungi lacrimi de lumină-ncremenită,
o rouă ce li-i smulsă ne-ncetat
și care-mpodobește sîniile crimei
și răcorește Demonului chipul.

Și iată,
un sărac cu trupul gol
de bronz și-nalt pînă la cer, cum e
doar zeul uriaș din Kamakura,
un om sărac
își spintecă obrazul,
își spintecă obrazul, deschizîndu-și
cincizeci de guri — și sîngele nu curge...
cincizeci de guri pe care le îndreaptă,
ca pe cincizeci de peșteri infinite
spre cele patru zări,
și dă un strigăt,
un strigăt ca un tunet bubuind,
mult mai puternic decît glasul bombei :
— Hei, frați ai mei !

Și ocean spre ocean îl duce,
vuind, ca pe-o corabie purtată
de-un fulger,
din continent în continent, și munții,
legînd ecouri de ecouri, fac
să se rotească strigătul în jurul
pămîntului, și pe pămînt, trecînd
din țară-n țară, străbătînd văzduhuri,
pe unde glasul omului e liber
și se-nfrățește cu al ciocîrliei...
și străbătînd prin țări unde văzduhul
vărgat e și s-aude zornăind

ca lanțurile,
și unde chiar și luna aurită
e o ghiulea...

— Hei, frați ai mei !

Ca la un semn,
uzinele întregului pământ,
pădurile și fluviile,
secerătorii aplecați pe spice,
tăcuții înțelepți
ce vor să prelungească
bătăia inimilor omenești —
și-ntorc deodată fața spre fața Hiroshimei,
Sfântă milă,
și tu, mînie,
solidaritate
a celor mulți și tari,
surîsuri blînde,
salut, o, miliarde
de inimi fifiînde ce răspundeți !

— Hei, frați ai noștri ! Sîntem lîngă voi !

Se-nalță oceanul și salută
și fluturii cenușii-au tresărit...
Și-acum, te uită :
din propria ei plagă răsărind,
țîșnind înaltă ca dintr-un vulcan,
ca dintr-un trandafir de scrum fierbinte,
se-nalță Hiroshima peste lume
(oh, chipul ei, care-a trecut prin moarte !).
C-un ros obraz la fel ca fața lunii

și cellalt ca de fildeș însorit
(privește, Demone, și-nmărmurește)
se-nalță Hiroshima, lin surîde
(oh, zîmbetu-i care-a trecut prin moarte !...),
surîde Hiroshima, scut punîndu-și
deasupra leagănelor brațu-i ars,
surîde Hiroshima și arată
cu ochii-i negri către ucigași —
și-mparte arme, arme ale vieții,
pe care ucigașii nu le văd,
pe care nu le pot zări vreodată,
semnale și stindarde,
lumini cu căști înalte de văzduhuri,
urmate de-amintirile desculțe,
de nevinovățiile ucise,
lumini ce-n bezne dînd, înaintează,
lumini ce-naintează surîzînd...

Hiroshima—București, august 1956 — august 1958

ORATORIUL ELIBERĂRII

(1959)

PERSONAGII

1. POVESTITORUL
 2. AMINTIREA
 3. LIBERATORUL
 4. CĂLĂUL (luînd, rînd pe rînd,
înfățișarea diferitelor calamități : zbir,
beznă, temniță, foamete, rege, moarte)
- ECOURILE
COR
COR VORBIT
COR DE COPII

ORCHESTRA

Azi. Pace. Sfirşitul unei zile îmbelşugate. Bărăganul : ultimele sunete ale muncii. Rostogolitul undelor Dunării. Majestuoasă, răsuflarea împăcată a mării. Foşnetul pădurilor în care se aud ultimele ciripituri ale păsărilor ce vor adormi. Împietindu-se cu acestea, vuietul din ce în ce mai îndepărtat al oraşelor, poleite pe nesimţite de o lumină nouă. Secera lunii. Linişte. Pauză aproape imperceptibilă, apoi :

CORUL

(amplu, cu seninătate)

Vreme de astăzi, pace, o, muncă
încununată de spice !...
Iată, veni secerişul cel paşnic L.

Vreme-a culesului, toamnă de aur,
liniște-a spicelor grele,
binevenită fii, toamnă de aur,
toamnă vegheată de stele.

ECOUC
(glasuri de copii)

De roșii stele !

ALT ECOUC
(glasuri de femei)

De roșii stele !

ALT ECOUC
(glasuri de bărbați; puternic)

De roșii, eternele stele !

POVESTITORUL

Cîntați,
cîntați mergînd înainte
cu facele roșii ale snopilor.
(puternic subliniat de orchestră)

Dar nu uitați !...

UN ECOUC
Dar nu uitați !...

ALT ECOUC
Dar nu uitați !...

POVESTITORUL

Dar nu uitați ce-a fost
pin-a rodit bucuria.

COR VORBIT
(sacerdotal)

Apropie-ți pasul, făptură țîșnită
din undele-adînci ale Luptei !
Apropie-ți pasul, copil și iubită,
țîșnită din marea Durerii!
Apari,
pavăză,
armă,
și strajă !
Apari,
furioasă
și blinda !
Cu genele tale de suliiți,
cu ochii mai mari decît cerul,
apari, strajă prietenă !

COR ȘI ORCHESTRĂ

Apari, Amintire !

COR VORBIT

Ca să cunoaștem prețul de aur
al secerișului nostru,
ca să cunbaștem prețul de astăzi
al Bucuriei,
apari, Amintire !

ORCHESTRA ȘI COR FĂRĂ CUVINTE
(sunete de oceane rostogolindu-se)

AMINTIREA
(impetuos)

Iată-mă ! Sunt !

ORCHESTRA
(meditativă, apoi)

AMINTIREA

**Ia-mă de mîna și vino cu mine,
povestitorule.**

POVESTITORUL

Unde mă duci ? Spune ? Unde ?

AMINTIREA

**În țara asta cum a fost cîndva,
cînd bieți secerătorii culegeau
nu boabe de grîu, ci lacrimi mari,
cînd domn erau călăul și gîrbaciul...
Cînd ne mureau copiii cei mai buni,
pentru ca liberi să fiți cei de azi
și somnul blînd și drepti să crească pruncii.
Vino cu mine ca să vezi ce-a fost
și să auzi. Privește. Ce vezi ?**

POVESTITORUL

**E noapte. Nu văd.
Dar aud un glas.**

UN ECOU

**Noapte, noapte, noapte-amară,
noapte lungă, noapte fiară,
noapte ce ne strîngi în gheară,
noapte, noapte...
noapte peste-ntreaga țară.**

ALT ECOU

Biată țară !

UN ECOU

**Nu lucește-o stea, nu lună,
întunericul s-adună,
lanțuri grele-n beznă sună,
Sună, sună...
Trăsnetele se adună !...**

ORCHESTRA
(sugerînd clipele premergătoare furtunii)

AMINTIREA

**Privește. Parc-a scăpărat ceva...
Ți-i mîna rece. Spune, ce zărești ?**

POVESTITORUL

**Nu e lumina lunii, nu sunt stelele,
nu-i soarele ce luminează țara,
ci e războiul care pîrjolește,
și sabia călăului ce fulgeră
și gura-i de pucioasă care spune :**

CĂLĂUL

Să nu mai fie soare-aici nicicînd.
Soboli să fiți, popor ce se tîrăște,
bătrîni să muncească pentru mine,
iar tinerii-n războiul meu să plece,
să facă scrum din soare — sau să piară...

(ropot de tobe)

CORUL

(ca un cîntec de leagăn și de mormînt)

Cine o să mai învie
ochii tăi de cer curat,
palidă copilărie,
miel tăcut, înjunghiat ?

ECOU

(cor de femei; sfișietor)

Oh, floare-a noastră, cea mai crudă floare,
oh, inimă rămasă fără soare,
oh, grai sărman, rămas fără cuvinte,
nepricepută gură...

*(mai departe, cîntec fără cuvinte, un murmur
tragic cîntat cu dinții strînși)*

POVESTITORUL

(cu indignare)

Unde-i răzbunătorul, unde e,
unde-i Dreptatea ? Spune-mi, Amintire.

AMINTIREA

Privește-o. Luptă, urmărită.
O vezi ?

POVESTITORUL

O flacără văd.

CORUL

(semeț)

Ca un șoim de pară !

POVESTITORUL

Văd o lumină doar.

CORUL

Toți o-nconjoară !

AMINTIREA

Toți o-nconjoară
da, toți o-nconjoară.
S-o apere mulțimile-o-nconjoară,
pe cînd călăul s-o reteze vrea.
O vezi ?

POVESTITORUL

O văd, o văd. < i *
E flacără.

AMINTIREA
(ca o vilvătaie ce sare peste ea însăși — de fiecare dată mai sus — de trei ori)

E O M !
O M !
O M !

POVESTITORUL
Care ți-e numele, văpaie sfântă ?
Rostește-l, să-l cunoască Universul !

UN ECOU
Liberator !

ALT ECOU
Partid !

ALT ECOU
Popor !

ALT ECOU
Partid ! Partid !

AMINTIREA
Privește-l bine. Luminează noaptea
cu mii de fluturași, pe care scrie :

COR VORBIT

„Pîine, Pace,
Libertate !"
„Pîine, Pace,
Libertate !"
„Pîine, Pace,
Libertate !".

*(după invocarea imperativă a acestor cuvinte, **motiv** orchestral, sugerînd liniștea aparentă, apoi — un trăsnet)*

POVESTITORUL

Oh, iată iar Călăul. Vorba „Pace”
îi surpă jețul, îi încruntă zbirii.
Aleargă după flacăra luminii,
s-o-nece-n marea nopții furioase.
Și ce văd, vai !
Căzut-a cineva...
Cine-i femeia ?
Pletele i-s negre
ca penele de corb.
Cine e, spune,
să spun mai departe !
Mîndru i-e chipul.
Văd și butucul.
Te uită,
o duc spre butuc.
Merge spre moarte.

AMINTIREA

Fără de teamă, merge spre moarte.

COR VORBIT

Strînsă-ntre crucile încîrligate,
dreaptă-ntre crucile încîrligate,
merge spre moarte.
Spre moarte, spre moarte !...

POVESTITORUL

Dreaptă-i.
Călăul, proptit în secure
(vai, cum sclipește securea,
ca luna,
ca luna ce-alunecă peste morminte,
nepăsătoare),
călăul proptit în secure-i șoptește :

CĂLĂUL

încă nu-i prea târziu.
Dă-ne un nume,
un nume doar spune
și peste grumaz (cît de alb ți-e grumazul),
nu o să cadă sărutul securii.
Brațele pruncului or să-l înconjure.

AMINTIREA

Te uită. Stă mută, stă mută...

(pauză încordată)

Dar nu !

ORCHESTRA

*(colocviu sfișietor între viorile care plîng, sugerînd
sentimentul matern, și instrumentele de suflat su-
gerînd sentimentul datoriei)*

POVESTITORUL

Buzele-i freamătă,
buzele-i freamătă !
Auzi,
a strigat :

ECOUL

(vehement)

Trăiască Partidul !

ORCHESTRA

*(motiv orchestral: repercutarea ecoului din stîncă-n
stîncă, din ocean în ocean, din seminții în se-
minții. Talazuri pînă-n stele. Apoi, liniște încor-
dată)*

POVESTITORUL

Oh, de-aș putea să-ntorc repede capul,
să nu văd, să nu văd, să nu văd !

AMINTIREA

Sunt lîngă tine. Privește.

POVESTITORUL

Călăul ridică securea !
A fulgerat.

ORCHESTRA

*(sunet încordat, de tobă, sugerînd căderea capu-
lui. Pauză. Apoi...)*

ORCHESTRA ȘI COR FĂRĂ CUVINTE
(... un vaier al tuturor copacilor lumii rămași în
picioare, pentru copacul doborât)

AMINTIREA

**De ce întors-ai capul ?
N-ai văzut
tot ce se cuvenea...**

POVESTITORUL

Oh, povestește-mi tu, stăpîna mea...

AMINTIREA

**Din sîngele nevinovat, fișnit-a
un om, și încă unul,
o mie de-oameni sîngele-a născut.
Pornesc la luptă, iată-i...**

COR VORBIT

**O mie
de capete,
o mie de-oameni noi,
mai drepți ca spada, trasă
din pîntecul înfiorat al tecii.
O mie
de flamuri
ce nu se văd, dar luminează țara,
o mie,
de luptători pe viață și pe moarte,
toți pentru viață,
împotriva morții,**

**o mie
de luptători în locul celui dus,
în locul fiecărui luptător căzut,
a zămislit norodul înc-o mie !
O mie
de luptători trimiși de cei umili
s-alunge bezna, moartea și războiul
și să răzbune lacrima și chinul.
Pornesc la luptă, iată-i,
cu ceilalți împreună
și-i întovărășesc
toți ochii plînși de veacuri.**

(crescendo cu fiecare vers)

**li văd cum trec neînfricați de gloanțe,
de cazne și de fiarele închisorilor,
cum zvîrle-n beznă boabe de lumină,
cum spintecă-ntunericul cu pumnii,
cum săgetează noaptea cu rachete
ce zboru-și iau din darnicul lor sînge.**

AMINTIREA

**Un codru de fiare-i pe urmele lor.
Auzi-le pașii...**

(sunetele unei goarne surde)

POVESTITORUL

(cu oroare și furie)

**Chipuri hidoase de fier, ochi de-otravă,
făpturi ale beznelor, cum vă numiți ?**

UN ECOU

(acesta, cit și ecourile următoare, 'răspund foarte repede și mașinal, ca un aparat de înregistrare a cifrelor)

Minciună.

ALT ECOU

Trădare.

AL TREILEA

Tortură.

AL PATRULEA

Moarte.

{sunetele goarnei se întetesc. Mînioase, cornuri de vînătoare. Trăsnete.}

AMINTIREA

Ascultă lupta dintre zi și noapte,
cumplita luptă surdă-n care omul
dă ochi cu Fiara și cu fierul laș.
Ascultă glasul blestemat al Fiarei :

CĂLĂUL

Un nume dă-ne, Sîrbu Filimon,
și ești mai liber decît ciocîrlia
ce se avîntă ciugulind din stele.

(sfîrșit de aripi săgetînd înaltul cerului, triluri de ciocîrlii)

CĂLĂUL

Un nume dă-ne, Sîrbu Filimon.
Spune-l, ascult :

UN ECOU

Partidul să trăiască !

(imediat, subliniind sacadat cuvintele, răpăit de mitraliere)

CĂLĂUL

Un nume, doar un nume, Donca Simo î

ALT ECOU

Partidul să trăiască !

(răpăit de mitraliere)

CĂLĂUL

Un nume, Petre Gheorghe, dă-ne unul,
și-o să mai vezi de zeci și zeci de ori
albastrul mării, pomii grei de floare
și fața de fecioară a luminii.
Un nume pentru-o viață :
viața ta !
Un nume pentru mii și mii de zile î

ORCHESTRA

(sunete îndepărtate de harfe, glasuri de femei ca & irezistibilă chemare, suavă, plină de melancolie)

CĂLĂUL

Un nume doar !

AL TREILEA ECOU

Partidul să trăiască !

(răpăit de mitraliere)

ORCHESTRA

(lamento, la început, apoi crescând din ce în ce și transformînd jalea ajunsă pe ultimele creste într-un vuiet nesfîrșit, care așteaptă un semn ca să se prefacă în forță)

POVESTITORUL

Cu dinții-i de mitralieră, bezna
mai seceră lumina, mai ucide.
Dar fiii soarelui, vitejii jioștri,
învestmîntați în zale de-auroră,
înaintează neînfricoșați...
Un zîmbet au, de parc-ar auzi
de undeva o trîmbiță-a victoriei,
o taină minunată a vieții...
Ce-aud vitejii noștri ?

*(în tot timpul cît sînt spuse cuvintele de mai sus,
un vuiet ca al unui rîu de fier)*

AMINTIREA

Cu oștile-i de raze, Aurora,
trecînd prin noapte și prin ploi de săbii,
se-apropie de inimile noastre.

(zvонul unei mari bătălii ce se dă în apropiere)

CORUL

Se-apropie, se-apropie lumina,
izbind în noapte, mîngîind copiii,
se-apropie, se-apropie lumina,,
trecînd prin norii negri ai îbătălii !
Lumina sfîntă, o, lumină sfîntă,
trecînd prin gloanțe sîngeră și cîntă,
și cîntă !
și cîntă !
și cîntă !

POVESTITORUL

Din greul lui palat cu stînci de beznă
rînjind călăul strigă :

CĂLĂUL

îmi pun coroana, iată,
coroana mea de aur,
un neînfrînt castel cu metereze,
păzit,
de mii de străji
turnate în oțele,
de mii de brațe,
grele de inele,
îmi pun coroana
și întorcîndu-mi capul
un pic,
o fac să strălucească
mai înspăimîntător decît
o mie, și-nc-o mie, și-nc-o mie
de paloșe

cu buzele-nsetate
de sânge !
Cine îndrăznește s-o atingă — vie !

*(foarte scurta pauză, apoi vuiet de luptă apto-
piindu-se din ce în ce. Pe urmă, pașii gărzilor
muncitorești, îndreptându-se încadrate de șuierul
gloanțelor, spre palat.)*

POVESTITORUL

De plumb e încă noaptea și haină...
Cu piepturile goale, fiii vieții
se duc tăcuți spre vizuina fiarei.
De la Carpați și pînă la țărnuțul mării
un singur glas sînt toți, și toți răspund
la sacrul nume de LIBERATOR
Toți împreună, sînt fără de moarte.
Prin ei grăiesc mulțimile tăcute,
ei dezrobesc pe toți cei strînși în lanțuri,
și-n lanțuri au murit atîți din ei...
Războiul stă la pîndă să-i doboare,
dușmanii lor își pun, ca să-i înșele,
nelegiuite, mii de obrăzare.

AMINTIREA

Îi luminează steaua-n care cred...

*(ritmul pașilor devine din ce în ce mai apropiat
însă nu puternic)*

POVESTITORUL

Oh, inima cum bate, cum mai bate,
de parcă în ghiocul ei s-au strîns
bătăile de inimi, milioane,
ale întregului norod rob.

(scurtă pauză)

Tăcere !... Au ajuns în fața porții...
Liberatorul bubuie în poartă !
Se clatină palatul, amețit
ca de-un cutremur...

(bubuituri)

CĂLĂUL

Cine clintește zidurile nopții ?
Cine-a-ndrăznit ? Răspunde ! Dă parola

LIBERATORUL

Viață !

UN ECOU

Viață!

ALT ECOU

Viață !

CORUL

Viață !

CĂLĂUL

Nicicînd !

(cu mînie)

Am un cuvînt :
Mormînt !

CORUL

II vei avea !

LIBERATORUL

Dar pîn-atunci,
aruncă-ți ochii-n jurul tău și-ascultă
cum, val de val, mulțimile tot vin,
urmîndu-mă, se-ndreaptă către tine
să-ți potopească-n furie palatul.

POVESTITORUL

Dar cine-naintează-n rînd cu ei ?

COR VORBIT

Eroii
uciși de ștreang, de gloanțe, de secure,
înmormîntați de vii în închisori,
uciși în cazne...

POVESTITORUL

Cine e acel
pe fruntea căruia se-ncolăcesc
lungi rădăcini de flăcări și-o încing
într-o cunună arzătoare ?

ECOUL

Doja !

POVESTITORUL

**...Și celălalt ce-n jurul frunții are
o roată, cine este ?**

ECOUL

Horia, Horia !

POVESTITORUL

**Și omu-acela-n negru îmbrăcat,
cu pleoape grele, cine e ?**

ECOUL

Bălcescu !

POVESTITORUL

**Pe toți îi văd, pe toți îi văd mergînd
cu viii-n lupta mare, străvezii
și tari precum lumina zilei. Toți
răspund chemării goarnei de asalt.**

ECOUL

1907 !

ALT ECOUL

Toți aici !

ECOUL

**Ilie Pintilie !
Petre Gheorghe !**

Filimon Sîrbu î
Donca Simo !
Roaită !

ALT ECOU

Prezent !
Prezent !
Prezent !
Prezent !
Prezent !

CĂLĂUL

Opriți-vă ! Opriți-vă !
Napoi î

LIBERATORUL

În van. Nimic tu nu mai poți opri.
Din matca lor ies rîurile toate
și mă.urmează, așteptînd să spun
o vorbă doar, ca să-și prefacă apa
în șerpi de-oțel, să te încolăcească.
Și marea vînată de furii
și-arată-naintînd spre tine
c-un bubuit, înăselele de stînci,
să te zdrobească !
Fiece munte al țării un amnar e,
ce zămislește-un cer de roșii stele.
Decapitații-și poartă capii-n mîini,
în timp ce împușcații-naintează
cu pieptul lor de gloanțe ciuruit
și străbătut de razele de soare
ca mii de sulite scăpărătoare.

Ascultă cum
se zguduie din temelii pămîntul,
se crapă zidurile ocnelor,
și nechezînd

(zgomotele unui galop eroic)

încălecați de-ai noștri vestitori,
sirepii zorilor se-nalță,
tără zăbale, sforăind se-nalță
și în galop nebun pornesc spre tine,
potop care-n potcoave-o să te sfărme.

*(trîmbițe pornind din toate zările. Steagurile au-
torii pocnind desfășurate în vîntul dimineții care
se ivește. Galopuri)*

POVESTITORUL

Copiii vieții-acum dărîmă poarta !...

(pauză iluminată)

Oh, ce lumină-a izbucnit pe țară
de parcă Bucuria trîmbițează,
din trîmbițe de soare...
Libertatea,
descătușată, arma ia în mîină
și-ntreg norodu-o inimă și-un trup e
cu cei ce-au sfărîmat domnia beznei,
purtînd în frunte steagul aurorei.

(scurtă pauză)

Oh, Amintire, mîna dă-mi și cîntă
cu mine-un cînt ce-l cîntă-ntreg văzduhul
din trîmbițe și harfe lungi de soare,
un cînt de biruință și de luptă,
pe care veșnic îl voi asculta :

CORUL

(fără pauză, ritmul unui marș eroic, unanim)

**Luminează, soare, țara,
sus, tovarăși, arma-n mâini !
Șoimii țării, comuniștii,
sfarmă cuiburile nopții !**

**Luminați, tovarăși, țara,
liberați-o, fiii mei !
Sună goarnea de luptă,
puneți mâinile pe arme !**

**Luminează, soare, țara,
sfarmă lanțuri și cătuși !
Trîmbițe, vestiți lumina
Inimile nfrînt-au moartea !**

(Azi. Secerișul. Zorii unei zile de toamnă bogată. Bărăganul cu movilele de aur ale griului scâpărînd de rouă. Respirația ritmică și adîncă a mării care precede clipa deșteptării cînd țărîmul o va chema să-i dea săruturile de aur. în depărtare, zvonul ce nu se stînge niciodată, al marilor uzine, al cascadelor, al vieții. Primele raze ale soarelui și — deodată ! — glasul ciocîrliilor suînd pe ele în spirală ca niște vrejuri fulgerătoare. Firea întregă ascultă cîteva clipe, încremenită, zborurile de sunete aproape nefirești.) Apoi, ca de argint :

CORUL COPIILOR

**Fii slăvit, izvor al păcii,
Soare ce ne dai lumini,
tu ce sui căldura vieții
în copii și-n rădăcini !**

CORUL FEMEILOR

**Fii slăvită-n veci, lumină,
Pace-n veci slăvită fii,
tu ce crești copiii noștri,
spice-nalte, aurii !**

CORUL BĂRBAȚILOR

**Fii slăvită, Libertate !
Slavă celor ce-au luptat,
ca să cînte ciocîrliia
în văzduhul liberat !**

COR GENERAL

**Slavă, slavă, pururi slavă,
celui ce ne-a dezrobit !
Slavă, slavă, pururi slavă
neînvinsului Partid !**

(Cîntecul crește la nesfîrșit. E un cîntec al biruinței, vestind asalturile imediate și pe cele viitoare. Ostile zorilor se alătură uriașei respirații melodice, izbucnind de pretutîndeni. Sunetele noilor orașe suîndu-și harfele de piatră spre cer; ale marilor uzine, ale hidrocentralelor, ale sirenelor muncii. Cîntecul nu se isprăvește niciodată. El poate fi auzit și după ce cîntăreții vor fi tăcut.)

Sinaia 19 5 9

CÎNTECE ÎMPOTRIVA MORȚII

(1963)

PROLOG

Știu, Moarte, nu ești singură. Mizeria
de-atâtea ori ți-i geamănă, încît
mă-ntreb : tu o conduci sau ea te-ndrumă ?...
Iți seamănă ca două picături,
ca două lacrimi de spălătoreasă
ce se apleacă pe sicriul albiei
în care nu-și dă seama ce mai spală :
cămăși sau giulgiuri, pruncul nou născut
sau pe bătrînul mort ce nu mai cîntărește
mai mult decît un prunc.
Nu, nu ești singură. Lucește
privirea ta lividă, amenințătoare
și-atîta de nesigură, în ochii Tiraniei
ce trăiește doar ucigînd.
Nu, nu ești singură,

Nu, nu ești numai una.
E fața ta o prismă
cu mii de-oglinzi, cu mii de patinoare,
cu trape și cu ochi adinei de mlaștini,
cu arbori telepatici care-ascund
în ramuri ștreanguri, împletite din
făgăduieli magnetice-orbitoare,
din vipere electrice-mpletite
cu fire lungi de lună, ștreanguri care
sortite sînt să fie coliere
la gîtul tău de marmori străvezii,
Candoare, și la gîtul tău fragil,
Naivitate, nu o dată frînte
de labele înmănușate ale
Perversității.

Nu, Moarte, nu ești singură... Zbîrcita
Meschinărie, trupul său de gnom,
cu degetele-i scurte, ar vrea să facă
din fiecare om o stîrpitură,
ar vrea să calce, să chircească, să sfărîme,
să facă ploșnițe cu-ariپی din toate
aceste rîndunele, care
unesc pe oameni și înalță cerul :
din inimile mîndre omenești...
și-n locul lor, s-așeze-un vierme palid...
un vierme de pămînt, de seînduri ude...

...Și-apoi și Foamea... Foamea dirijată,
și controlată cu-aparate radar,
tăcuta Foame, Foamea ce-i lăsată
cu bucurie să se tot întindă,
amara Foame, Foamea ce se naște
din pîntecul imens de vîlvătăi

și fum al piramelor de grîu
și de cafea, aprinse la un semn
al unui pumn de oameni prea sătui...
Nu, Moarte... cine-a spus că ochii tăi
sînt două peșteri fără de sfișit
îngreunate de-o.adîncă beznă
ce iscă numai beznă ? Știu,
știu, Moarte, n-a avut dreptate... știu...

Invidia fiică ți-i și ea,
și nu e neagră. Verde este
ca fierea, verde și înecăcioasă
cum e pupila verde a pucioasei,
cum e pupila verde a pisicii
sălbatică, și verde cum e verde
cocleala, ce se zămislește numai
săpînd în pielea bronzului, într-una.
Dar Lăcomia ? Nici ea nu e neagră.
Ce roze fălci și cît de lustruiți
acești obraji, ca două uriașe
și însorite, calde hemisfere !
Și ea, și ea-i fiica ta, o, Moarte.
O știi prea bine, ți-e și ea fiică,
deoarece-n statura-i se ascunde
nu numai un stomac, ci milioane,
și-n fiecare, hrana și căldura
a milioane de înfometați...

Știu, Moarte, nu ești singură. Atîtea
odrasle ai, și-atîț de credincioase,
și-atîția slujitori, încît adesea
te pierzi în ei sau printre ei — sau ei
se pierd în tine. Nu poți fi lovită
și doborîță-atîta de ușor. Statura

**și se întinde uriașă-n văi,
și ca sa te privim în ochi o dată,
pe tine, doar, teribilă, dar una,
noi trebuie să curățăm pământul
întii
de-odraslele și slujitorii tăi.**

CA SĂ POT APĂRA

Ca să pot apăra mai bine această viață,
veniți și perindați-vă prin fața mea,
voi, fonixi transparenti, victime
rechemate din camerele de gazare.
Voi care, ani de zile, ați ieșit,
c-un foșnet surd de groază prin
gâtlejele oribile-ale coșurilor
de crematorii —
reînviați, împrumutându-mi
ultima voastră șoaptă,
transmiteți-mi întreaga voastră spaimă,
nedumerirea, lacrima, atunci neputincioasă,
acuma explozivă.
împrumutați-mi rîurile-aprinse ale
sîngelui vostru,
ca niște cai sălbatici, refuzînd
să se prefacă-n fum...

Nu-mi dați un uragan
de glasuri devenind
un ocean suprauman,
ci ajutați-mă
să fac să se audă șoapta fiecărui
copil, din milioanele de prunci uciși,
șoapta
atît de asemănătoare și de alta
decît a celorlalți copii.

Dați-mi această lună mică de cîrpă
a copilului,
rostogolită cu el odată
în pojarul cuptoarelor.
Această mică lună de cîrpă,
pe care pruncul,
mergînd neștiutor spre moarte,
i-a-ntins-o, surîzînd,
călăului,
spunîndu-i :
— Poți să te joci cu ea
pînă mă~ntorc...

Să reînvie,
ca să transpară și să palpitate pe această hîrtie
la fel ca apa morților în zare, vara,
suflarea ultimă — aici eternă —
a bătrînilor,
a celor ce mergeau la moarte
bolnavi de inimă,
tîrîndu-se în patru labe
cu deznădăjduitele lor bărbi.
Să se mai dea o dată peste cap,
în hohotul de rîs al paznicilor,
astmaticii moșnegi !
Și saltu-acesta

cu adevărat mortal,
să fie viu aici pe totdeauna.
Infățișați-mi
ochii negri, cu scăpărări astrale,
ale celui luptător necunoscut,
cu coșul descărnat al pieptului
făcut din seceri albe
și care înainte de-a muri
s-a mai încăierat o dată :
cu leii flăcărilor.

Dați-mi și pletele
a patruzeci de fete-asasinate :
plete-mpletite-n cozi de toate felurile,
ca rîurile cînd se-nvolbură sau ca
secara, sau
stacojii ca toamna,
sau ca un cîntec ondulat
de flaut negru.
Și să nu poată fi un om
pe-acest pămînt
sau pe-orișicare altă planetă
să nu strige,
de groază și de milă, și iubire,
chiar dacă n-a avut nicicînd o fată :
— Dar e chiar părul fetei mele !

Și dați-mi chipurile vii
ale-asasinilor
ca să le pot preface în
neant.
Veniți și ajutați-mă
să fac pe omul Om
să stea de strajă
și chiar și-n somn

să-i fie pletele, cabrate de memorie,
mari cataracte
ce cad în noapte arătînd abisul
și izbutesc să facă ziua
mai luminoasă.

CONFESIUNE

Te înțeleg mai bine decît mulți,
căci am trăit aceeași vreme :
știi jalea pașilor desculți,
odaia gheață, ușa care geme

și bucuria de-a simți aripi
crescîndu-mi lungi, de azurii cerneluri
și grija de-a putea să înfiripi
o masă înghețată, de mezeluri...

și spaimile de mic copil, bolind
de nervi, și cerul plin de stele
și stelăria de păduchi foind
și-acel război și chinurile-acele,

castanele sălbatece din pîini,
și paiele cu ele-amestecate,
rși-acele urlete de cîini
murind de foame-n străzile-nghețate,

și soba rece, astru de granit,
sclipind cu dușmănie,
spunîndu-mi : — Este ger cumplit ?
Și ce o să mai fie !...

Fitulul ars al lămpii fără gaz,
și lecția rămasă nesfîrșită,
și geamu-n zori sticlind de-un alb atlas
întins de mîna iernii aburită,

și palma dată de un profesor
pe fața-mi slabă și cam nespălată
din pricină că nu era ușor
s-avem săpun, decît doar cîteodată.

Te înțeleg mai bine decît mulți,
căci am trăit aceeași vreme,
știu jalea pașilor desculți,
odaia gheață, ușa care geme.

STRADA GĂRII 30°

In casa asta-n care — mic — am stat,
să nu mai locuiescă nimeni niciodată.
Să nu mai locuiescă nimeni,
niciodată,
între pereții-aceștia nu cu mult mai largi
decît un dric.
Nimeni să nu se mai întindă
niciodată
între pereții-aceștia orbi,
aici, unde, în nopți de iarnă, obrații
mi-erău îmbujorați
numai de buna zîină Febra,
și unde-nflăcărata Scarlatină și Igrasia palida
mă-nvăluiau
în focuri și-n mătăsuri curgătoare,...
Să nu se mai întindă nimeni
niciodată

pe-aceste dușumele
ca niște rîuri înghețate
pe care mă-necam de tuse
și unde adormeam cu-alți trei, ai mei, alături.
Nimeni să nu mai stea în încăperea
aceasta, fără de ferestre,
doar c-un oblon-acordeon,
pe valurile căruia
în noapte
după ce-l coboram,
își petreceau mîinile nevăzute,
iscînd un cînt de fier,
bezna și spaimetele.
Nimeni să nu-și mai plimbe pașii
niciodată,
pe sub acest tavan
spre care
rahitici îngerii de funingine
suiiau cununi de scrum legănătoare.
Să nu mai locuiască-n veci de veci
nimeni aici ;
pecetluită fie ușa
de lacrimile mari, fosforescente,
ale copilului de-atunci
și luminată de un fulger
— al meu, de-acum —
pentru ca nimeni niciodată,
să nu-i mai calce pragul...

XX

Veac uituc, veac plin de amintiri
(plin de amintiri
ca un zid gigantic plin de trandafiri stelari și plin de
o lepră nemaivăzută),
veac cu pieptul spart, cu pieptul împodobit,
strivit, ciuruit,
de-atîtea decorații meritate
și nemeritate : stele,
explozii, ordine, dezordine, victorii, morminte, primejdii
(cu-cu :
cu-cu ! îmi mai dai un an,
o zi, un minut ?...)
Veac cu pieptul spart, prin care
— cînd tușești — scuipi, vuind,
azur, speranțe, talazuri,
miliarde de stropi : rîndunețe,

bujori, zori, aer condiționat, avânturi necondiționate,
heralzi ai soarelui, aerosoli,
imnuri, cuvinte descătușate,
libertate, iubire, oameni, înainte !

O, veac cu pieptul spart,
te-aud tușind, grohăind și cu
celălalt glas,
scuipându-ne, murdărindu-ne,
cu bubuitul tunurilor,
cu perfidia cancerului,
cu plămîinii vărsați ai flăcărilor, cu
vîlvătăile împrăștiate ale plămînilor,
cu vulcanii tăi atît de activi, radioactivi,
cu lava asasină, cu slava asasinilor,
cu leșie, cu simfoniile stronțului,
cu strigătele negre ale crimei,
cu geamătul palid al agoniei,
cu plămîinii pe care
îi împrumuți de la oamenii-n lanțuri,
ca să li-i scuipi în față.

Veac uituc, veac plin de amintiri
(plin de amintiri ca un zid gigantic plin de
trandafiri stelari
și de-o lepră nemaivăzută)
scutură-te, prăbușește-ți tot
ce nu mai trebuie să ții-n picioare,
te-ajut și eu,
prăbușește-ți tot ce te-apasă,
nimicește-ți monstruoșii tăi negi explozivi,
prăbușește-ți plăgile acestea
cu solzi de aur,
prăbușește-ți plăgile, lepra,

dar nu peste livezile înflorite,
prăbușește-le, dar nu peste «Cina cea de taină»,
prăbușește-le,
dar nu peste cina copiilor,
pe aceștia — nu !

Prăbușește-le,
dar nu ca un orb.

Nu ca un orb !

OH, ANIMALELE...

Oh, animalele —
cit de frumoase sînt...
Cît de frumoase sînt nu prin
creasta de rubinii căpșuni
a cocoșului...
sau prin blana
de-amurg fosforescent
a vulpii...
sau prin botul, atît de roz și nepătat
de farduri
al pisicii...
sau prin eleganța coamei de cascadă
a calului...
sau prin bunătatea
micului ochi zbîrcit al marelui
elefant...

sau prin performanțele acrobatice
nespeculate,
ale atîtor pui de veveriță, care
se-aruncă-n cele mai paradoxale
hamacuri de văzduh,
și nu-și frîng gîtul
niciodată,
și totdeauna uită să facă
o cît de neînsemnată chetă...
sau prin botul fumegînd,
de minunată gospodină,
a vacii,
care ne-aduce în fiecare zi,
la domiciliu,
în punga ei, rotundă ca o lună
de nylon roz
cu nu știu cîte zbenghiuri, calea
atît de simplă, netrascendentală,
a laptelui...
sau prin acest bujor zbîrlit
care păzește casa
și care nu mă latră
decît ca să-mi aducă-aminte
că-i un pui de dulău...

Nu, nu prin toate-acestea,
și nu prin multe altele
sînt animalele atîta de frumoase...
Ci prin această
fîre a lor,
prin caracterul lor,
prin faptul că un cîine
rămîne totdeauna un cîine...
El nu vrea niciodată să fie altceva,
el, după o furtună,

se scutură de ploaie,
dar nu de blană, nu de el,
el nu vrea niciodată
să pară altceva
decît ce e.
In el poți, liniștit,
să ai încredere...

Și calul de asemenea...
El e un *cal*, căci el
te poate răsturna,
dar totdeauna
numai în felul calului
și niciodată ca o cămilă, bunăoară,
sau ca un măgar...

Chiar și bursucul,
pînă și el, cît e de mic și gras și, poate.
prea chibzuit,
el strînge, strînge, strînge
și iar strînge, fel și fel
de alimente,
dar strînge doar atîta
cît îi trebuie să iasă
din iarnă,
și nu mai mult...
el nu exploatează
ceea ce
a strîns...

Dar ați văzut un cal *ambitios* ?
Cei de la curse
care-ajung întîi ?

Dar e a lor ambiția ?
O, dacă n-ar fi pintenii...
De-ar fi să-i lași în pace,
nu ar face decît
să pască
și să privească blînzi, cu înțelegere,
și fericiți
cum se întrec în goană copiii
sau funigiei duși de vînt...
sau, poate, s-ar întrece chiar și ei
ei, caii între ei,
dar fără să le pese
cine-o să iasă
întîiul.

Dar cangurul... ce săritor e
la nevoie... cum ne privește
cu ochii lui isteți "
și cît de gata-i
întocmai ca un
chelner priceput
să se apropie în salturi mari de noi,
cu coada lui de frac un pic cam groasă,
să ne servească oricînd
orice-am vrea,
afară de un fel :
de puiul mititel pe care-l poartă-n șorț.
El, cangurul,
nu face compromisuri...

Dar antilopa, ia gîndiți-vă :
ea, care are o piele
invidiată

de-atîtea frumuseți universale,
o piele
mult mai suavă decît un suspin...
și niște glezne
de o delicatețe
ce pot să facă, fără doar și poate,
geloasă nu doar o femeie...
ea, antilopa,
gîndiți-vă
și-apoi răspundeți : credeți c-ar putea
cu-atîtea daruri să devină
în lumea ei
o încrezută ?
Adică :
să nu mai fie antilopă ?

Și-apoi, ia spuneți-mi :
oare-ați văzut vreodată
un leu
care să se bată-n piept
răgind «Eu și iar eu»,
în felu-acesta vrînd să dea să înțeleagă
celorlalți lei
că el e cel mai tare dintre ei ?
Cu neputință...
Cînd vrea s-arate că e cel mai tare,
el o și *dovedește*.
Nu, leii nu pot fi
lăudăroși.
Dar unii oameni...

Oh, animalele —
cît de frumoase sînt...

PISICUL ȘI FIARA

O crimă s-a produs, mai mică,
în noaptea neagră ca un dric :
o babă-naltă și voinică
a îngropat, viu, un pisic.

Ucis, pisicu-i în grădină
și-n noaptea neagră ploaia-l plouă,
iar baba ia din oala plină,
mîncînd cu mîinile-amîndouă.

ELDORADO

Să nu tînjiți la aur, să nu-l vreți,
căci, iată, ei sînt plini
de aur
și-n fața noastră pier
în secolul acesta
care nu este-al lor.
Cu toate că-n mișcări sînt vii
și nu sînt nici prea slabi (oricum ai vrea să-i iei),
li-s chipurile galbene de aur ;
o gălbinare stranie de aur
le dă lucirea, strălucirea și aparenta
glorie crepusculară.
Nici un om sănătos nu poate
să le rîvnească boala...
nici un codru,
oricît de răvășit de toamnă,
n-ar vrea să li s-asemuie.

Și nici cea mai sărmană dintre mumii
înfășurată
în bielele-i bandaje —
căci o mumie nu știe ce-i chinul,
în timp ce oamenii aceștia
cu mari pupile de-aur
simt ațintită asupra lor, întreagă,
ura pămîntului.
Ei au o greutate : cînd bat cu pumnu-n masă,
cînd calcă și
cînd se așează să mănînce,
și mai ales cînd dorm.
Căci fiecare vis al lor e-un vis apăsător ca aurul.
Sonore li-s vertebrele bolnave,
căci între ele
stau bine-ascunși
acești napoleoni de gheață,
reumatismul strălucit al bogăției.
Li-i agonia mult mai crîncenă
decît a orișicărui om,
fiindcă li-s plămîinii
doi saci de aur greu care-i apasă și le
gîtuie suflarea.
Și murîbunzii-aceștia se căznesc atunci
să-și scuipe greutatea
și respirația le hîrîie, le zornăie,
silindu-se să scape de
neomeneasca apăsare.
Ei ar dori atunci să se prefacă fiecare ban de aur
într-un fulg
și fulgii toți să se prefacă într-o
ușoară zburătoare
care să se înalțe,
și să-i dezlege.

Oh, Eldorado,
roată strivitoare de aur !
O, aur cu sclipiri de salt de leopard,
pe care l-ai ucis și care ți s-a prăbușit
pe piept
și-acuma-ți zace
mereu mai greu pe inimă...

Și hîrîie plămîinii,
respirînd din ce în ce mai silnic,
și-afară sînt greviștii,
ușori în salopetele de rîndunici
și numai aurul apasă tot mai greu
în timp ce primăvara
abia așteaptă
să sufle-n trîmbița-i de luminișuri...

j

|

I

|

BRĂȚARA

Atîta timp cît pulsul încă-mi bate,
e o minune.
E o minune cînd se zbate liniștit
ca un pui de țipar
sub apa zorilor
ce curge lin în toamnă.
E o minune-atunci,
fiindcă pot munci
tăcut și liniștit și cu folos,
ca un zidar
ce chibzuit înalță ziduri roșii,
biblioteci de cărămizi fierbinți.
E o minune-atunci.
Atîta timp cît pulsul încă-mi bate,
e o minune.

E o minune chiar și-atunci cînd bate
înfrigurat,
atunci cînd simt
cum îmi palpită
ca o șopîrlă azurie
ce-mi spune : Fii atent,
păzește-te, e o primejdie !
Sau cînd,
chemat de cornul inimii-n alarmă,
zvîcnește
ca un atac
de mici patrulare albastre,
mînioase,
gonind independente împotriva
dușmanilor tăi și ai mei,
Umanitate.
E o minune-atunci.

Neliniștit sau liniștit, o, puls,
oricum ai fi, tu-mi ești
brățară mîndră, o brățară
pe care
nici un miliardar nu poate
s-o cumpere,
brățara invizibilă,
de-azur încins,
pe care moartea și dușmanii pot s-o sfărma,
dar nu s-o poarte.

COCOȘII ORAȘULUI

Cocoși ai orașului,
creasta voastră pune-n mișcare
spițele soarelui,
smulgîndu-mă din ape de plumb
ca pe-o săgeată neașteptată.
Cocoși ai orașului...
Dintre transparentele, foșnitoarele-aripi de benzină,
rudele voastre,
claxoanele,
vă răspund.
Cocoși ai orașului...
Bună-dimineața, sans-culoți,
vestitori,
rebeli impetuoși,
cîntînd cei dintîi,
împlinindu-vă neîncetat datoria,
de la-nceput pînă la sfîrșit,

voi care faceți gargară cu beznele,
glasuri mîndre,
nepăsătoare,
decapitate de ghilotina luminii,
și renăscînd mereu din cenușa nopții, din
propria voastră datorie.
Cocoși ai orașului,
de mătase, de foc, de victorie,
incendii de aur localizate,
peceți zburlite,
trîmbițe civile de pene,
incandescente ape de rubine
în care filfîie vîzduhul,
semnale ale datoriei,
neprețuind stropii de aur ai trilurilor,
ipocrizia pisicilor,
chibzuință cenușie a guzganilor,
tîrîitul prudent al bursucului,
țipătul inoportun al păunului,
coloratele vocalize
ale primadonelor înaripate...
Cocoși ai orașului,
cît de aproape îmi sînteți,
panașe vulcanice,
limbi ale zorilor
zvîcnite spre cer
din gura cuptoarelor
nestinse nicicînd...
O, voi, cocoși ai orașului,
care pîndiți cu ochii pe jumătate deschiși
ca niște semilune obosite dar neadormite,
gata să-și pună cununi de săgeți,
din care să scapere soarele...
Cocoși ai orașului,
astre zburlite, anonime,
brichete în pumnul transparent al dimineții,

cascade de magneziu
rechemînd din pîlnia infernului
cîrlionțatul cap și roind de lumină
al lui Orfeu...
ați suit pe gard, pe zid,
pe fereastra mea,
și glasul vostru mi-a luminat
roșu odaia :
— Sus !

Și-apoi din cărămidă-n cărămidă,
ca pe niște clape de foc,
v-ați cățărat pe schela
cea mai înaltă
și, stînd ca niște flăcări
arteziene
în jurul ziditorilor cu ochii limpezi
ce s-au trezit ei singuri
cu mult mai înaintea voastră
ați mai cîntat o dată,
umflîndu-vă-n explozii de penaje,
cu vocile de vijelii de maci,
ca niște sans-euioji înflăcărați,
în cinstea lor.

ÎNTREBĂRI

Mă-nclin în fața
marilor monumente,
pe care amintirea le ridică
eroilor, martirilor,
celor care-au căzut pentru ca
din palele-oseminte să se-nalțe
puternicele colonade-mbrățișate
de iedera suierătoare-a vieții.

Mă-nclin
în fața cimitirelor mărunte,
pierdute
sub iarba uniformă,
sub cântecul de harnici
croitorași
al greierilor

sau sub
un ocean scînteietor de nea.

Dar te-ai gîndit la cimitirele
celor scâlțați în aur ?
Dar te-ai gîndit la cîtă piatră e
în cimitirele pentru aceia cari
și după moarte vor să aibă totul ?
Cîtă piatră și cîte
feluri de marmori, și cît de alese
și cu cîtă
grijă tăiate, cioplite,
lustruite...
cu cîtă grijă (sfință !) aranjate ca
să nu le-atingă
decît pietatea,
doar respirația ușoară
a florilor...

Și ce cavouri,
ce coifuri de bazalt,
cu trepte, cu unghere și cu bănci,
de piatră (sau de porfir) și cu
dovlecii de aur ai lucarnelor
și cu ferestre străjuite de
lungi vrejuri de grilaje împletite,
pentru ca nu cumva
palele mîini de lună cleptomană
să fure-un răposat...

Ce piatră și cît loc și ce sfortăre
ca să clădești aceste case zdravene, solide..
căci e-o sfortăre,

făcută nu de îngerii ce le păzesc,
ci, totuși, doar de oameni,
de mâini de oameni care...

Ei, da : de mâini de oameni care
mai locuiesc pe fața
întregului pământ, în încăperi
cu sparte-acoperișuri,
prin care ghilotina toamnelor își lasă-n voie
cuțitele vibrante ale ploilor...
în mahalale unde piatra
e-atît de rară încît
o folosești drept pernă...
în șubrede colibe care stau
cu boturile pe labe, ca niște
dulăi ce fumegă de umezeală...
în biete de bordeie de tinichea
pe care vîntul
le clatină întocmai ca
pe niște felinare sparte,
și unde geamgiii nu au ce căuta, fiindcă
nu-s locuri pentru ferestre...

Oh, spunermi, poată știi :
de ce atîta piatră
strînsă, îngrămădită,
și pe atîta spațiu,
în cimitirele baroce...
și — printre oamenii cei vii -
de ce atîta moarte-nghesuită
și orata să-i sufoce ?

O, VIAȚĂ

O, viață, nevăzută undă,
cea care vii, cea care treci,
așa-i că unda ți-e rotundă,
așa-i că nu mă lași în veci ?

Așa-i că nu dispari, ci-ntr-una
doar te rotești, de plumb și cer,
rostogolind ca marea luna
în valuri care-n veci nu pier ?

Așa-i că mă rotești cu tine
și că o să trăiesc și eu
în lumile-adolescentine
ce vor veni mereu, mereu ?..

Oh, ia-mă-n brațele rotunde,
ca pururea să povestesc
de lumile ce-ascunzi, profunde,,
de cele ce se prevestesc.

FLĂMÎNDUL CARE-MPĂRTE PIINI

Lui Jozsef Attila

Noi nu-ți mai folosim întru nimic. Ne folosești
și astăzi, ne hrănești tot tu
cel care ai trăit
flămînd,
înfrigurat,
flămînd de toată foamea lumii, înghițind
cu noduri
ciorchini imenși de lacrimi,
respirînd văzduhul greu de fum și fulgere
al unui timp cumplit.

Tot ceea ce îți spun acum
nu-ți mai folosește
întru nimic.
Căci tot tu ești cel care vii spre noi

(noi nu-ți mai sîntem de folos întru nimic)
aproape gol,
cu mica ta mașină de scris,
cu mitraliera ta civilă,
din care degetele tale lungi și tremurînd
de electricitatea foamei tuturoră,
nasc ploi, semnale, salve, cai în tropot,
lungi herghelii de grîne cu coame răcoroase,
arteziene linii de-uzine adînci, solare,
și rotitoare milioane
de pîini, pe care ni le-mparți,
fierbinți planete una după alta,
tremurător scoțîndu-le
ca dintr-un larg cuptor
din pieptul spart de febră.

Oh, de-ai dormi...
Dac-ai dormi de douăzeci și cinci de ani și dacă m-aș putea
aprozia de tine, pentru-o clipă,
să te mîngîi,
cu legănatul blînd al inimii...
Dar nu...
Ești cel care-a luat pe umeri
durerea lumii-ntregi,
ești cel pe-a cărui față plînsul
a devenit un orbitor cristal de săbii,
ești marele flămînd ce-aduce pîini
și nu se-atinge de nici una
dintre ele.

Plin de făina stelelor,
ești tu cel care vii mereu spre noi.

ECOURI...

Spre seară,-n pădure...
De undeva, de departe
simt bubuit greu de tunuri.
Scutură zarea covoare albastre
săltîndu-mi auzul.
Un arbore se apropie
de umărul meu
ciulindu-și urechile.
Zarea-mi arată sîinii-i de obuze,
pulpele grele, de plumb,
acoperite c-un șal lung de umbră,
dinții scăpărători
de bandă de mitraliere
și între dinți
un fir de iarbă pălită.

încet se-nnoptează...
Aud cum respiră pădurea,
Ia gît cu arterele albastre
ale pîrîului.

Cu fruntea senină,
trece-o femeie voinică
pe umăr c-un coș
din împletituri de lumină,
cu o cicatrice
ca o gropiță-n obraji,
cu pruncul de mîină.

Din coșu-ncărcat
cu mere rotunde,
un măr dintre cele mai vesele,
cu gene de rouă,
pe frunte
cu două frunze ca două șuvițe
subțiri, străvezii,
rîzînd se rostogolește
umplînd de parfumuri ecoul.
Femeia se-apeacă,
ia mărul,
și sîinii-i o clipă iviți,
străluminează pădurea
ca două ecouri rotunde-ale
lunii...

Femeia începe să cînte.

CEEA CE UCID ZARAFII

Vreau să scriu c-aș vrea
un sicriu,
un sicriu,
dar nu pentru oameni,
ci pentru ceea ce
ucid unii oameni,
în fiecare zi...
Un sicriu aerian, transparent, fără panglici,
fără dantele, în care s-aștern tot ceea ce ucid
unii oameni
în fiecare zi :
rușinea cu fața ei palidă,
omenia tremurătoare cu trupu-i de trestie,
profilul de lacrimă al milei,
tăcuta demnitate,
liniștea oamenilor bătrîni,

încrederea pruncilor în
înțelepciunea celor vîrstnici.

Ei, și-apoi ?
Și-apoi, să nu cobor sicriu-n pămînt,
ci să-l ridic sus, peste lume,
cu toate tremurătoarele, mutele, acuzatoarele
lui oseminte,
sunînd la fel armelor
și să vă-ngrop
sub luminile lor,
asasini !

COPILUL PIERDUT

Am patruzeci și opt de ani
și asta-i foarte bine.
Păcat doar de acest april
ce parcă nu-mi mai vine.

Păcat doar de acel copil
ce nimeni n-o să-l știe
care privește dintr-un iaz
de-oglindă fumurie

spre tîmpla-mi dreaptă grea de scrum,
apoi spre tîmpla stîngă
și nu se bucură, și-ar vrea
să plîngă, doar să plîngă.

30 aprilie 19 5 9

ZĂPADĂ, TINEREȚEA MEA

Zăpadă, tinerețea mea,
copilărie pală, mută,
tu, care ești lumină, stea
ce piere surîzînd, tăcută,

cazi lin pe mîinile aceste
și lurninează-le mereu,
pe tîmple așterne-te și peste
sprîncene, pe obrazul meu,

pe-ntregul trup așterne-mi, clară,
aceste muzicale oști
și ocolește-mi ochii doară,
doar ochii — să mă recunoști...

MORȚII ACEȘTIA

Morții aceștia nu mă iubesc.
Ei mă resping cu fruntea lor
rece ca o lună care mă părăsește.
Ei mă resping cu dinții lor strînși.
Ei mă îndepărtează cu frigul
care-i păzește ca o nevăzută sabie.
Cu ochii lor închiși,
ei nu vor să mă vadă.
Buzele lor sunt răsfrînte
și puțin disprețuitoare
ca un pergament de nedescifrat
Ele spun : — De-acum înainte,
fă-ți socotelile fără de noi.
Ele spun : nu.
Sau nici măcar atît.
Nu mai spun nimic,
nu vor să mai spună nimic.

Goi ca stîncile,
 morții aceștia se apără de mine
 degajînd frigul ostil,
 care — mereu crescînd —
 poruncește :
 — Indepărtează-te î
 Morții aceștia nu mă iubesc.

Pentru că nu am știut cum să-i apăr...

BUNICUL

Nimic în față... totul — înapoi...
 Și să se-ntoarcă-ar vrea de unde-odată
 mic, cu picioare strîmbe, a plecat —
 și nu mai poate... Nemișcat privește
 lung înapoi. în față e-ntuneric,
 și pașii au încremenit ca-n fața
 unei prăpăstii sau a unui zid.
 Și, orișice ar fi, el nu mai poate
 să facă nici un pas. Ca un copil,
 privește. Singur. Stă ca un copil,
 sau ca un orb. Privește... nu mai vede...
 Lumini fără de vîrstă-i trec prin față
 și filfîie cu aripi de zăpadă.
 Se face frig... Halatul e-o cascadă
 ce-i cade peste umerii aduși ;
 alunecă. Și-i este frig și-ar vrea

să strige după cineva din urmă,
și buzele-i rămîn întredeschise,
Nu poate. Și privește înainte —
și nu vede nimic...

VIATA

Cum să ne strîngem, cum să facem
ca-nconjurînd cu milă, cu drag și cu putere
pe omu-acesta care ni-i luat
de umbre și care ne stă-nainte
cu brațele ca două arme îrinte —
să ridicăm
în jurul lui,
din inimile noastre
un cerc de neînvins,
vibrînd de-o viață triumfătoare ?...
Cum să izbutim,
noi, care plutim, cînd vrem, deasupra pămîntului,
la mii și mii de metri,
să smulgem moartea ce-l îmbrățișează
și s-o zvîrlim la înălțimea de-unde
să nu-l mai poată-atinge ?

Cum să facem
în lumea
gemînd sub munți metalici cu aripi monstroase,
să zămislim o mică mașină
nu mult mai mare decît un canar,
cu penele udate-n lună,
cu două aripi de azur,
care s-aducă-n inima bolnavă
bătînd mereu mai stins
șuierul vieții ?...
Oh, veniți și-ajutați-ne toți
să ridicăm
în jurul acestui om,
ce ni-i răpit și se îndepărtează
tăcut dintre noi,
un cerc de neînvîns,
vibrînd de-o viață triumfătoare...

DRAGĂ...

Să spun doar atît : dragă —
și ceea ce am spus, un cuvînt,
să nu ne unească numai pe noi doi,
să nu fie doar o punte
între mine și tine,
să nu fie o rază doar,
pe firul căreia noi doi
să ne putem preumbla în voie
ca doi îngeri echilibriști,
cărora nu le pasă de neant
pentru că-și dau seama că, oricum,
chiar dacă-ar luneca de pe fir,
nu s-ar prăbuși,
fiindcă i-ar susține aripile...
Să spun : dragă —
și-un miliard de mîini să se unească
și să-ntindă un pod ultramarin,

cu nituri de stele vibrante,
un pod,
pe care vrăbii de-azur să ciugulească
din pumnii copiilor neînsăimîntați
meiul luminii ;
să spun : dragă — și cuvîntul să răsune
în labirintele reci ale spitalelor,
cu oameni care și-au pierdut speranța
sau care o așteaptă —
și să-i aud răspunzîndu-mi : — Mai stai doar puțin,
să ne lăsăm halatele
și să venim și noi,
parcă se luminează...
Să spun : dragă,
și milioane de oameni necunoscuți,
cei pe care nu-i voi vedea niciodată,
să mi se-arate, așa cum sînt,
ca niște păsări de iarnă, neapărate,
aproape goi,
în zdrențe de ploaie și-n ciorapi
al căror vîrf e-ntr-una tras sub talpă,
căci se destramă-ntr-una —
și-acest cuvînt al meu,
singur țesîndu-se, dintr-o iubire infinită,
din fire lungi de jale în zale prefăcute,
pe toți să-i învesmînte.

...Noapte. Și vîntul ce tîrăște vaiere
și-aripi de-azur muiate-n sînge,
și luna palidă ca un copil minat de stronțiu...

Oh, dragă, dragă...
Trebuie,
încă mai trebuie,
să pun cuvintelor coifuri de fier !

AICI

Pe-aceste locuri unde
lumina bate din aripile-i fierbinți
deodată pentru toți.
Pe-aceste locuri unde grîul se preface
în pîine pentru fiecare om,
și nu-n șerpuitoare fișicuri de aur
ce se strecoară
în cîteva misterioase buzunare...
Pe-aceste locuri unde Iarna
nu este alba umbră-a morții.
Aici, pe unde vîntul
nu-i o turbată fiară
ce mușcă din pulpana mizeriei.
Pe-aceste locuri unde muncitorii
— gîndindu-se la umbrele pierite
ale desculților, și ascunzîndu-și lacrima
fac zi de zi mai multe încălțări

pentru copiii și nepoții-acelora.
Pe-aceste locuri unde înțelepții
cetății nu-și pudrează părul
cu praf de pușcă.
Pe-aceste locuri unde
minerul pătrunzând
în zidurile nesfârșite-ale cărbunelui,
știe că nu-și mai făurește propriul sicriu,
ci taie uriașe uși prin care
și-nalță zborul, sfîrîind, lumina.
Pe-aceste locuri unde marea nu sărută
picioarele tiranilor.
Aici, unde Carpații îmbrățișează
în fiecare an o frumusețe
sporită.
Pe-aceste locuri unde stelele
au coborît pe-acoperișul caselor.
Aici mi-i patria,
aici, unde Republica-i încununată
cu mari cununi de grîu
și cu văzduhuri, libere pe veci.

RUE PIERREUSE

Liege, într-o toamnă...

Pe unde-apasă plumbul luminii de leșie
și moartea zilnic prelungită,
treceam, iubito, îți aduci aminte...
pe strada strimță,
cu pietrele ca niște omoplați alăturate,
ca niște omoplați de cocoșat
ce poartă-n spate gîndurile mute
și seara disperată...
pe lîngă zidurile cenușii în care
luminile își aprindeau roșcate
rănilile...
pe lîngă strimta casă-n care
sus, la mansardă,
sta o femeie
cu mîinile umflate atîrnînd...
pe lîngă poarta
sub care un copil îngrijorat

cu fruntea grea, de riduri liniată,
și cu bărbia-n pumni,
sta dus pe gânduri
ca un bătrîn...
pe lângă vîntul
ce smulse
din bezna unei încăperi un geamăt
— De s-ar sfîrși odată...
Pe lângă odăița unde
un pumn
zăcînd pe masa goală
luă deodată un cuțit,
tăind cu deznădejde bezna
ca pe o pîine neagră —

l

t

cînd izbucni și ploaia,
și-acoperișurile toate se treziră
și salutară trăsnetul
sunîndu-și amenințătoare tobele...

COSIMINO

Cu miile-i de cîrlionți în soare,
cu barba lui caprină, filozof,
stă Marcus-Aurelius pe calu-i,
cam de vreo două mii de ani,
la Roma ;
privește
cu ochii-i exoftalmici, gînditor,
văzduhu-albastru,
în timp ce armăsarul de sub el
înalță, cam de tot atîta vreme,
masiva lui copită,
să nu-l atingă
aceste libelule sau gîndaci
ce-i zboară pe aproape :
limuzinele.

O, Ave Caesar !
Umbra-i, odată cu-nserarea
se-ntinde ca un val peste-oceanul
de-asfalt.
Atâtea s-au schimbat...

Luna
plombează cu argint
măseaua cariată
a Coloseului.
Caracalla privește
cu fruntea-ngîndurată de o sută
de bice-ale invidiei
la măreția criminalilor
de azi.
Cu degetul lor mare, arătînd
țărîna,
eiucid
în cîteva minute
ele mii de ori mai mult
decît ucis-a el
într-o viață
«Recipe ferrum !»
Cine-a strigat ?
Nu-i nimeni.
Suspine trec ca norii...
Cerule
se umple de sînge...
Tibrul se-nvolbură de umbrele flămînzilor de azi
în haine curățele ;
au lanțuri invizibile —
o mie nouă sute șaiszeci unu...
Marcus Aurelius
ar vrea să-ntoarcă
ceafa lui de bronz,

să vadă ;
nu poate, și privește doar
cu coada ochiului...
Umbrele se-neacă, apa
le duce-ncet la vale...
O statuie
de băiețel
mai palid decît luna,
mă trage de mîneacă
și-mi șoptește
ca-n fiecare seară,
cu buze tremurînd,
de marmoră contemporană
«Cumpără-mi, te rog.
un sandviș —
dar cu carne...»

— Desigur, Cosimino...

CIVILIZAȚIE

Anvers

O crîșmă. Radio. Și muzică
de dans.
Un om, în crîșmă,
Jîngă radio și lîngă
muzica de dans.
Și mîinile acelu om,
ce bat în masă
ritmul dansului —
și fața omului, încremenită,
o față albă de ghilotinat.

Mîinile
despărțite

de ceea ce gîndește omul.

Și fața-i albă de ghilotinat.

ATÎTA VREME CIT..

Veneția, restaurantul «Anima bella»

Cînd știi că omu-acesta, chelnerul mărunț
cu fața matură și pală,
și care te servește
de fiecare dată înclinîndu-se,
cu o experiență parcă
de veacuri,
nu are decît doisprezece ani,
mai poți fi liniștit ?

Cînd bine îți dai seama
că s-a obișnuit să fie un bătrîn,
la doisprezece ani,
cum poți să mai mănînci ?

Cînd îți comanzi friptura și zărești
cum o privește-acest copil livid,
și mai ales (o, mai ales !) cînd te întrebă :
— Nu-i bine friptă ?

Cum mai poți răspunde ?

Atîta vreme cît copilu-acesta
îți spune c-a venit să fie slugă
ca să-și cîștige viața,
și tu îi vezi picioarele
cu-aceste vine fragede umflate,
și viața-aceea o zărești, e drept,
însă pierdută, sfîșiată, moartă,
o pată-n depărtare, sîngerîndă —
cum mai poți fi în stare
să-ți mîngîi liniștit copiii ?

Atîta vreme cît...

INSULA SANTA MARTA

Azore — Salazar

Ce-i vinovat pămîntul acesta
împrejmuț de un inel de foșnete marine
că-mi pare-oribil ?
Și-această dimineață
ce-mbobocește ca un trandafir din ocean,
ce-i vinovată
că trebuie
să spele-ncălțăminte
acestor vii cadavre de jandarmi,
feroci în uniforme ?

Ce-i vinovat văzduhul,
pe care-l acuz,
că-i ciuruit de ochii-aceștia
ce bănuiesc și-azurul ?

Privesc lung înspre zare :
acolo-i oceanul.
L-aud
cum își ascute cuțitele.

Un braț lung de vînt mă cuprinde
frățește de după gît și-mi arată departe
lumina, o spadă orizontală :
de-acolo veni-vor și oamenii...

FÎNTÎNĂ ROMANĂ

Tresari, fîntînă, sari, tresari,
de-argint, de ape prea-curate,
cuprinsă în inelul tău
de piatră înverzită și cleștaruri.
Stau lîngă tine, te privesc,
o, cît ești de frumoasă.

Te-aud : ești șipote de lacrimi ?
Ești hohote de umbre pale ?
Ești, poate, bucuria mea nesigură
a călătorului ?
O să te mai revăd
în mine oglindită
la fel ca astăzi ?

Vocale-ale luminii fugare,
înșelătoare murmure-mpletite
cu clarele silabe ale apelor,
săriți mereu mai sus,
lungi fulgere de rouă și de-azur,
acuma când se-ntunecă...

Se-ntunecă și, iată,
crepusculul
te-a prefăcut, fîntînă,
în pasăre decapitată...
Zvîcnește sîngele, tresare, sare...
Și oameni palizi,
cu mîinile în buzunarul gol,
privesc la tine țintă
și parcă-așteaptă
să-ți potolești pe totdeauna
zvîcnirea gîtului de piatră-nsîngerată
și zborul tot mai stins al penelor de ape
ca să se-apropie
— flămînzi tăcuți —
și să te-mpartă...

|

j

|

TERRA NOVA

E Terra Nova, jos. Escală.
O libelulă-i marea sală
de așteptare, cu cleștare.
Afară plouă. ;-n sală-i soare.
Un bar, și-n bar văd o făptură
ce pare că-i femeie : gură
cu buzele lipite, arse,
de-ascunsele-i dorinți, întoarse
din sufletul ce-ar vrea să pară
de-anahoret, dar e de fiară,
care privește către țapul
ce curte-i face, dîndu-și capul
pe spate tandru, și cu care
ar vrea să stea-ntr-o-mbrățișare
băloasă pînă-n zori, drăcește,
cînd buza i se umezește,
și-i spune țapului : «Iubite,

ni-s trupurile împletite,
tu ești de fier, eu sînt o fiară,
legați, noi cucerim o țară ;
de plodurile noastre multe
întregul glob o să asculte,
căci o s-avem mii de urmași,
mărunți, cu gheare și trufași,
un furnicar de monștri mici,
rozînd din oameni, dînd din bici,
și înmulțindu-se mereu,
iubite și stăpîn al meu.»

I-aud. Și-n timp ce gură-n gură
ei sorb cîte-o înghițitură
din cupa largă, rubinie,
eu ies în ploaia cenușie,
mă urc în avion, și încă
mai zvîrlu o privire-adîncă
spre-acest aeroport modern,
imens borcan, dar nu etern,
în care monștrii, grei de bani,
fac socoteli pe mii de ani,
în timp ce ploaia din țările
îi roade-ntr-una, cenușie.

RIURILE SE DEZGHEATĂ

Rîurile se dezgheață, troznind
ca niște copaci de cristal.
Gu aburul plămînilor îți scriu
rotunde litere fierbinți în dimineață.

Răspunde-mi, iubito, la fel, suflînd
peste pămîntul, rece încă,
și peste sînul uriaș de stîncă
din care picură un ghiocel.

TU EȘTI CA PASĂREA ACEEA

Tu ești ca pasărea aceea,
care, cîndva,-ntr-o zi de vara,
cînd ploaia se lăsa din ceruri
parcă plutind, atît de rară,

zbură de-afară în odaia
în care stam și, fără veste,
în timp ce, albăstrie, ploaia
se prelingea lin pe ferestre,

mi se opri pe umeri, mică,
și mă-ntrebă din ochi : — Tu ești ?
și, nemaiașteptînd răspunsul,
sclipind, pieri pe veci.

Tu ești...

LUMINA

Lumina — ce bună...

Intr-o odaie neagră,
obrazul transparent al unui copil
adormit pe o mină de lună.

Steaua ce zboară
din nicovala serii
lovită de un ciocan, —
ușoară.

Torpila unei ciocănituri
scăpărînd argint

dintr-un mesteacăn
în zori.

Așa cu care
mașina de cusut a lunii
însăilează
sfîșiatele valuri amare.

|

i

S-a făcut întuneric, —
dar ți-am sărutat lobul urechii,
și ți s-a aprins trupul de aur
feeric

j

I

«AU FOST ȘI VICTIME...»

Din comunicatele militare 1941—42..

|

O iubisem și poate și ea
mă iubise, căci nu era rea.
Trăiam o vreme de bombardamente,
de camuflaje, de urechi atente
|
(o, mult prea atente !).

Săreau în aer lungi trene de trenuri,
lumi, omenie, cămine, refrenuri
de viață, de soare, de rîuri, de zare.
Cădea o ninsoare de scrumuri solare,
se clătina mai tot pe picioare.

j

In vremea aceea, cumplită și nouă,
ce greu era să te ții doar pe două

slabe picioare...

Și ai căzut, ai căzut...

Fără să mori, pentru mine-ai pierit,
în bombardamentul de inimi, cumplit...

Și tot ce a fost între noi, ca un mut,
ca un biet mut a plecat, s-a destrămat —
un duh de fum prin nori de fum, un strigoi...
Și am rămas singuri — noi doi fără .noi...

M O M E N T

Părea că Sena stă pe loc...
curgea atît de lină
încît desigur aștepta
pe cineva întîrziat să vină.

Crezui că eu sînt poate-acel,
și ca un băiețandru
grăbii din urmă s-o ajung,
tăindu-mi drum pe podul Alexandru.

în toamnă, părul mi-era nins
și, peste balustradă
mă aplecai, făcîndu-i semn
s-aștepte, c-am ajuns, și să mă vadă.

Sprinceana undei încreți
fixându-mi fața slaba
și tâmplele cam argintii —
și-și trase pletele, pornind, în grabă...

ÎN FAȚA APEI

Văpăi de frunze... La Paris...
(Mi-aduc aminte ca-ntr-un vis)
înfrigurați, puțin și triști,
treceam pe lângă buchiniști,
dar cu o sete-atât de mare
de viața noastră ce dispare,
de fiecare clipă,-ncît
te-nlănțuiri de după gît,
privind spre Sena ce curgea
ca viața ta, ca viața mea,
ca o viață a orișicărui...
Și cînd simții că mi te năruir
în brațe,-am stat încremenit

pe pod, coloană de granit,
de plînsul unei iederi strîns...

Și am știut că noi *râminem*,
suind din iederi lungi de plîns.

CHIAR DACĂ

Chiar dacă nu mă iubești,
eu o să te iubesc,
cu-atîta mai curat și mai firesc.
Chiar dacă o să spui :
„Zadarnic, e zadarnic !"
cu-atîta eu mereu voi fi mai darnic.
Chiar de-o să spui :
„A fost o fiară", iară
voi spune : „Unde-i blînda-mi căprioară ?"

Trăind, de-mi spui să tac,
eu o să tac.
Dar de-ai muri, urla-voi veac de veac...

Iar pescărușul străveziu, pe care
l-ai înălțat din coala ce palpită,
așteaptă seara cînd — fără să știi va săruta
prelunga-ți mîna chinuită.

RĂSPLATA

Tu ești cea care
trezești hîrtia
din somnul ei de iarnă.
O faci zăpadă scînteind, sau catifea,
umbră de primăvară, soare,
fierbinți artere-i dai,
de tuș albastru
navigînd ca viața.

Acum,
să unduie începe
și s-ar spune
că-i un fierbinte șold —
și-acuma e un golf
cu valuri lungi ce-alunecă.

De-ai sta nemișcată,
ai fi o statuie cu zîmbet divin.

Mișcă-ți, te rog, săgețile ochilor
puțin.

PERPETUUM MOBILE

Aș vrea să-ți spun lucruri pe care le cunoști
și lucruri pe care nu le cunoști,
lucruri pe care le cunoști
ca o brățară care-nconjoară,
și mîna ta și mîna mea.

Și aș vrea
să-ți spun lucruri pe care nu le știi
din zilele ce se vor naște argintii

Lucrurile pe care le cunoști
sînt niște viaducte
cu pulpele bine înfipite-n pămînt
și cealalte sînt niște fructe nemaivăzute
cu tainice frunze de vînt.

de inimă, de tunuri, de rachete —
și-atunci m-adun,
m-adun în jurul tău,
și sînt un centiron
ce-ți strînge mijlocul,
iar trupul tău un scut e, orbitor,
la adăpostul căruia surîd copiii
cu ochii lungi ca scoicile...

SÎNT FLUVIUL

Sînt fluviul ce-ți înconjoară șoldul,
sînt fluviul cu priviri verzui, cu negre adîncuri
în care-mprăști legănîndu-ți pletele
semințele de astre parfumate.

O, de-aș putea să fiu
mereu un fluviu
împrejmuț de-acești copii
și de un stol de stele
ce sîngele-și jertfesc
ca să aprindă o lumină
pe gura rece-a zorilor de zi.

Dar îmi sfîșie undele
bătăile

Refluxul mării

și iarăși fluxul griului
acoperindu-ți sinii mici, cu plăpumi
rostogolitoare.

Geloase,
gorganele suspină...

TEZAURE

Gorganele cu sini umflați de soare
și eu în umbra lor.
Aproape, fluxul cîmpului foșnind tăiat
mi-aruncă la picioare milioane
de stropi de grîu.

Refluxul mării.
Și iarăși fluxul griului sunînd.

Ai sinii mici
și-acuma ieși din mare
și te întinzi, la soare, lîngă mine,
cu trupul lung sunînd de stele lucii
și de mărgăritare albăstrii.

ciorchini de diamante încă tulburi...
Și nu mai știu ;
sunt lacrimile tale
sau ale mele — de fericire —
primăvara noua r...

\
I

PRIMĂVARĂ

La coada ochiului ferestrei,
sclipește-o lacrimă de ploaie
necunoscută, părăsită de vijelia ce-a trecut.
Și-ntunecimea cade, a căzut...

i

I

Și-un bubuit d*eparte, nu de tun,
un ultim tunet al furtunii,
deschide-un trandafir, o clipă,-n cer.

i

i

Și-aud cum inima-mi ca un
mic mînz roșcat,
cu zgomot de potcoave mici de fier,
pornește să-l întîmpine
și-mi scutură, trecînd prin frunze proaspete,
pe față și pe mîini

[

ZIUA CU TRANDAFIRI

Senină și înaltă,
tu nu-ntîrzi nicicînd,
cu-o roză-ntre dinții scăpărători,
c-un roșcovan boboc de soare la tîmplă,
cu brațele pe care-ți joacă
lumini de piscuri, plete
de steaguri rubinii,
răsufletul furnalelor, caligrafia fluviilor
înfrățite
de pretutindenii,
frunzișurile de flăcări uriașe
ale cuptoarelor...

Tu nu-ntîrzi nicicînd...
Tu, care vii cu brațele rotunde ca un leagăn
de trandafiri adînci,

plini de parfumul zorilor,
cu brațele pline de trandafiri ciudați,
cu grele petale ca niște pleoape,
de care mai atîrnă cîteva boabe de rouă
sau, poate, de lacrimi.

Tu nu-ntîrzi nicicînd,
cu brațele tale, înmiresmate
de trandafiri...
Nimic și nimeni nu te poate-mpiedica
să fii la timp
pretutindenii.

Tu ocolești întregul pămînt,
tu vii întotdeauna
trecînd
pe sub arcurile de triumf
ale furnalelor
ce-și împletesc răsufletul
sau străbătînd prin ploile crucișe
ale gratiilor
urmărită de-o trenă de gloanțe.
Senină și înaltă,
pururi senină și înaltă,
cu-o roză între dinții scăpărători...

întinzi brațele,
pe care se mai zăresc,
adînc săpate, niște
misterioase brățări —
și milioane de brațe
se împletesc de jur împrejurul pămîntului,
alcătuiind o invizibilă

curea de transmisie,
pe care alunecă mari roze, flamuri purpurii
și dinamită
de soare.

Soră-a sfărîmătorilor de lanțuri,
logodnică a timpului ce vine,
binevenită fii,
tu care apari întotdeauna
cu-o roză între dinți, scăpărătoare.

TREI GINTECE
PENTRU UN LUPTĂTOR CUBAN

I
LÎNGĂ ARNALDO

Pe străzile Havanei, sîngele tău
tînăr, fierbinte, tumultuos,
fraged, o floare de-oleandru,
o floare smulsă,
însă nu cu rădăcini.
Ele-au rămas
pretutindeni :
fulgere vibrînd în pușca ostașului,
cîntece-ale speranței pe buzele roșii ale crepusculului
ce-anunță zorile ;
fîre de-oțel incandescent
zămislind milioane de spade.

Calde sînt mîinile tale asprite de muncă, Arnaldo,
un astru ți-e fruntea :
cum strălucește !
Suavă pentru copiii cu roșii berete,
copiii care te plîng,
strîngînd în brațele lor
trupul sonor al ghitarelor ;
blîndă pentru bătrînii ce descifrează
— acum prima oară —
un firmament scăpărător
de litere-stele ;
implacabilă
ca o pecetie de foc ce arde tenebrele cu pliscuri ascunse...

Lîngă florile tale de sînge,
frunzele Sierrei Maestra,
lîngă obrazul tău tineresc,
umbrele mîngîietoare din Escambray —
și-alături de ele, o floare,
o floare cu cinci roșii petale ;
de foc, de dragoste,
vibrînd de-o neînfrîntă speranță,
din munții cei mai înalți ai patriei mele...

Havana, 12 seprembrie 19 6 1

II PE PATUL PUȘTILOR

Pe patul puștilor împletite cu trandafiri,
purtată fie-i memoria :
majestuoasă și simplă,
sub cortul stelelor.

Prin pieptul lui ciuruit de gloanțe,
iată, el, tînărul
ce n-a cunoscut decît munca,
ne lasă pe cei ce-am rămas
să vedem viitorul.

I

Cenușa, pământul
nu pot să-l nimicească.
El trece pe sub un arc de triumf
necunoscut de vreun rege :
unitele inimi
ale poporului.

Havana, 12 septembrie 1961

i

III

NU LÎNGĂ MOARTE

Cine-ar putea spune că stînd lîngă tine
stau lîngă moarte ?
Cînd simt cum pumnii mei capătă
puterea pietrei ;
cînd sîngele meu curge mai mîndru ;
cînd inima mea devine o flacără ;
cînd văd mult mai bine acum, căci văd
și cu ochii tăi ;
cînd genele mele acum sînt săgeți
îndreptate spre asasini.

Nu stau lângă moarte. Sunt
lângă tine și-aud
cum lacrimile picînd
nu vor să dispară, ci
— strălucitoare stele-trasoare —
se-adună, răzbunătoare,
în cartușiera de-azur
a Revoluției.

13 septembrie 1961, la Punta Brava,
în drum spre Pinar del Rio

ELEGIE
PENTRU FLOAREA SECERATĂ
(1967)

FLORICA

Omoară-te de două mii de ori,
și tot n-o să ajungi s-o mai învii.
Făclii aprinde, smulge soarele.
Acum, mai tare-i ea decât oricine.

Nu se mai joacă, nu mai vrea
prin mii de ape să călătorească.
Nu se mai schimbă. E triumfătoare
în nemișcarea-i oglindită-n sine.

Ea te-a iubit și te-a îmbrățișat
de-atâtea ori cât ai dorit.
Inșă acum s-a liniștit : adâncă.
E floare și e stîncă.

IZVOR

Lacrimile mele curg dintr-un izvor
ascuns adînc în nemișcarea ta.
Ele se rostogolesc, nu se numără,
nu se privesc unele pe altele.

Desculțe și oarbe se ciocnesc între ele,
dar, uneori, încremenesc
iscînd un luminiș : cînd tu apari
și vii spre mine surfîzînd prin lacrimi.

AJUTĂ-MĂ

Ajută-mă s-o regăsesc.
A plecat nici de două luni,
și ea vrea să se înapoieze,
dar trebuie să fiu ajutat.

Orice ajutor mi-este bun,
îndepărtați o umbră, un nor,
poate să fie ascunsă acolo
împotriva voinței, căci ea vrea să se-ntoarcă.

Ajută-mă cu cît de puțin,
cu cît nu cer nici cerșetorii,
ca să pot s-o redau soarelui
pe draga mea, decît lumina mai frumoasă.

Sînt cel ce iubește pămîntul
acoperit de ape,
sînt cel ce se leagăna la fund
cu tine în brațe, aproape.

SÎNT CEL CE IUBEȘTE PĂMÎNTUL

Cît mi-e de rușine că plîng,
cît mi-e de rușine,
cît mi-e de rușine de ploaia
ce mă-neacă în mine.

Cernit de gratii de plîns
ce pot face
cu jalea ce mă clatină
încolo, încioace.

Nu pot trece prin lacrimi
ca un înotător.
Sînt cel ce se dă la fund
necerînd ajutor.

Fiind dintre scumpe
cea mai scumpă,
ești noaptea aurului
devenit umbră.

TOT CE NU AM FĂCUT

Tot ce nu am făcut
cînd mai erai
putea să fie o stea,
și este un scai ;

E o lumină răutăcioasă
și orbitoare,
care-mi topește carnea
prin care scheletul transpare.

E o lumină fără de tine
și fără de mine,
o lună strălucitoare
de ruine.

Brățările de palid metal
ce-au cunoscut blinda ei mină
așteaptă doar un semnal
să plece la dusa stăpîină.

Nimeni, nimic nu o poate
uita, văzduhul încearcă
pașii celei plecate
la mine din nou să-i întoarcă.

TOATE LUCRURILE

Toate lucrurile rămase
de la iubita ce-acum, aici, nu e,
așteaptă tremurînd să fie scoase
din scrin, din dulap, de pe cuie.

Locul lor este
același, de altădată,
dar fiecare știe o poveste
ce nu poate fi nici murmurată.

Cămașa ei păstrează
parfumul trupului și așteaptă,
pantoful puțin scîlciat
e gata să suie o treaptă.

ȘI VIAȚA

Și viața care merge înainte
și fără tine, și fără tine, și fără tine,
triumfătoare viață pe ruine,

pe oase și pe părul tău de lună,
pe ceea ce a fost și pe ce nu e,
pe ceea ce coboară, pe ce suie,

pe ceea ce nici nu știm dacă e,
pe ceea ce nici nu știm dacă a fost,
și cu ce rost, și cu ce rost, și cu ce rost,

pe ceea ce ai vrea să-ntorci și nu se poate,
pe ceea ce-i aproape și departe,
pe ceea ce desparte.

IȚI AMINTEȘTI

Îți amintești de banul azvîrlit
de tine în fîntîna cunoscută din Roma ?
„Dacă-l arunci în ea, te vei întoarce...”

Tu ai surîs și-apoi l-ai aruncat,
parcă spunînd : „Crezi că doar oamenii
mint cînd doresc ceva ?”

Și banul și acum te mai așteaptă...

CÎND

Cînd o să mă zărești stînd lîngă tine,
să-mi dai o sărutare, chiar de-ar fi
mai rece decît marmora, să mă întrebi :
„De ce-ai întîrziat ?”

O să-ți răspund
lipindu-mă de tine : „Pentru că
nu moartea-i cea care m-a smuls, ci viața,
și am venit eu însumi, netrimis
de nimeni, nemaiășeptînd
sorocul să m-ajungă, ci-ncercînd
să mă desprind de soare, însă nu
fără a-i răpi căldura ce-ar putea
să-ți înflorească zîmbetul pierit.”

Atunci mi-ai spune, poate :
„Bun venit...”

SÎNT DANIEL

Sînt Daniel cel aruncat în groapa cu lei.
Voci tainice-mi șuieră : „Ei, acum să te vedem,
ei pe tine sau tu pe ei.”

Fiorii mă străbat. Cînd or să vină ?
Și mă tot uit în jur ca să zăresc
o umbră să mă sîrtece, un leu cu colți de flăcări, o jivină.

E groapa singură, cu buzele senine
nu se aude-un pas afară.

Și toate fiarele se plimbă-n mine.

Ești contemporană cu străvechii părți,
ai zîmbetul din ultima clipă
pe care, necîntărit, îl împărți.

CÎN T A R U L

Acesta e plumbul, aceasta e marea,
acesta-i cîntarul și-acesta porumbul.

Poți să le iei pe toate
și poți să le cîntărești
pu indiferența unei povești străvechi.

Nu mai străbați nici un timp,
nici un an nu te-apasă,
nu mai ești aleasă, nu mai intri în nici un joc.

Mîna nu-ți mai tremură,
spinarea ți s-a îndreptat,
ceea ce a fost un oftat e un nor ce se-nalță.

RĂPIREA

Cu brazii treceai pe lângă moarte,
luându-i parfumul,
casa noastră porni să se-apece,
desfrunzindu-și țiglele pe alei.

Frunzele pluteau picături albastre
în ochiul tău devenit o mare fumurie,
eu însumi plecasem din mine
trecînd pe sub o clătinătoare poartă.

„Acum, fie ce-o fi !” îmi spuneam
și aplecat mergeam înainte,
dar încă aducîndu-mi aminte
priveam în sus să te zăresc
și nu te mai zăream la geam.

HAINA

Haina deznădăjduită,
aruncată la întîmplare,
așa cum stă pe un scaun,
e un cîine chirchit care moare.

Din trupul meu care a fost
nici o urmă nu a mai păstrat,
muiată de umbră
este vestmîntul unui înecat.

Toate lucrurile spun :
„Ce singură este această haină !”
Haina care a fost cîndva haina mea
îmbracă oribila taină.

Netezește-o cu degetele tale
tu care m-ai mîngîiat de~atîtea ori
și ia-mă de braț și ia-o
la invizibili tăi croitori,

unde și eu o să viu
cu trupul meu străveziu plin de coaste,
să-mi teși un vestmînt mai ușor
din a razelor tale oaste.

SĂRBĂTOARE

Inapoiază-te chiar numai pentru o zi,
de sărbători, cînd toată lumea se duce acasă,
cînd masa e un iaz foșnind de lumini,
cînd paharele sînt păsări cîntătoare.

Suflînd în palma ta încremenită,
să ți-o încălzesc cu sărutări,
lumini de lebede să-și ia zborul
din singuraticele mele luminări.

ÎNTÎLNIRE

Unde leii de piatră încep să vorbească,
unde pleoapa fîntînilor
refuză cătuşa pietrei,
unde surîsul
îdepărtează în fiecare seară
masca de fier
de pe obrazul însinguratului,
unde bijuteriile cele mai căutate
sînt inelele
din fire de iarbă
cu o nestemată
din triluri de privighetoare,
acolo ești totdeauna
alături de mine,
iubita mea cu nume de floare.

Și sîntem cu toții.

RÎNDUL

I Îți venise rîndul după cele trei bătrîne duse,
dintre care celei mai tinere
i se adîncise părul de rîu pe o pernă.

I Și nu știai.

Tu erai tînără.
însă luna
se prefăcuse în roată de adîncă fîntînă.

Și nu știai.

Spuneai : — Să mergem la munte,
acolo sorb aer

și iese un abur de stele.
Te așteptau cele trei.

Și nu știi.

Spusesem : — Dar n-am sărutat copiii.
Și mi-ai răspuns : — Doar nu plecăm
pe vecie.

Și nu știi.

Și ne-am înapoiat. Eu în urma ta,
și tu întinsă, plutind
înaintea mea.

Și nu știi.

I

,

j

GREUL PĂMÎNTULUI

Ce încruntat e pământul
Și cât de nepriceput.
Nu știe să ia în brațe,
nu știe să păstreze ce a primit.

li scapi printre degete
și nici nu-și dă seama
că ești cu mult mai înțeleaptă
și decât el mai vicleană.

Te-ai ascuns în el, ca să răsări
din brațele-i negre mai albă.
Să te reverși într-o ploaie de plete
de raze, cum n-are el iară.

*

Să-l faci să gîndească puţin
cu circumvoluţiile sale de munţi şi de
şi să vorbească, spunînd
înfrînt : — întoarce-te la ai tăi.

VESTMÎNTUL

Sînt cel care-ţi invidiază
pămîntul
sub care stai,
căci ți l-ai aşternut pe tine
furîndu-mi-l, călcînd în vîrful degetelor
(precum umblai cînd îmi păzeai de larmă
somnia) ;
tu nu mi-ai dat răgaz
nici să-ntorc capul
şi mi-ai furat pămîntul
sub care trebuia eu să m-aştern.
Nu ți se potriveşte, în zadar.
E prea mult şi prea greu
şi, totuşi, l-ai îmbrăcat.

Şi nici n-ai mai întors capul
să te priveşti în oglindă.

| dinspre marea pe care o iubești,
| din munții pe care ți-am sărutat fruntea rece,
| din cuvintele înțelese numai de noi,
j din unghiurile casei unde lumina-și mișcă păianjenii,
| din ochii crengilor privite ultima oară,
| dinspre străzile unde-ți aud pașii,
| tocurile grăbite să ajungă acasă.
| Pe toate drumurile vii,
| pe cele de pământ, și de văzduh, și de apă.
| Ești în mine și-n afară de mine.

Dar nu poți să deschizi ușa.

UȘA

îmi străbați toate drumurile,
mi te-ntinzi pală-n bărcile cearcănelor,
te ghemuiești în inimă,
o faci să tresară în zori cu bătaia celor dintâi clopote

la masă când privesc spre pustiul scaun vișiniu,
spre seară când devin nisip
și scîncește în mine un cîine
gata să se prefacă în lacrimă.

Ești în mine ca un filfiit
neconținut de aripi.
Nu pleci niciodată, te întregești de pretutindeni
din ochiul fîntînii în care ne-am oglindit,

ALIMENTE

Poate ar fi fost mai bine — am spus —
de-am fi putut vedea Parisul
nu azi, cam la cincizeci de ani,
ci la vreo douăzeci, de aur,

cînd anii-s clopote rebele
trezind văzduhurile toate
și fete de abanos sau albe
îți rîd, dar nu cu pietate.

Și-apoi, fiindcă te-am simțit
că-ți duci o mîină tremurînd
la ochi, ca spre-a îndepărta
un fir de praf, un bob de soare,

am început să povestesc
de zilele, și acelea rare,
cînd în al doilea război
mîncam din hoituri mari de cal

și-am terminat (nu știu de ce)
spunînd : — Somonul de aseară
nu mi-a priit, cu toate că
părea petala unei roze.

Tu ți-ai acoperit cu pumnul
același ochi, să nu ti-l văd.
— Era (ai spus) prea proaspăt, poate.

Și-aveai în pumni ciorchini de lacrimi.

Cît îl cunosc pe cel care
nu poate să se stingă și umblă mereu
și adoarme pe un rug, crezînd că o să devină altul
și se scoală și spune : sînt tot eu, sînt tot eu.

CEL MAI NEFERICIT

Cel mai nefericit dintre nefericiți
este cel care nu mai are nimic să piardă,
cel căruia totul i-a ars
și care, el singur, nu poate să ardă.

Și, totuși, arde pe dinlăuntru
fără să piară
și flăcările sînt nevăzute și veșnice
cu gheare de fiară.

Ar vrea să se stingă și nu poate
și apa lui este de foc
și umblă ținîndu-și fruntea în palme
din loc în loc, fără de loc.

Și ne-a învăluit an după an,
 făcându-ne să credem că sînt doar zile
 și după douăzeci de ani
 ne spuse : acestea sînt cele douăzeci de file.

Și n-am avut timp, și n-ai avut
 să întrebi nici cel puțin : care ?
 Retrăgîndu-se, marea cu tine în brațe citea
 ce nu mai puteam vedea eu din depărtare.

TAINA

Marea avea surîsul albastru,
 tu erai în pantaloni albi,
 erai o fată, o fetiță
 cu pantaloni de zăpadă de Alpi.

Erai minunea ce-o așteptasem
 de cînd eram mic : o fetiță mai mare
 și aș fi vrut să rămîi neschimbată
 mereu în Mangalia noastră de alge și soare.

Dar ai alergat spre mine și am alergat
 să te întîmpin — și marea deodată
 n-a mai stat liniștită, s-a tulburat
 și vremea porni mîniată.

Tu care-ai trăit cu ea douăzeci de ani
fă socoteala și adună
și uită-i, de vrei să trăiești mai departe,
și-adormi pe o rece piatră de lună.

ADORMI

Douăzeci de ani ce pot să fie ?
douăzeci de ani, douăzeci de ani,
douăzeci de ani trecuți pe hîrtie
nu pot să fie decît douăzeci de ani.

Douăzeci de ani în care-au murit
atîția oameni în atîtea lupte,
ce înseamnă douăzeci de ani
în șirul mizeriilor neîtrerupte ?

Au trecut ? Ei și ? spun cei mai tineri — vin alții, și noi
cei ce n-am fost atunci, avem nenumărați ani înainte,
și acești ani, încă neîncepuți,
sînt anii în care curge un sînge fierbinte.

Un ochi care prin umbrele genelor lui
să-mi mîngîie, din cînd în cînd, fața
și care să-mi spună : lasă, adormi,
se va ivi și dimineața.

OCHIUL TĂU

Norul acesta l-am privit împreună
sau era poate altul sau altul.
De mi-ai fi lăsat măcar un ochi, al tău,
să privim împreună înaltul.

Un ochi al tău, ca să privească
din cînd în cînd, pe ascuns,
spre buzele mele de var ce nu mai pot
să spună decît un cuvînt : de-ajuns.

Să fie cu mine un ochi al tău, doar un ochi
care-n negrele nopți treze
spre ochiul meu să privească mereu
și ca pe-un bolnav să-l vegheze.

TE RIDIC ÎN BRAȚE

Te ridic în brațe precum
te ridicam când riul
voia să ne-mpiedice-n drum.

Oh, cât de ușoară ești și cât ești de grea,
nepăsătoare de țărână și plină
de soare, iubită a mea.

Te țin în văzduh cu brațele-aceste ale mele
slabe și-atît de greoaie
ce vor să te-nalțe la stele.

Mîna ta dreaptă, un pic obosită,
e o stea cu cinci raze
pe inima mea ce încă palpită.

MUTILATUL

Tăindu-mi cu respirația ta stinsă viața,
moartea m-a lăsat fără cuvînt.
Ceea ce spun, spun ca mușii
prin semne bănuite de vînt.

Caii mei au rămas fără capete,
izvoarele mele fără de rădăcini.
Găleșile mele ochiane sunt cu lacrimi
de care ochii mei sunt plini.

Aștept să treacă fiecă zi
ca să m-apropii cu o zi de tine,
umbra ți se-aseamănă și o caut
în pădurile nesenine.

Ce mă silesc să fac
e munca unui ciung care încearcă,
să-mpingă printre colți de stîncă,
el singur, fără soț, o frîntă barcă.

PE STREAȘINĂ

Umblu pe streășină casei unde am locuit cu tine
nu mult după ce se născuse soarele nostru cîrlionțat
(tu știi prea bine unde am locuit înainte de izbucnirea
luminii în viața noastră :
în acea pivniță cu răsuflet de mucigai
și cu viața trăită pe cartele, viață pe puncte, vai.)

Dau ocol ochilor orbi ai fostei noastre odăi, privesc în sus
la cerul de piatră înalt, mă uit cu spaimă-n jos
la cenușiile văi de asfalt.

Și nu sînt decît atîția metri și, totuși, sînt abisuri și văi..

Vai mie.

Și totuși, de pe această streășină, pe care mă clatin,
s-a aruncat flacăra albă fără de teamă Ursei.
Scînteii ne-au țîșnit din inimi, căci îl iubeam, și lacrimi
se-aninară de urechile noastre cercei. Am zburat pînă-n
fundul văii.

„Ei ?” m-au întrebat ochii tăi, cînd m-am înapoiat.
„Trăiește !” — am răspuns, „Domnul fie lăudat” (Ursei nu
pățise nimic, și un domn îl mîngîia înduioșat).

Și-acum umblu singur pe-aceeași streășină, astăzi pustie.
(Ursei a dispărut de-a binelea, după cîțiva ani, asta se știe.)
Umblu fără îngrijorarea ochilor tăi deasupra străzii-văi, legat
de o rază de amintire subțire. Ah, de m-ar tăia în mii și
mii de fire.

Dar strada e jos : „să mă arunc, să nu mă arunc ?” Stau în fața
ferestrei unde dormea cîrlionțatul nostru prunc, stau singur,
pe streășină, în picioare. Și-mi șoptesc : „să mă arunc, să
nu mă arunc ?” „O clipă, mai așteaptă o clipă, poate apare
ea, blinda mea floare, poate tot apare...”

ACUMA

Acuma, cînd sînt fără tine, singur, pustiu,
cutreieră-mi această neagră sahară.
Solara ta umbră stîrnească-mi nisipul,
sau făgăduiască-mi o ploaie
ce-1 va preface-n pămînt.

Nu mă lăsa negurii ce mă sugrumă.
Să nu mă prefac în noapte
eu însumi cu mîinile mele,
stîrnește furtuna cu brațe de ape
să mă trezească sau să mă îngroape.

ACELA SUNT

Acela sunt ce pierde totul,
sunt câinele care-și întinde
spre rîul de răcoare botul
și-l simte că s-aprinde.

AM AVUT

Am avut o viață de care mi-amintesc,
ea nu mai știe nimic de mine,
amintirile sînt niște urzeli din fire de vînt,
lumina lor abia se mai ține.

Au fost cîțiva oameni, cîteva pahare,
copiii care nici nu știu cînd au crescut,
cîteva geamuri rostogolite din mare
și buzele tale de soare, azi mut.

Am cîteva cutiuțe cu cîțiva dinți
de lapte ai copiilor noștri care mîine vor fi părinți
și cîteva mărțișoare, ale tale, de lemn
și nesomnul arzător semn.

Trăiesc nedeosebind
sîinii trandafirilor de sîinii iernii sticlind,
privirile mele sîint tot mai urîte,
obosite de atîtea litere lichide cîte și cîte.

NEÎNFRINTĂ

Stai singură-n mormîntul mic
pe chip cu o mare nepăsare
de moartea ce culege veșnic,
de viața-n veci risipitoare.

Doar firele de iarbă cînd
vibrînd ies din zăpezi, și vîntul
s-abate dinspre mare oftînd,
în luntre îți preschimbi mormîntul.

Căci tu ești
însă cu glasul dincolo de lună.
Luna
de forma buzelor tale,
plopul
de forma neliniștilor
și speranțelor mele...

ÎN LUNĂ

Un plop în lună
departe unde bate vântul
neliniștilor și speranțelor mele.
Plopul în lună sub vântul
ce-mi șuieră prin inima spartă.

Acolo te caut unde poți fi :
pretutindeni.
Ești dincolo de frunzele zbatându-se
în tahicardia lor verde ?
Ești dincolo de lună unde se aud foșnind
miresmele acestei primăveri
neajunse la tine ?
Cum mi-ai răspunde
de-ai fi în stare...
«Fii tare !...»

FRUMUSEȚEA

Viermii luceau fișind prin hîrtii
spunîndu-mi : — O să mai fie...
Nu știam ce, poate că viața,
poate că nici chiar ce viața nu știe.

Le spuneam : — Lăsați-mă doar atît
cît să pot vedea printre voi
pe cea fără de care totul e urît,
un surd copac fără foi.

— Las-o, s-a dus, îmi șopteau ei foșnind,
noi îți sîntem astăzi cununa, •—
dar eu nu te vedeam decît pe tine în adîncul lor labirint,
auzeam doar părul tău harfă chemînd luna.

ATÎTEA LUMI

Stai lîngă mine să privim copiii...
Cresc, au crescut, cresc.
Mie mi-a mai scăzut umbra ; ție — de tot.
Dar umbra nu e decît măsura
a ceea ce făcut e să migreze.
Tu ești fără de umbră, statornicie vie.

I

!

1

Cît de cumplit e să te simt lîngă, în mine, fără să te văd.
Lipește-ți fruntea și sprîncenele de fruntea mea,
așa precum făceam cînd ne jucam de-a bufnița
și cînd și tu și eu aveam deodată patru ochi.
La fel e și acum. Ți-ai înclinat doar pleoapele
iar eu am patru ochi și văd și pentru tine.

Pietrele ude, nimic nu-i condamnat definitiv.
Alătura de tine o să-nfrunzesc
fără de umbră
și dîndu-ne-mpreună peste cap
vom mai trăi atîtea lumi ;

vei spune tot ce nu ai mai putut să spui
cînd umbrele surpau din tine,
paletele o să se-nroureze
catifelîndu-se în mîna ta
cozi de păuni în zorii zilei.

Stai lîngă mine, să privim copiii...

{

|

|

,

{

I

GELOZIE

|

|

!

i

|

I

Cînd am intrat în noaptea aceea în mare,
în noaptea ce aluneca spre zori...
doi ani sînt doar din noaptea grea de stele,
cînd mersul tău nisipu-l săruta.

Căci nu mergeai ; zburai ținîndu-mă de mîină
și marea ne-a investmîntat pe amîndoi
și ne-a săltat stînd nemișcați pe valuri,
cu frunțile spre cer alăturate.

îți legăneau lichide brațe trupul,
strîngîndu-te, vrînd forma să ți-o fure,

și mult mai multe sărutări îți da
amara mare, decît mie.

Atunci, te-am strîns în brațe. Tremurai.
Scrișneam. De frig ? Am spus : — Ieșim ! — Da hai...

FEBRĂ

Copilul are febră, vino...
Apasă-ți gura ta rotundă
pe fruntea-i și șoptește-mi : — Lasă,
va trece pînă-n zori, fii sigur.

Sînt singur, buzele-mi subțiri
au dispărut, mi-i aspră barba,
și chipul mi-i săpat de rîpe,
și sărutarea mea urzică.

Pe mine nu m-ar recunoaște,
deși sînt viu, cu fața-mi stîncă.
Cu macul gurii tale soarbe-i
tu febra, floarea mea adîncă...

rostogolind atâtea destine,
atîta mișcare făcută s-ascundă
o singură mută rîndunică
străpunsă de-o clipă,
o nemișcată clipă —
însă aceea, fără de tine.

I

Și apoi,
totul mergînd înainte, înainte,
pletele vieții ondulînd mai departe
un miliard de fire de soare crescînd
în locul firului devenit umbră.

ÎNAINTE

Ceea ce trecea — nu știam că era viața.
Credeam că sînt frunzele, zilele, stoluri de păsări,
pisica zilei de Joi pîndită de leopardul de Vineri
tocurile, febra scăzînd și urcînd a bulevardelor,
adunările, luările de cuvînt,
oboseala, odihna, spițele mașinilor,
ale soarelui, banul rostogolit al lunii,
noaptea, ziua, noaptea.

Ceea ce trecea — nu știam că era viața.

Nu știam că erai chiar tu cea care treceai
printre atîtea mișcări ale monstrului șiroind de stele,
printre atîtea biele mișcînd atîtea roți,
printre cîteva rulete de cranii

Cușitul ce xn-a străpuns de sus în jos
mi-i acum șira spinării.
Trebuie — pot altfel ? — să merg drept.

Am o ținută, aproape corectă încă, prin
strălucirea interioară a fierului.
Cuvintele roase se aprind
de șiroindele tale rubine dureroase.

CUȘITE

Cuvinte roase ca buzele leprosului...
însă, încă, mă pot face înțeleș
șuierînd — mîncînd din vînt
pierzînd dinți pontoane ale podului memoriei
vîrîndu-mi cușitele cîntecelor cîntate de tine
în inimă
o dată și încă o dată, și încă o dată.

Cîtă rezistență a zădărniceii...
Cine mă ține ?
Voința ta, poate,
învăluitoare și tare și acum...
Cu mult ești mai puternică și astăzi
decît această — zi-i — viață a mea...

SĂ POVESTESC

Să povestesc amintiri despre tine...
Nu ești, nu te vei înapoia,
nu ești plecată numai pentru o mie de ani,
ci pentru...

Să spun : era, a fost, cum nu spun
despre brățara ta din cutie
care este...
Și să merg înainte, să-mi văd umbra întrecându-mă,
să înaintez împovărat de soare
(unde să mă feresc de el ?),
scăldându-mă în marea lui 1966,
și să fiu viu fără de...
Sînt o pădure de amintiri. E totul numai zvon.

Am fost, am fost, am fost cu...
înghite-ți limba și tăcere...
Fac amintirile din tine-acum ce vor.
M-acopere un val — și sînt albastru-acum
și spun : acum sînt val,
și altul mă rostogolește
zvîrlindu-mă pe-o plajă. Sînt o scoică.
Arunc, o piatră netedă pe-ntinsul mării,
și saltă piatra — și aud un rîs.
Al tău. De-atunci. Rămas pe țârm, acolo.
Aveai picioare de lumină zveltă.
Te văd în depărtare prin atîtea
lumi de atunci,
brăzdînd văzduhul de atunci, pădurile,
Ș* străzile de-atunci,
ce sînt și azi, și nu sînt, fără tine.

Pădure de-amintiri.
De după fiecare arbore m-așteaptă
pași lungi, rotundele ecouri,
elanurile tinere ce nu mai pot ajunge
pînă la mine. Și nimeni, decît eu,
ca să le știe
sonoritatea, frăgezimea, blîndețea
și neputința de a mai zbura.
Distanțe. De necuprins...

Să pot surprinde amintirile, dîndu-le carnea mea
o să încerc să mă tîrăsc spre tine,
prin sîrmele ghimpate ale chinului...

Nu poate să fie
victorios Urîtul.
Inima mea
e legată de a ta

nevăzută — însă
nicidecum pierită,
obosită un pic,
plină de rouă.

Iarba salută
o primăvară nouă
cu degetele sale subțiri
care sînt ale tale.

IARBA

O geană de iarbă
între două pietre.
Ești adormită numai,
viața nu dispăre.

Tălpile de piatră
nu pot să strivească
iarba care le va scăpa
întotdeauna

Un surîs pe fața mea
aplecată deasupra pietrelor
clintește cîteva stele,
clătește apele negre.

parfumul lor înecăcios, razele perfid întoarse
atac la baionetă,
insuportabilul parfum al crinilor
care nici ție nu-ți plăceau.
Ei mai trăiesc. Ai înghețat. îngheț.

MEMORIA

Mi-e frig. Nu mai pot.
Amintirea de iarnă definitivă
a crinilor, undeva, poate la munte,
undeva unde n-o să mai fie
de-acum înainte pentru mine nimic.

Însă a fost ?
Dar dacă nu ar fi fost, și totul n-ar fi
decît amăgire,
de unde naște atîta durere ? Fără-ndoială,
din bucuriile dispărute pe veci.
Au fost, și acum sînt,
însă numai osemintele lor, radiografia
crinilor,

LA PINDĂ

Cîțiva, nu puțini, cred, iubita mea,
că mă voi pulveriza,
stelară cenușă în ochii indiferenți
ai haosului.
Mă simt prefăcut în cioburi, într-adevăr,
nu vreau nici să mi le număr,
însă bubuitul verde al mării
este un semnal al absenței tale,
al prezenței tale peste
milioanele de pulpe triviale
trase în ciorapi de șampanie.
Sînt prăbușit, dar nu încă mort —
antenă orizontală a Universului.
Destinul nu va scăpa
nepedepsit de mine.
Sînt la pămînt, însă la pîndă

Șira spinării, știi prea bine —
mi-a fost lovită nu o dată,
dar sîngele amnarului este scînteia.

Sînt prefăcut în cioburi,
dar nu ghebos.
N-am zbîrcituri pe suflet.
Voi mai aprinde, și nu o dată,
murdara față a întunericului,
să se rușineze.
Ochii mei sînt păsări
ce se rotesc și în somn
neavînd decît un rost :
să descopere și altceva
decît ceea ce se vede :
frunzișuri de ape,
zmeură în apusuri,
azur în ochii închiși ai pămîntului.

Nu te voi lăsa niciodată
singură.
Un arc mi-e spinarea,
stau la pîndă.
Așteaptă-mă.

Adună-te cu alți oameni și dacă
nu poți, adună-te cu nisipul,
și eu, din câteva linii,
îi refac dragostei chipul.

SEMPER

Mare, ce greu te pot vedea,
eu, care te iubesc atîta,
dacă nu mai este Ea lîngă mine,
tu ești cumplita, urîta.

Tu tragi linii de spume
și-mi spui : e o socoteală
pe care o fac în eternitate
și nu iese cu nici o g»eșeală.

Nu lipsește, spui, nimeni,
e doar o ciudată părere,
cifrele mele-s aceleași
la adunări și scădere.

ARMA SECRETĂ

Și toată viața cum...
deodată, devenită un ghemotoc, puf de hîrtie
cu literele invizibile, suflate,
o păpădie de nori risipită de vînt.
«Sprijină-te pe umerii lui, și ai lui, și ai lui.»
O să încerc.

Unde sînt prietenii ? Preumblă-te prin oraș,
s-ar putea să-i întâlnești și să-ți spună o vorbă bună.
Oamenii nu sînt răi, au însă grijile și fericirile lor,
ele trebuie consumate la focul vetrei
sau la răcoarea izvoarelor interioare.
Mașinile sînt din ce în ce mai multe,
oamenii ies spre sfîrșitul săptămînii din oraș,
unii te și salută, dar măresc viteza.

Ce mai vrei, la urma urmelor ?
Ți-ai trăit viața. Unii s-au prefăcut în talere de pămînt
la douăzeci de ani.
Ai fi sperat vreodată să
trăiești atîția ani ? Ei, vezi...
Și, afară de asta, te-a lovit vreun om ?
Nu. O armă secretă. Tăișul ascuțit de vînt neuzit.

Nu fi laș — umblă — respiră,
ferește-te de lacrimi — preferă opalele.
Ai putea fi un bijutier bun de lacrimi.
Fă din durere artă. Transformă sufletul
într-un saltimbanc emoționat.
Uitarea. «Trebuie să uiți.» Și
asta mi-o spun ființe
destul de apropiate... Și eu mă gîndesc tot înapoi.

Mă loveam de un colț de masă —
îți spuneam ție, iubito,
cu toate că nici nu mă durea prea rău.
Dar rămăsese un scîncet, o lacrimă a copilăriei
în mine, aveam nevoie de o mîngîiere.

Scriam,
îți arătam acești viermi muzicali —
opera mea : — Ei, ce părere ai ? Merg ?
Răspundeai : — Dacă merg ? Sînt superbi, grumaji de cai
sălbatici.

Credeai în mine, în mizeria
acestui fel de a ne amăgi.

Artă. Sufeream pentru artă, pentru oameni
ți-ai dăruit sîngele, și nu o dată.
Ne-am înșelat. Mîinile tale puse pe piept
au fost primul semnal.
Toți vroiau să se salveze —
căci ele nu mai unduiau : erau
o spadă. Tăiau. Categorice.

Din nemișcarea ta
nășteau trădătorii.
„Și te vor trăda mai întîi
cei care-ți stau aproape.”

Granița între viață și moarte. Cine
alege Moartea ? Numai
sinucigașii.
Sînt atît de puțini, împărțiți
și ei între săraci cu duhul și
cei meniți cămășii de forță.
Așa cel puțin spun vracii
într-ale sufletului.
Așadar, orice ar fi, trebuie să aleg
viața. Golit de tine, să aleg viața.
Ceva în care
cîteva ore ești treaz, apoi
ca și mort, pe urmă
din nou treaz, vîrstat de
săptămîni, luni, ani.
Viața... un fel de zebra de vînt care
face copii și-apoi îi mănîncă,
lăsînd să-i numeri liniile mai departe.
Viața... Mănîncă și tu — îmi șoptește ea —
desigur multă verdeață ; e inspiratoare, are

nervuri de harfe — dar nu uita
proteinele.
Și cînt-o puternic, biet orb, pe dusa iubită,
lumina ochilor smulsă.

cea care, poate, nici nu mai doare.
Stă scris pe ea sfârșit.

Voi face din oasele mele o rocă,
o împletitură subțire de fluiere de soare
să te îmbrățișez, cîntîndu-ți.

GREUTĂȚI

Am ajuns cel mai sărac,
nu am fost în stare să-ți aleg
o filă de piatră, o lespede,
e atîta de greu, e atîta de grea,
cum s-o găsesec în așa fel încît
să fie mai puțin apăsătoare.

Copiii îmi spun, însă, că dacă
e mai ușoară, poate fi luată de vînt,
măcinată de morile
ploilor, sfîșiată
de ghearele cîtorva viscole.
Cum să pot cumpăra
o filă de piatră și cum s-o aștern pe sîinii tăi mici
și să-mi spun : asta e ultima filă,

și nici un fel de
condică de prezență.
Dormeam când vream și nu dormeam când vream.
Eram în așteptare.
Trecuseră mai multe milioane de ani
și zeci de milioane de tălpi
trecînd mă apăsară.
Am așteptat încă vreo cîteva
sute de milioane de ani
să-ți simt lungile tălpi subțiri
călcîndu-mă.

!

j

Fără de rost.

Tălpile tale mîngîiau văzduhul.

I;

j

Devenisem drum, drum de pămînt,
totul era să scap de sub tălpile trecătorilor
să mă strecur pe sub ei,
să scap de sub apăsarea fiecărui pas
să-mi găsesc liniștea mea de pămînt.

!

j

Căderea frunzelor, cînd era încă soare,
mă mîngîia.
Castanele lunecînd din
crengile candelabre
făceau să-mi cînte pielea de pămînt.
Nucile ce se desprindeau
din mătăsoasele culcușuri verzi erau
creieri mărunți de filozofi cinstiți.
Mai învățam ceva, neobligat,

I

|

^

S

|

SUCCESIUNI

VEVERIȚA

Umblam prin pădurea
prin care soarele-și trimetea sulurile de tămâie
tăiate din cînd în cînd de cădelnițele veverițelor.
Eram mic printre brazii-catedrale
care mă făceau și mai mic,
mă gîndeam de atunci la bătrînețe,
la ceea ce se isprăvește,
făceam în gînd lire line din unele nuiele
ce mîngîiau norii,
încercam să zbor să le ating,
să scoată un sunet albastru sau argintiu
(nu reușeam decît uneori, în vis,
cînd pluteam urmărit de iazme,
întîlnite apoi și în viață —
însă atunci, apăsînd pe o simplă pedală de aer,
scăpăm de ele, zburînd mai sus).

Aș fi dorit să rîd, dar nu singur,
să-mi pot înclina capul peste umărul cuiva,
să pot să întreb, să fiu întrebat și, alteori,
să fiu lăsat în pace,
să înțeleg brazii ce plîng cu lacrimi tulburi,
să-mi împletesc șnurul lacrimilor mele cu al lor.

Eram într-o tunică de licean care mă strîngea,
și numărul pe braț era vizeta pușcăriașului,
Insă de pe atunci te presimțeam, flacără bălaie,
ce-aveai să apari atîta de tîrziu.
Pasăre-aș fi vrut să fiu
(mai ales cînd se-auzea fluieratul trenului,
care nu mă lua niciodată)
și eram de-abia un om mic, un băiat,
ascultînd rostogolindu-se din bărbile izvorului
silabe de cristal, ce și începuseră
să-mi facă socoteala vieții.
Cît invidiam melcii lăsînd în urma lor o diră de platină,
parfumul cîrnos al ciupercilor,
și mai ales, pămîntul care-și așterne cum vrea,
și doarme fără bromurile pe care de pe atunci le luam.

O, Doamne !...
Și se însera, și ecou-și făcea orgă din
arbori și repeta :
O, Doamne !
Fără zgomote, noaptea
cosea pădurea. Ridicam ochii.
O veveriță
zvîcnise neauzită pe cer și
rămăsese acolo cu pîlpîitoarea ei
coadă de stele.

îmbrățișam un copac, sigur că sînt și copaci
femei.
îmi lipeam fața mea de pielea lui încă fierbinte.
Și mă visam cu tine pe umăr, veveriță bălaie,
colindînd lumea...

C U P R I N S

Zăpada [în loc de prefață]. VII

INIMI SUB SĂBII (1934)

Ev

1186	5
Senior de ceașcă	7
Sfirșit princiar	9
Ciumă	11
	13

Anotimp armat

<i>Arc</i>	17
îndemn	19
Tălmăcire	

în zori, vedenie.	21
Nelămurit	23
Necunoscut	25
Mulatra.	27
Bură de dimineață	29
Schimbare finală	31

Bal de moarte

Autoportret	35
Se întreceau pădurile.	37
Moarte.	39
Cîntec cu mine.	41
Strofe.	43
Timpul mort	44
Amintirea	46
Apoi.	48

CÎNTECELE REGILOR DE JOS
(1932—1944)

Răscoala	53
Invitație.	56
Trecut	58
Reîntoarcere.	60
Ars poetica.	62
Atlas.	63
Altfel.	65
Ospiciu.	67
Lumi pierdute.	69
Ploile lumii.	71
După luptă.	73
Cîntecul lor.	75
Vesti toarea.	77
Quasi-frivolă	79

Veacul de grație.	81
Sfârșit	84
Trebuie	85

CEEA CE NU SE UITĂ
(1945)

Ceea ce nu se uită	89
------------------------------	----

SURÎSUL HIROSHIMEI
(1958)

Întîlnirea cu Hiroshima	97
Sfârșitul zilei.	100
Noaptea, somnul.	106
Visele orașului.	109
Visul pescarului bătrîn	HO
Visul mutilatului de război	114
Visul omului-cal.	
Visul negustorului	121
Visul poetului.	126
Zorile.	133
Călăii.	137
Noaptea soarelui.	141

Vocile

Cîntec de pomenire pentru morții neștiuți	149
Un glas	151
Glasul unei femei.	153
Corul copiilor uciși	156
Vocile păsărilor din Hiroshima	158
Cine-a văzut... ?	159
Glasul celor optzeci de milioane.	162

Glasul cenușii165
Cuvîntul japonezului către asasini.166
Glasul muncitorului168
Se-nalță oceanul.171
Surîsul peste moarte173

ORATORIUL ELIBERĂRII
(1959) 179

GÎNTECE ÎMPOTRIVA MORȚII
(1963)

Prolog	211
Ca să pot apăra	215
Confesiune	219
Strada gării 30	221
X X	223
Oh, animalele...	226
Pisicul și fiara	231
Eldorado	232
Brățara	235
Cocoșii orașului	237
Întrebări	240
O, viață	243
Flămîndul care-mparte pîini	245
Ecouri...	247
Ceea ce ucid zarafii	249
Copilul pierdut	251
Zăpadă, tinerețea mea	252
Morții aceștia	253
Bunicul	255
Viața	257
Dragă...	259
Aici	261

Rue Pierreuse.	263
Cosimino.	265
Civilizație.	268
Atîta vreme cît.	269
Insula Santa Măria	271
Fîntîna romană.	273
Terra Nova	275
Rîurile se dezgheață.	277
Tu ești ca pasărea aceea.	278
Lumina	279
«Au fost și victime...».	281
Moment	283
în fața apei.	285
Chiar dacă.	287
Răsplata	288
Perpetuum mobile.	290
Sînt fluviul.	292
Tezaure.	294
Primăvară.	296
Ziua cu trandafiri.	298
Trei cîntece pentru un luptător cuban	301
I Lîngă Arnaldo	301
II Pe patul puștilor.	303
III Nu lîngă moarte.	305

ELEGIE PENTRU FLOAREA SECERATĂ
(1967)

Florica.	309
Izvor.	310
Ajută-mă	311
Sînt cel ce iubește pămîntul.	312
Tot ce nu am făcut.	314
Toate lucrurile.	316
Și viața	318

îți amintești	319
Cînd	320
Sînt Daniel	321
Cîntarul	322
Răpirea	324
Haina	325
Sărbătoare	327
întîlnire	328
Rîndul	329
Greul pămîntului	331
Vestmîntul	333
Ușa	334
Alimente	336
Cel mai nefericit	338
Taina	340
Adormi	342
Ochiul tău	344
Te ridic în brațe	346
Mutilatul	347
Pe streășină	349
Acuma	351
Acela sunt	352
Am avut	353
Neînfrîntă	355
în lună	356
Frumusețea	358
Atîtea lumi	359
Gelozie	361
Febră	363
înainte	364
Cușite	366
Să povestesc	368
Iarbă	370
Memoria	*
La pîrrdă	374
Semper	376

Arma secretă	378
Greutăți	382
Succesiuni	384
Veverița	386

Lector: TRAIAN RADU
Tehnoredactor: POMILIU STATNAI

*Bun de tipar 17.1.1974. Tiraj 1.430 ex. legate 1j1.
Coli ed. 8,80. Coli tpar 25,25.*

Tiparul executat sub comanda
nr. 1/1503 la
întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918”,
Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97
București
Republica Socialistă România